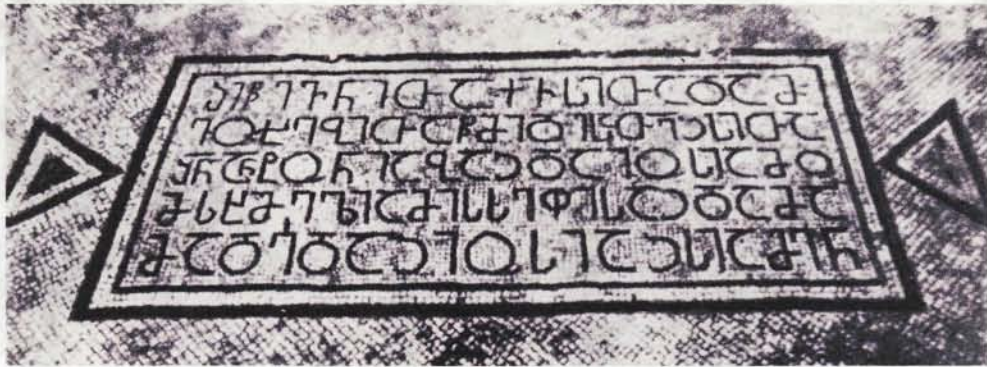

ჩამაზ ტყელოძე

მდრექრისტიანული ქართული წარწერები

თბერ. წ/ა. 2296 წელი
შასაბ. წ/ა. 7616 წელი

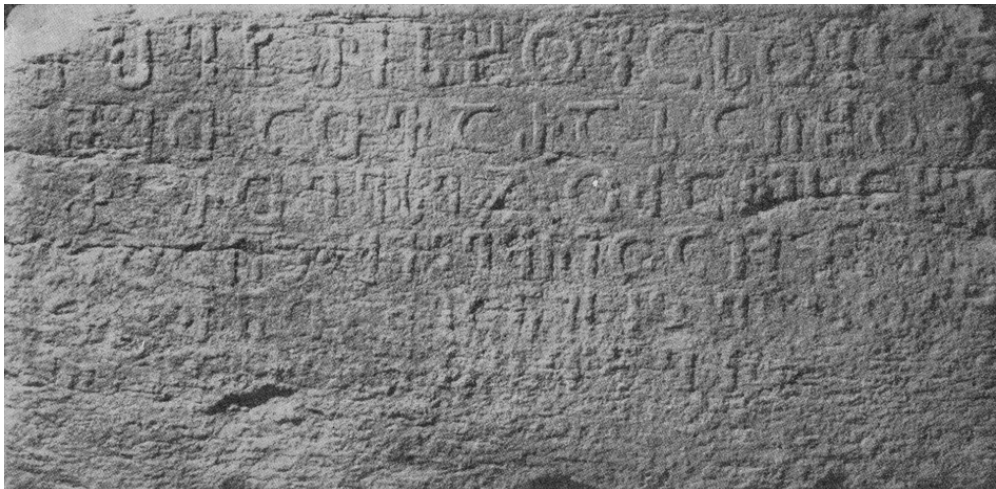
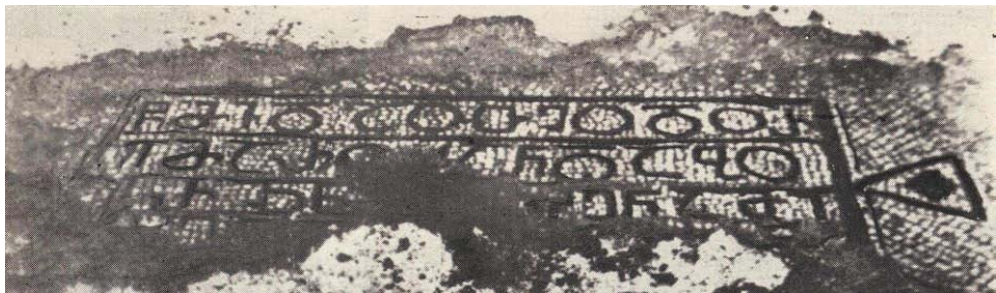

ქორ. წ/ა. 168 წელი
ჩხალი წ/ა. 2012 წელი

ՀԾ
ՎՃ
ՊՑ
ԾԸ
ՊԵ
ԴՅ
ՆՑ
ԻՅ
ԸԹ
ԿԻ
ԿԿ
ՊԵԼ
ԺԹ
ԻՆ
ՏՁ
ՕԹ
ՄՅ
ՎԵ
ՍԾ
ՆՆ
ԲԸ
ՎՅ
ՕՊ
ՓԳ
ԿԴ
ՈԹ
ՎԳ
ՄԹ
ԻԻ
ԸԵ
ԺԺ
ԲՊ
ՏՃ
ԿՆ
ԿՅ
ՔՃ
ՆՅ
ԿԿ

ԹԿՈՒՆ ԾՆՊԾԵՆԻԴՂ

ՀԾՍՂՓՍԻՆԲԿԻՆՈՒՆԻ ՓՀՍԹՈՒՆԻ ԲՀՍԲՊՍՂՄԿԻ

ԿՎԻՍ. Բ/Ը. 2296 ԲՊԵՆ
ԾԵՆԷՎ. Բ/Ը. 7616 ԲՊԵՆ

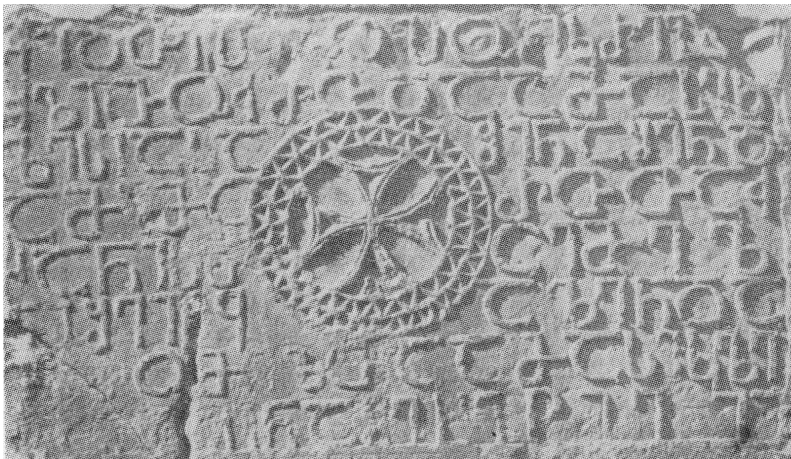
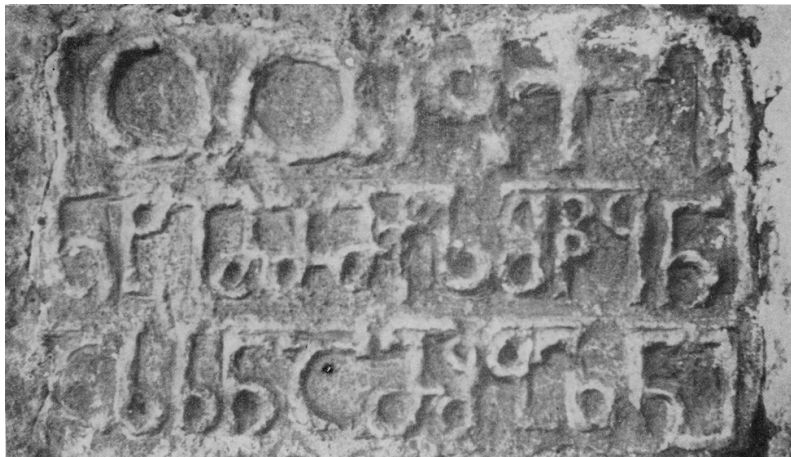

ԹԿՈՒՆ ԾՆՊԾԵՆԻԴՂ

ՓՕՍ. Բ/Ը. 168 ԲՊԵՆ
ՀԿԷՆԻ Բ/Ը. 2012 ԲՊԵՆ

Վաթեն ծցղծարժող

Քծարդփարևրհհարա փհարաարա լարարարարար

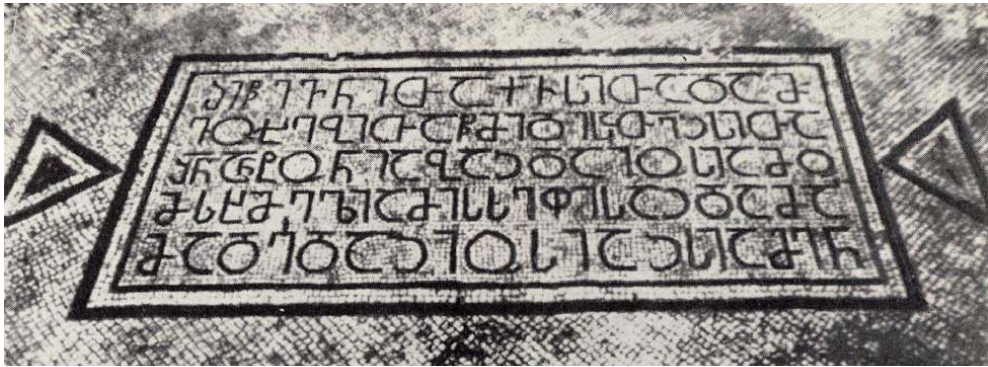
Կրդար. լր/հ. 2296 լրարար
Ծարար. լր/հ. 7616 լրարար

Փարար. լր/հ. 168 լրարար
Քրարար լր/հ. 2012 լրարար

სამაზ ზჭედლიძე

მდრექრისტიანული ქართული წარწერები

ზებრ. წ/ა. 2296 წელი
თასაბ. წ/ა. 7616 წელი

ქორ. წ/ა. 168 წელი
ჩხალი წ/ა. 2012 წელი

სწავლის

ჩინებისა და მისი წესები	11
ჩინებისა და მისი წესები	13
ჩინებისა და მისი წესები	35
ჩინებისა და მისი წესები	37
ჩინებისა და მისი წესები (367 მ.)	43
ჩინებისა და მისი წესები №9 (370-380 მ.)	46
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები (5 ს. 1 მ.)	50
ჩინებისა და მისი წესები	53
ჩინებისა და მისი წესები	57
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები (494 მ.)	61
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები (5 ს.)	65
ჩინებისა და მისი წესები	68
ჩინებისა და მისი წესები	70
ჩინებისა და მისი წესები	73
ჩინებისა და მისი წესები	76
ჩინებისა და მისი წესები	79
ჩინებისა და მისი წესები	82
ჩინებისა და მისი წესები	85
ჩინებისა და მისი წესები	88
ჩინებისა და მისი წესები	91
ჩინებისა და მისი წესები	94
ჩინებისა და მისი წესები	97
ჩინებისა და მისი წესები	100
ჩინებისა და მისი წესები	103
ჩინებისა და მისი წესები	106
ჩინებისა და მისი წესები	109
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები (5 ს.)	112
ჩინებისა და მისი წესები	115
ჩინებისა და მისი წესები	116
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები (5 ს.)	119
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები	123
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები	126
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები	130
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები	132
ჩინებისა და მისი წესები	
ჩინებისა და მისი წესები	134
ჩინებისა და მისი წესები	139
ჩინებისა და მისი წესები	201

სარჩევი

ჩინასიჯვაობა	11
<i>წსომთავრულის და წუსსურის აღდგენა</i>	13
<i>ქმარებიდან ამოვარდნილი ასოების აღდგენა</i>	35
წდრექრისტიანული ქართული წარწერები	37
<i>წავათის სტელა (367 წ.)</i>	43
<i>წეკრესის წარწერა №9 (370-380 წწ.)</i>	46
<i>ღრბნისის სიონი. საამშენებლო წარწერა ღოსტანტისა და მამა ჭიქაელისა (5 ს. 1 ნახ.)</i>	50
<i>წოლნისის სიონი. წავით ეპისკოპოსის საამშენებლო წარწერა (494 წ.)</i>	53
<i>წოლნისის სიონი. ჭოსახსენებელი ამშენებლისა და ხელოსნების (494 წ.)</i>	57
<i>წოლნისის სიონი. ჭოსახსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) წარწერა და წზარუხტის (494 წ.)</i>	61
<i>წემღო წიქოზი. ივთაების ეკლესია. ჭოსახსენებელი ამშენებელ წაქარი ეპისკოპოსისა (5 ს.)</i>	65
<i>წკაურთას ეკლესია. წრავმენტი საამშენებლო წარწერისა (5 ს.)</i>	68
<i>წოლნისის სიონი. ჭოსახსენებელი წარდან ნახპეტის (494 წ.)</i>	70
<i>წოლნისის სიონი. ძნელას მოსახსენებელი (494 წ.)</i>	73
<i>წოლნისის სიონი. წახპეტის მოსახსენებელი (5 ს.)</i>	76
<i>წოლნისის სიონი. წრავმენტი 1 (5 ს.)</i>	79
<i>წოლნისის სიონი. წრავმენტი 2 (5 ს.)</i>	82
<i>წოლნისის სიონი. წრავმენტი 3 (5 ს.)</i>	85
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 1 (5 ს.)</i>	88
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 2 (5 ს.)</i>	91
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წარნაბას ჯვარი (5 ს.)</i>	94
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 3 (5 ს.)</i>	97
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 4 (5 ს.)</i>	100
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 5 (5 ს.)</i>	103
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 6 (5 ს.)</i>	106
<i>წოლნისი. „წამაზი გორა“. წრავმენტი 7 (5 ს.)</i>	109
<i>ღკანავორის ეკლესია. ჰვრის კვარცხლბეკი. ჭოსახსენებელი წათვარაზისა (5 ს.)</i>	112
<i>ღკანავორის ეკლესია. ჰვრის კვარცხლბეკი. ჭოსახსენებელი (5 ს.)</i>	115
<i>ღკანავორის ეკლესია. წორფინი მოსახსენებლის ფრავმენტით (5 ს.)</i>	116
<i>წმანისი. წაბლუტის წელის ხეობა. წკლესია. წბაზას მოსახსენებელი ჯვრის კვარცხლბეკზე (5 ს.)</i>	119
<i>წმინდა წიეღდორეს ქართული მონასტერი წირ-ელ-წუტის უდაბნოში წეთლემის მახლობლად. წარუანის და წურზენის მოსახსენებელი (430 წ.)</i>	123
<i>წმინდა წიეღდორეს ქართული მონასტერი წირ-ელ-წუტის უდაბნოში წეთლემის მახლობლად. წაკურის და წრი ღრმიზდის მოსახსენებელი (430 წ.)</i>	126
<i>წმინდა წიეღდორეს ქართული მონასტერი წირ-ელ-წუტის უდაბნოში წეთლემის მახლობლად. წარწერის ფრავმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)</i>	130
<i>წართული მონასტერი ღმ წეგსუნში წერუსალიმის სამხრეთ-აღმოსავლეთით. იოანე ეპისკოპოსის საფლავის ქვის წარწერა (5 ს.)</i>	132
<i>წმინდა წიეღდორეს ქართული მონასტერი წირ-ელ-წუტის უდაბნოში წეთლემის მახლობლად. წბა წნტონის და იოსიას მოსახსენებელი (532 წ.)</i>	134
წარწერების ტაბულები	139
წლუსტრაციების და ტაბულების მაჩვენებლები	201

საოდენობრივი ტაბულა			
შავები	სურათები	ჩაბლები	ზიტერატურა
ჩინასიტყვაობა	19	—	—
ქსომთავრულის აღდგენა	50	11	—
ქმარებიდან ამოვარდნილი ასოების აღდგენა	—	1	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერები	185	—	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერების ძეგლები	30	—	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერების ცალკეული ასოები	30	—	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერების ასოების ნიმუშები	2	—	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერების ასოები	7	—	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (1)	37	—	—
ქდრექრისტიანული ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (2)	37	—	—
ხოგადი ტაბულები	—	3	—
სულ მთლიანად	397	15	81

წინასიტყვაობა

წინასიტყვაობა

წინასიტყვაობა

ინა წელს დაწერილ წიგნში „*ძველესი ქართული წარწერები*“ ტაბულების სახით დახარისხებული იყო არქეოლოგიური გათხრების დროს აღმოჩენილი უძველესი ქართული წარწერები. სულ აღწერილი იყო 19 წარწერა, შესრულებული ძვ. წ. 1-ახ. წ. 4 სს. წინამდებარე წიგნში კი დახარისხებულია მე-4-5 სს. შესრულებული ადრექრისტიანული ლაბიდარული წარწერები. ეს არის წარწერები არქიტექტურულ ძეგლებზე ღმრთობისა და სამხრეთ საქართველოში და აგრეთვე წმინდა ტიჩაზე მე-5 ს. არსებულ ორ ქართულ მონასტერში.

ყველატი გამართულია მთავრული ასოებით, რომლებითაც იწყება წერტილის შემდეგ ახალი წინადადება და აგრეთვე პირადი და საკუთარი სახელები. ეს წესი მოქმედებს სხვა ევროპულ დამწერლობებში და ქართულშიც ფართოდ იყო ხმარებაში მე-19 საუკუნის მეორე ნახევრამდე.

წიგნი დაიწერა ასომთავრული და ნუსხური ასოების სილამაზის წარმოსაჩენად და იმ დავიწყებული მშვენიერი წესის აღსადგენად. ზვივე მიზანს ისახავდა წინა წლებში დაწერილი წიგნები. ჟვემთ მომყავს ამ წიგნების ნუსხა.

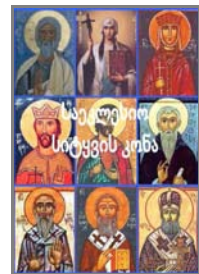
შველიძე ძაბაშ. *სომთავრული*. — 1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტაბ.

შველიძე ძაბაშ. *შოლოს ჯვრები*. — 2005. — 254 გვ. — 646 ილ.; 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.

შველიძე ძაბაშ. *ქართული დამწერლობა*. — 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.

შველიძე ძაბაშ. *საეკლესიო სიტყვის კონა*. — 2006. — 74 გვ., 40 ილ.

შველიძე ძაბაშ. *შამწერლობები და ენები*. — 2007. — 412 გვ.;

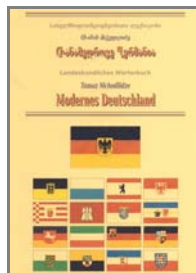
შველიძე ძაბაშ. *ჟიბლიოგრაფია*. — 2007. — 58 გვ. — 14 ილ.

შველიძე ძაბაშ. *სომთავრული, ჩუსხური, შხდრული*. — 2008. — 312 გვ., 697 ილ.

შველიძე ძაბაშ. *საქართველოს სიმბოლიკა*. — 2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტაბ.

შველიძე ძაბაშ. *შანამედროვე ჟერმანია*. — 2009. — 182 გვ., 1939 ილ., 88 ტაბ.

შველიძე ძაბაშ. *ქართული ოტორინოლოგია-რინვოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია*. — 1989. — 66 გვ.

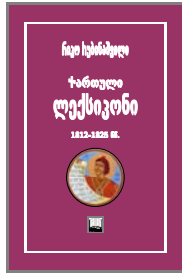
შველიძე ძაბაშ. *ოტორინოლოგია-რინვოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია*. — 2009. — 142 გვ.

შველიძე ძაბაშ. *ჩიკო ხუბინაშვილი. ქართული ლექსიკონი*. — 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.

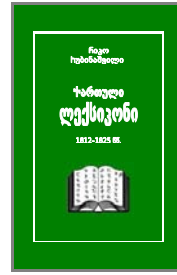
შვედლიდე ჩამაშ.
ქვემოთა — 2010. —
344 გვ. 1712 ილ.

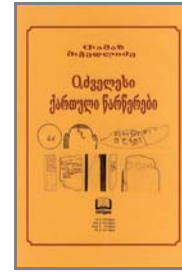
ჩიკო ხუბინაშვილი.
ქართული ლექსიკონი.
ტე-2 გამოცემა. — 2010. —
441 გვ. — 559 ილ.

შვედლიდე ჩამაშ.
ტანამედროვე
ლექსიკონი.
— 2011. — 252 გვ.

ჩიკო ხუბინაშვილი.
ქართული ლექსიკონი.
ტე-3 გამოცემა. —
2011. — 441 გვ.

შვედლიდე ჩამაშ.
ცხველები ქართუ-
ლი წარწერები
— 2011. — 114 გვ.

შვედლიდე ჩამაშ.
ქართული ანბანი და
ასომთავრულ-ნუსხური
— 2011. — 274 გვ.

შვედლიდე ჩამაშ.
ჯდრეკრისტიანული
ქართული წარწერები.
— 2012. — 212 გვ.

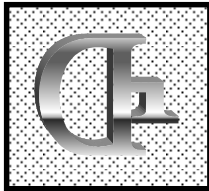
Shalva Chikobava

ფულდა.
ქვემოთა.
2012 წლის მარტი

ქსომთავრული და ნუსხური

ქსომთავრული და ნუსხური

ქსომთავრული და ნუსხური

ანამედროვე ქართულ წერაში იხმარება ხელოვნურად შექმნილი მთავრული ასოები, რომლებიც პირველად შემოღებულ იქნა გაზეთ „წიგნების“ მიერ 1866 წელს რუსული დამწერლობის ზეგავლენით. მანამდის კი იხმარებოდა ჭეშმარიტი მთავრული ასოები მრგვლოვანის სახით.

ღმ პრობლემის გასაგებად საჭიროა პატარა ექსკურსი ისტორიაში. მანამედროვე დამწერლობებში ბერძნულ, ლათინურ, სომხურ, სლავურ ფუძეებზე განიხილვა სასტრიქონო და საზედაო (მთავრული) ასოები. უს სხვაობა გამომდინარეობს ჩვეულებრივი ასოების და ინიციალების დაპირისპირებიდან (ლათინური დამწერლობის ქვეყნებში მე-11-15 სს).

სასტრიქონო ასოები აგრძელებენ შუასაუკუნეების კურსივის წარმოშობის მინუსკულური წერის ტრადიციებს. მინუსკულური (ლათ. minusculus პატარა) წერა ხმარობს მხოლოდ სასტრიქონო ასოებს. უგი შეიქმნა როგორც სწრაფწერის და კურსივის შედეგი მე 8 საუკუნის ბოლოს (ლათინურ ანბანის ფუძეზე). ჟერძნული სწრაფწერა კი შეიქმნა მე-9 ს.

მე-13 საუკუნიდან ლათინურ დამწერლობაში იწყება მაღუსკულური და მინუსკულური ასოების ხმარება სხვადასხვა ფუნქციით.

წლების შემოღების თარიღები				
	მთავრული	ნუსხური	მხედრული	მთავ./ნუსხ.
ჟერძ.	ძვ.წ. 9 ს.	2 ს.	3 ს.	13 ს.
უხათინ.	ძვ.წ. 7 ს.	2 ს.	3 ს.	13 ს.
ჟართ.	ძვ.წ. 5 ს.	8 ს.	8 ს.	14 ს.
სომხ.	ღვ.წ. 5 ს.	13 ს.	19 ს.	14 ს.
სლავ.	10 ს.	14 ს.	15 ს.	16 ს.

საზედაო (მთავრული) ასოები სასტრიქონობისაგან განიხილვა სიმალლით, ზოგ შემთხვევაში კი მოხაზულობითაც (ბერძ. Αα, Γγ, Δδ; ლათ. Aa, Bb, Gg). საზედაო ასოები ატარებენ არა მარტო ასოების ხასიათს, არამედ დეტერმინატივებისაგ, აღნიშნავენ რა მათგან დაწყებულ სიტყვას როგორც წინადადების დაწყებას, საკუთარ სახელს, სხვადასხვა სათაურების ნაწილებს. ჟერძანულ დამწერლობაში საზედაო ასოებით წერენ არსებით სახელებს, ინგლისურში — ყველა სრულმნიშვნელოვან სათაურებს. საზედაო ასოები ორიენტირებულია ლათინური კაპიტალური მონუმენტური მაღუსკულური წერის ფორმებზე.

მაღუსკულური წერა (ლათ. majusculus ცოტაოდენ მეტი) შედგება მარტო საზედაო ასოებისაგან. ჟერძნული მაღუსკულური წერა წარმოდგენილია კლასიკური მონუმენტური ბერძნული ანბანით, რომელიც დამკვიდრდა ლათინურ ძვ. წ. მე-7 ს. უხათინური მაღუსკულური წერა წარმოდგენილია მონუმენტური ლათინური ანბანით (ძვ. წ. მე-6 ს.). სათაურებში, წერტილის შემდეგ ტექსტის ნაწილის გამოსაყოფად, საკუთარ სახელებში საზედაო ასოების ხმარება ლათინურ წერაში დაიწყო მე 13 ს., სლავურ წერაში კი მე-16 ს.

ღხლა გადავხედოთ ქართული დამწერლობის განვითარებას. ჟართული დამწერლობა წარმოიშვა წარმართულ ხანაში, რაც დაამტკიცა ჟამაზ უატარიძემ თავის ბრწყინვალე მონოგრაფიაში «ჟართული ასომთავრული».

ჟართული დამწერლობის აქამდე აღმოჩენილ უძველეს ნიმუშებად ითვლება უხანის წითელკეციანი ჟურჯლის და ლრემის დარგის ძირის წარწერები, შესრულებული ძვ. წ. 1 საუკუნეში.

უხანის წითელკეციანი ჟურჯლის წარწერა „h“ (მთავრის სიმბოლური რიცხვი) (ძვ. წ. 1 ს.)

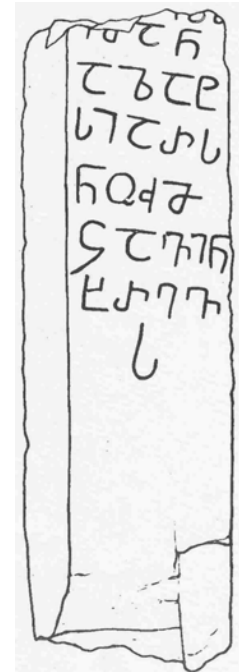
ივანე ჯავახიშვილი

ჩარჩერები ჩეკრესის ნაქალაქარში აღმოჩენილ საფლავის ქვებზე ამოკვეთილია 1-2 სს.

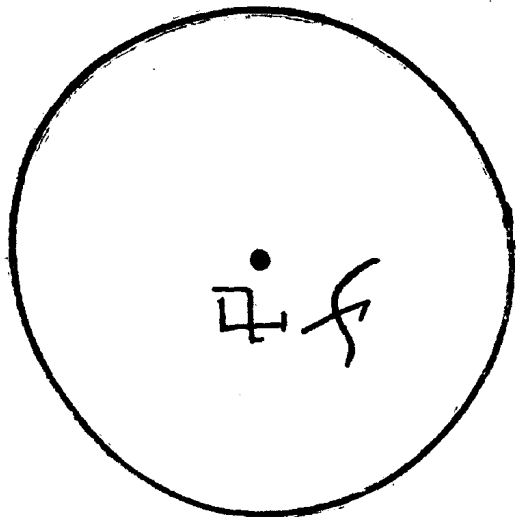

ღრემის დარგის ჩარჩერა
„ჩ“ (მთვარის სიმბოლური რიგხვი)
(ღვ. წ. 1 ს.)

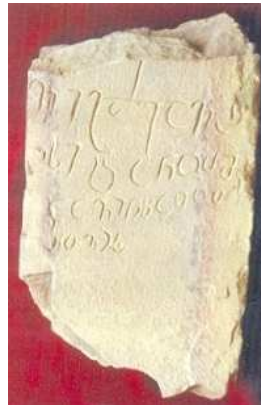
ღრმაზის ნეკროპოლში აღმოჩენილ ვერცხლის ლანგარზე აბ. წ. 70 წ. შესრულებული პიტიახშის ინიციალები. ჟენზელი სტელაზე იმავე ნეკროპოლიდან შესრულებულია 75 წ.

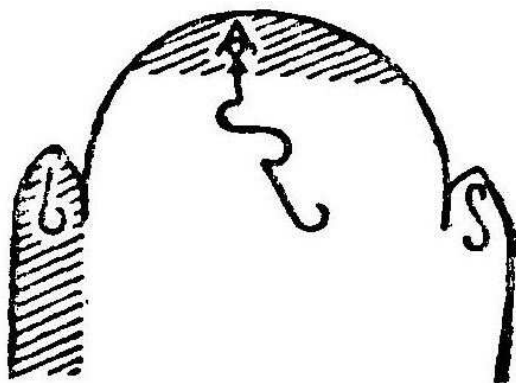
ჩეკრესის ჩარჩერა 7:
„[ჟრს] [ემ]ან აზატსი არს ნურცა ვინ ხრევს“
(აბ. წ. 1-2 სს.)

ღრმაზის ლანგარის ინიციალები:
„ჟ[ერცუმ] ს[იტიახში] ჟ[არბამის-დმ]“
(აბ. წ. 70 წ.)

ჩეკრესის ჩარჩერა 8:
„ჟი...ე ავანისი და ნუმცავინ ჩა...ერთვის“
(აბ. წ. 1-2 სს.)

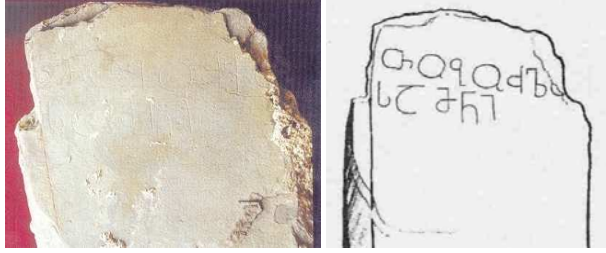

ღრმაზის სტელის ვენზელი:
„ს[ევასო]ს“
(აბ. წ. 75 წ.)

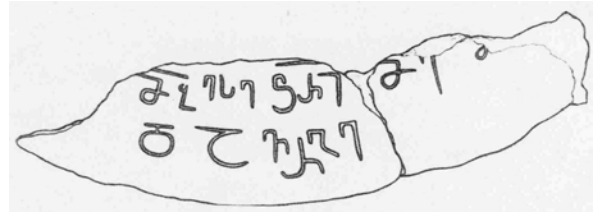

ჩეკრესის ჩარჩერა 1:
„ღბზა ვივ ჩ“
(აბ. წ. 1-2 სს.)

ქსამთორიქათონ ბე ჩაქსდაქონ რიბეჩი

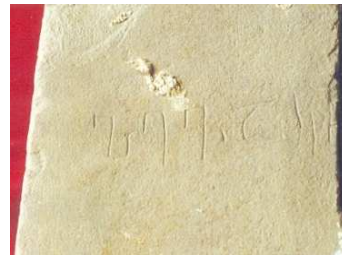
ჩეკრესის წარწერა 3:
„ჩობულა[ს] სამნი“
(ახ. წ. 1-2 სს.)

ჩეკრესის წარწერა 6:
„ტბ ესე ჭქური მე დავრგე“
(2-3 სს.)

ჩეკრესის წარწერა 4:
„სი...ელ სოთორისი“
(ახ. წ. 1-2 სს.)

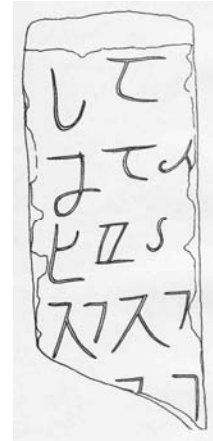
ჩეკრესის წარწერა 2:
„ხევაკი“
(2-4 სს.)

ტე-2-4 სს. ამოკვეთილია სუსთავის ნაქალაქარში აღმოჩენილი წარწერები.

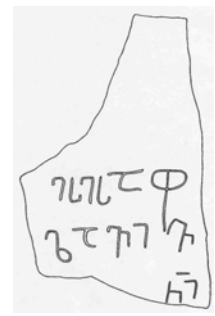

ჩეკრესის წარწერა 5:
„სე საფ...ე“
(ახ. წ. 1-2 სს.)

ჩეკრესის ნაქალაქარის მარანში აღმოჩენილ ქვევრებზე წარწერები შესრულებულია 2-4 სს.

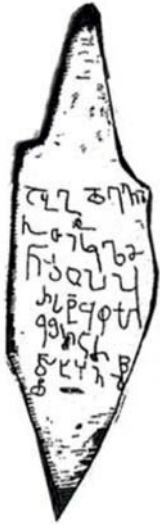
სუსთავის წარწერა 1:
„სამარხოდ ვივი იი“
(2-4 სს.)

სუსთავის წარწერა 2:
„სე საფლავი ვ ჩი“
(2-4 სს.)

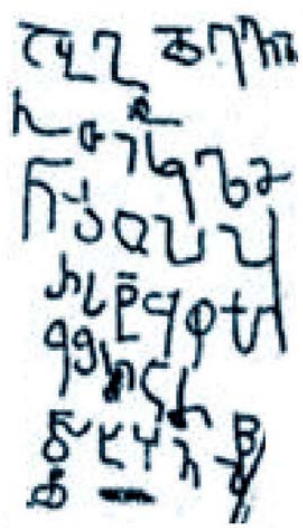
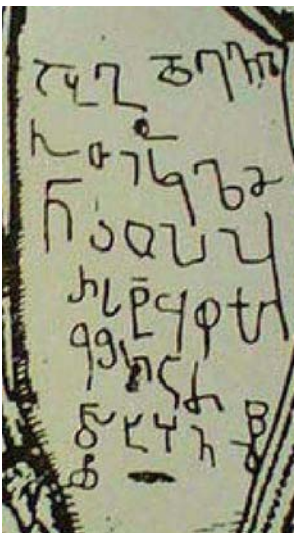
ქუსთავის წარწერა 3:
„საფლავი ნ“
(2-4 ხხ.)

შავათის სტელა
„მლ აბგდევზმთიკლმნდოპურსტვფქღყმწცძჭხკჳჰჱ“ (367 წ.)

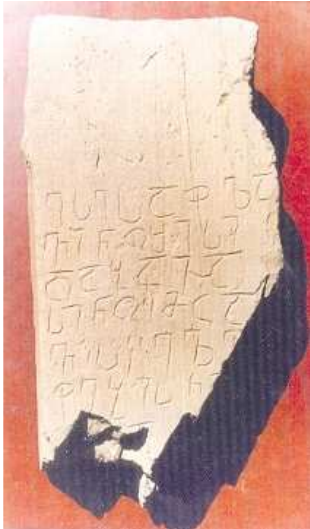

ქუსთავის წარწერა 4:
„სე საფლავი თვის“
(2-4 ხხ.)

შავათის სტელა
„მლ აბგდევზმთიკლმნდოპურსტვფქღყმწცძჭხკჳჰჱ“ (367 წ.)

ჩეკრესის ნაქალაქარის მარანში საწნებლის კედელზე ამოკვეთილი წარწერა შესრულებულია 3 ს.

ჩეკრესის წარწერა 10:
„სე საფლავი ჩოშესი და ჯავასი ნუმცავის ქელე[წი]ფების ჩი“
(3 ს.)

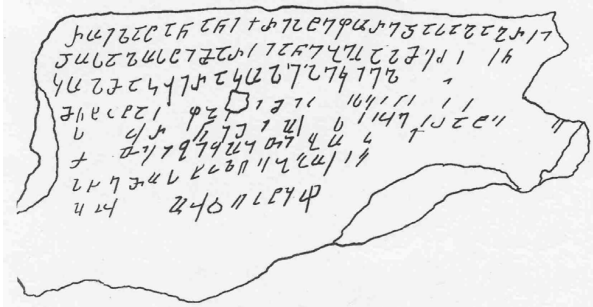

ჰ

შავათის სტელა
„მლ აბგდევზმთიკლმნდოპურსტვფქღყმწცძჭხკჳჰჱ“ (367 წ.)

ქსამთორიქათონ ბე ჩასყაქონ რიბვიჩი

ჩეკრესის ნაქალაქარის მე-4 საუკუნის ბაზილიკის სვეტში აღმოჩენილი წარწერა ამოკვეთილია 370 წ.

ჩეკრესის წარწერა 9 (ანტიქრისტიანული):
„სიოი სატახანი ჴრისტეფორე და სალალრიმ დო
სალოსტიმარიანებო ასმე რ ღოზმა ღვირიაკოზ უზევიელ
მოხატა ფა იმის“
(370 წ.)

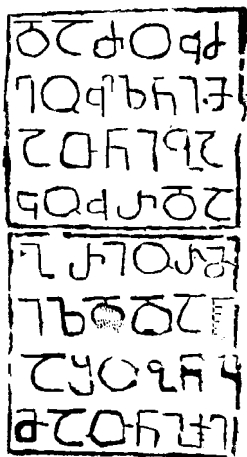
სალესტინაში სვეტზე ზებრიელის მიერ მე-5 ს. აშენებული მონასტრის მოზაიკური წარწერები დათარიღებულია 430 წლით.

მოზაიკური წარწერა სალესტინის
ჩმინდა (თეოდორეს მონასტერში) (430 წ.)

მოზაიკური წარწერა სალესტინის
ჩმინდა (თეოდორეს მონასტერში) (430 წ.)

ჩვენამდის მოაღწია მე-5 ს. პალიმფესტმა სახარების ფრაგმენტით.

ფრაგმენტი სახარებიდან (პალიმფესტი). მე-5 ს.

მოზაიკური წარწერა სალესტინის ჩმინდა
(თეოდორეს მონასტერში) (532 წ.)

მოზაიკური წარწერა (532 წ.) სალესტინის
ჩმინდა (თეოდორეს მონასტრიდან ამჟამად ინახება
ერუსალიმის ღრანდისკანელების მუზეუმში

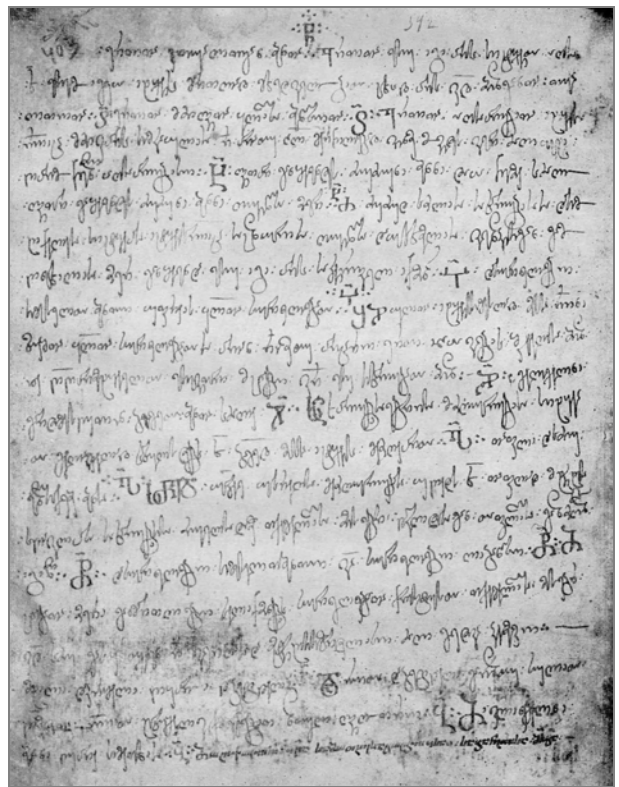
ზოანე ეპისკოპოსის საფლავის ქვის წარწერა ომ ზეგუნში
(ერუსალიმის მახლობლად) მდებარე ქართულ მონასტერიდან (5 ს.)

ეს ასოები მოხაზულობით მრგვალია და სიმაღლით ისინი არიან თანაბრები (იწერებიან ორ ხაზს შუა). უროთა განმავლობაში ზოგ ასოს ჩამოუგრძელდა ვერტიკალური ხაზი, ზოგს კი გაეხსნა შეკრული თავი. უა-

ახლოვებით მე-4 საუკუნიდან დაიწყო და მე-8 ს. „მრგვლოვანიდან“ წარმოიშვა ე. წ. «ნუსხური», რომელიც წარმოადგენს წერის კუთხოვან სახეობას და რომელიც არის სხვადასხვა სიმაღლის ასოთა ოთხი ჯგუფი. ღმავე დროს ასოები არიან გადახრილნი ოდნავ მარჯვნივ. ჴანვითარების შემდეგ ეტაპზე (მე-8 ს.) ასოები დამრგვალდა, გასწორდა და გამარტივდა, რაც განაპირობა მათი გადაბმულობისაგენ მიდრეკილებამ. ღმასთანავე ასოებმა შეინარჩუნეს ოთხხაზოვნობა. ჩარმოიშვა ქართული წერის მესამე სახეობა «მხედრული», რომელიც ფაქტიურად წარმოადგენს სწრაფწერის ნაირსახეობას.

ქართული წერის სახეობები	
ღსომთავრული	
ღუსხური	
მხედრული	

ხემოხსენებულიდან ჩანს ნათლად, რომ ქართულმა წერამ თავის განვითარებაში განვლო იგივე გზა, რაც ბერძნულმა და ლათინურმა. ქართული წერის სამივე სახეობა შემდგომში იხმარებოდა პარალელურად. ჩიგნები იწერებოდა ნუსხურით, მრგვლოვანს კი ხმარობდნენ სათაურებში, ინიციალების და აბზაცების დასაწყისად.

ქება-ქებათას თარგმანება. 1188-1210 წწ.

მრგვლოვანის მთავრულებად (საკუთარი სახელების, წერტილის შემდეგ ახალი წინადადების დასაწყისი ასოები) გამოყენებით დაიწერა ჴეორგიევსკის მრატეატი, ღნტონ ჴაგრატიონის „ჩეობილსიტყვაობის“ სხვადასხვა ნუსხები, მე-19 ს. პირველ ნახევარში და-

ბეჭდილი წიგნები «ღანწესება შინაგანისა საქართველოდსა მართვისა» (1810 წ.), ჩეიმურაზ ჴაგრატიონის «ღსტორია დაწყებითგან ჴვერისა, ე. ი. ჴეორგიისა, რომელ არს სრულიად საქართველოდსა» (1848 წ.). ღმავე წესითა არის შესრულებული ჩეიმურაზ ჴაგრატიონის ხელნაწერი «ღანმარტება პოემა ჴეფხისტყაოლისისა».

Ordo.	Figura.	Appellatio.	Valo.	
1	ღ	ღნ	ან	ა
2	ჟ	ჟღნ	ბან	ბ
3	ჲ	ჲღნ	გან	გ
4	ღ	ღონ	დონ	დ
5	უ	უნ	ენ	ე
6	ჟ	ჟუნ	ვინ	ვ
7	ზ	ზუნ	ვენ	ზ
8	ჩ	ჩუნ	ჭე	ჭ
9	ც	ცღნ	თან	თ
10	ძ	ძნ	ონ	ო
11	წ	წღნ	კენ	კ
12	ჭ	ჭღნ	ღან	ღ
13	ც	ცღნ	მან	მ
14	ძ	ძღნ	ნან	ნ
15	წ	წღნ	ჴე	ჴ
16	ო	ონ	ონ	ო
17	უ	უნ	უნ	უ

ღრანესკო-მარია მარია.
„ქართული გრამატიკა“. ძომი, 1670 წ.

18	ჟ	ჟღნ	ჟან	ჟ
19	ქ	ქღნ	რან	რ
20	ს	სღნ	სან	ს
21	ღ	ღღნ	ტან	ტ
22	ღ	ღღნ	უნ	უ
23	ჟ	ჟღნ	ფან	ფ
24	ქ	ქღნ	ქან	ქ
25	ღ	ღღნ	ღან	ღ
26	ჟ	ჟღნ	უნ	უ
27	ჟ	ჟღნ	ვინ	ვ
28	ქ	ქღნ	ჩინ	ჩ
29	ც	ცღნ	ცან	ც
30	ძ	ძღნ	ძინ	ძ
31	წ	წღნ	წინ	წ
32	ჭ	ჭღნ	ჭინ	ჭ
33	ც	ცღნ	ხან	ხ
34	ჟ	ჟღნ	ჟან	ჟ
35	ჟ	ჟღნ	ჯან	ჯ
36	ჟ	ჟღნ	ჭან	ჭ
37	ჟ	ჟღნ	ჭან	ჭ

ღრანესკო-მარია მარია.
„ქართული გრამატიკა“. ძომი, 1670 წ.

ღსომთავრული ჴუსხური მხედრული

ქ: სათავადო ანბანის რეგულაცია

ა ბ ვ გ დ ე ვ ზ ჟ რ ს თ ყ უ

ქ: ესენი არიან ყოველი ერთი ორბად
ნაბს ებრდა ეს ცალია:

ქ: ვითარცა სუცხონი ისარებენ ხილვასა სეღთვისთა
სამკურნებელითა:

ქ: ხელთა მისა მაკურნი ხილვასა სეღთვისთა ყოველითა
ფერცა მესტამზენი ისარებენ განსრულვებასა სეღწიგნობასა:

ქ: მრეკუმი სეი სტრეინი ღორეს: შშია სეშეა
კონდსინტ ინტრალიტე კარე: დენუბო ტსემა
ქ: ში ვანეი სეს მარე: ბატეს: დე ფუკოთე
ქ: ში მარე: ბრე დეშენესე: დე ღონმეტე
ქ: ში ში ტიბოტრადე: ქეკრე სეგრმა
დამუდა ნენსეტატა: დამუ: ში შეღრეში

ხონდავი. ზვილბი, 1710.

ქ: ნისწარმეტველი დავთ: მე ვაძე ტანე
ტირებდასა ხემა რამეთუ ყოველი კაცი ცრუადას:
ქ: თეი თუალი ბრძანებს ანაგინ არს სახიერ ვარ
ნა მსოლო ღი: არა თუ ამისთვის არს ბრძანება
ესე ვითარმედ ში კაცი ცრუ არს ნუ იყავინ: არ
ამედ ვერვის მადოუს თეინიარ შის შიერ ში
ღინებულთა: სწორებითა ცხადად საქმეთა თუ
ღლისათა: ქ: არცა ვინ არს ტეშარი ტეშით ში
ელი ამისა რამეთუ არა ამოცა ამა შინა სიკრუე: არ
ამედ რავდენთა შიეცა სიბძრე ქ: აღუღოს შის ყო
შუ: ქ: ში წყალოთა იგი მაკოხანი თუა ტოთა
სეღსა საქმეთა არა იმრო მეს: და რათა დენთა ში
უძღეს შიეცა ქინსულოთა შიეღრე ში დამურეს: ქ: გა
ნმარტნის ფადოსოფოსთა შიეგარ შიეცნიერეს
ნა ქ: შინი სწავლიანი: ქ: ესეცა ვარსეულიაფთ რატ
სე:

ქმნულების ცოდნის წიგნი.
ზვილბი, 1721

ა ბ ვ გ დ ე ვ ზ ჟ რ ს თ ყ უ

ქ: ესენი არიან ყოველი ერთი ორბად
ნაბს ებრდა ეს ცალია:

ქ: ვითარცა სუცხონი ისარებენ ხილვასა სეღთვისთა
სამკურნებელითა:

ქ: ხელთა მისა მაკურნი ხილვასა სეღთვისთა ყოველითა
ფერცა მესტამზენი ისარებენ განსრულვებასა სეღწიგნობასა:

ქ: მრეკუმი სეი სტრეინი ღორეს: შშია სეშეა
კონდსინტ ინტრალიტე კარე: დენუბო ტსემა
ქ: ში ვანეი სეს მარე: ბატეს: დე ფუკოთე
ქ: ში მარე: ბრე დეშენესე: დე ღონმეტე
ქ: ში ში ტიბოტრადე: ქეკრე სეგრმა
დამუდა ნენსეტატა: დამუ: ში შეღრეში

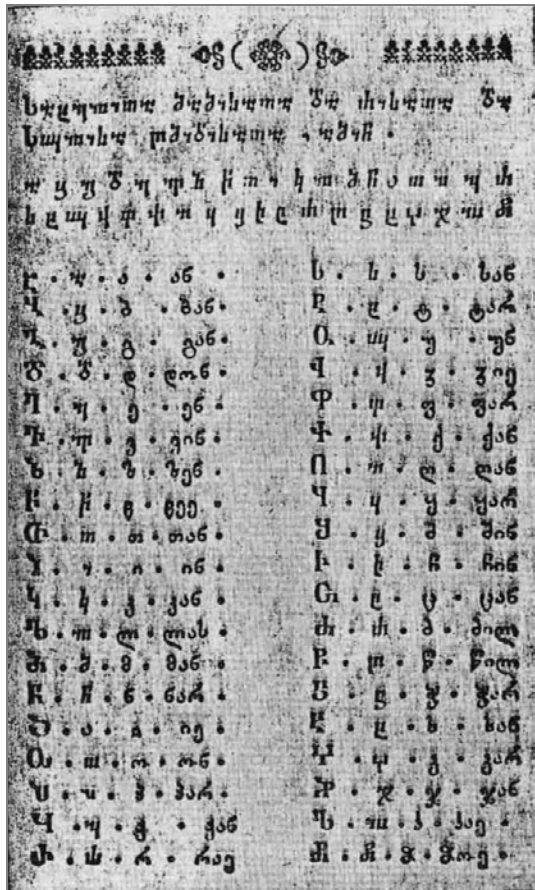

ხონდავი. ზვილბი, 1710.

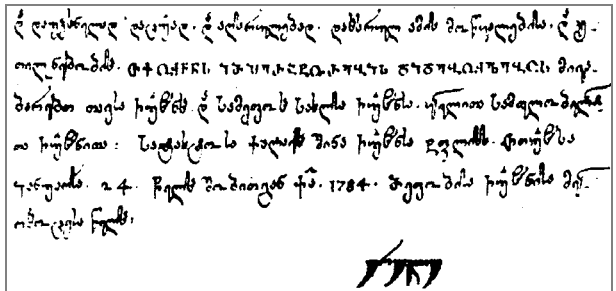
ქ: ნისწარმეტველი დავთ: მე ვაძე ტანე
ტირებდასა ხემა რამეთუ ყოველი კაცი ცრუადას:
ქ: თეი თუალი ბრძანებს ანაგინ არს სახიერ ვარ
ნა მსოლო ღი: არა თუ ამისთვის არს ბრძანება
ესე ვითარმედ ში კაცი ცრუ არს ნუ იყავინ: არ
ამედ ვერვის მადოუს თეინიარ შის შიერ ში
ღინებულთა: სწორებითა ცხადად საქმეთა თუ
ღლისათა: ქ: არცა ვინ არს ტეშარი ტეშით ში
ელი ამისა რამეთუ არა ამოცა ამა შინა სიკრუე: არ
ამედ რავდენთა შიეცა სიბძრე ქ: აღუღოს შის ყო
შუ: ქ: ში წყალოთა იგი მაკოხანი თუა ტოთა
სეღსა საქმეთა არა იმრო მეს: და რათა დენთა ში
უძღეს შიეცა ქინსულოთა შიეღრე ში დამურეს: ქ: გა
ნმარტნის ფადოსოფოსთა შიეგარ შიეცნიერეს
ნა ქ: შინი სწავლიანი: ქ: ესეცა ვარსეულიაფთ რატ
სე:

ქმნულების ცოდნის წიგნი.
ზვილბი, 1721

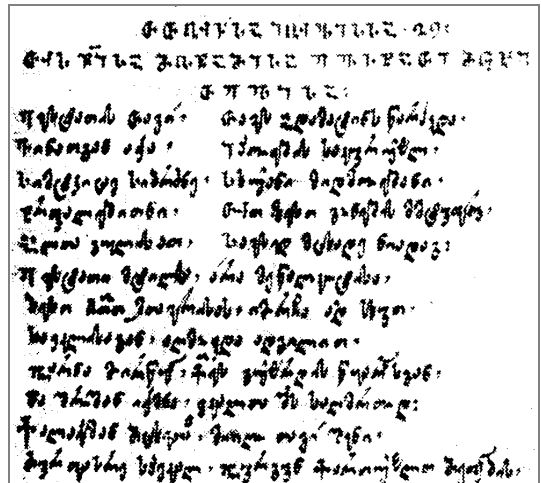
აღმთავრულის და ნუსხურის აღდგენა

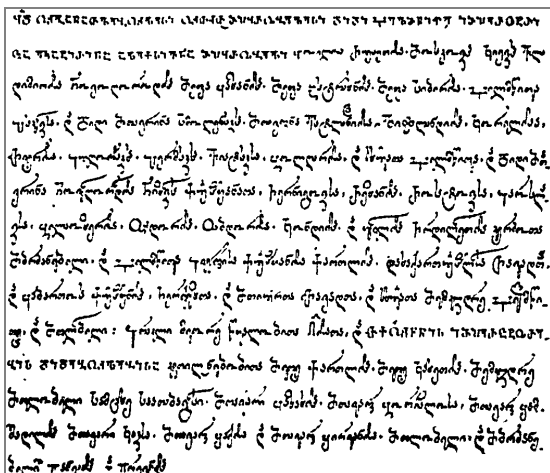
ქაიხი. ღნბანი. ძოვლე
საქრისტიანო სწავლა.
ძოვლევი. 1797

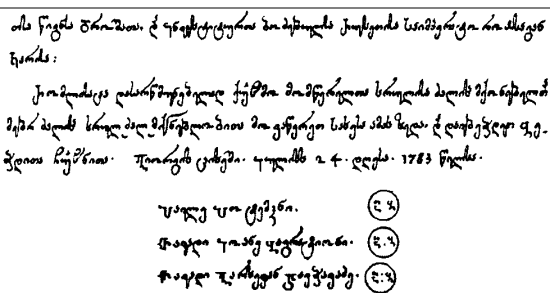
ქოვლე მეფის წერილი ძოვლეთის იმპერატორ
ქავტრინე II-სადმი (1784 წ.)

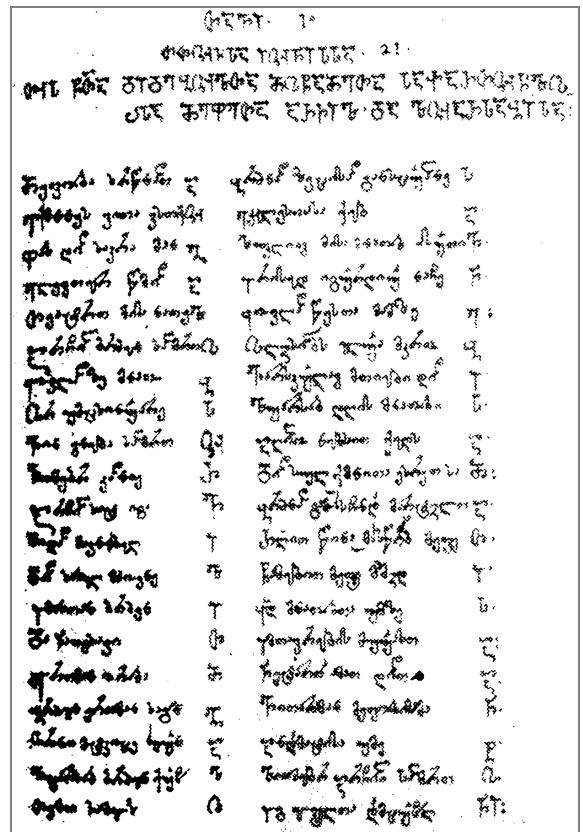
ღნტონ ჰავრატონი. „გოდოლხიტველობა“.
ქადაწერილია 1795 წელს გეოგოგებს მიერ

ქვორგიევსკის ტრაქტატი (დახაწევი). 1783 წ.

ქვორგიევსკის ტრაქტატი. 1783 წ.

ღნტონ ჰავრატონი. „გოდოლხიტველობა“.
ქადაწერილია 1781 წელს ზოახვის მიერ

ქსომთავრულის და ნუსხურის აღდგენა

ქსომთავრული ნუსხის ნაგებობა: ...
 ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ

თეიმურაზ ჯავახიშვილი.
 „ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ“

ს ი მ ე რ ა .
 ი ა ენახო ვენახი, თოფმა ჰამა მგელი.
 რამ შეკამა ვენახი, თოფმა მგელი,
 მიველ ენახე ვენახი, მგელმა თხა,
 თხამ შეკამა ვენახი, თხამ ეენახი,
 ი ა ენახო თხა, შეკამა.
 რამ შეკამა თხა, ი ა ენახო თოფი,
 მიველ ენახე თხა, რამ შეკამა თოფი,
 მგელმა ჰამა თხა. მიველ ენახე თოფი.
 ი ა ენახო მგელი, ჰანგმა ჰამა თოფი.
 რამ შეკამა მგელი, ჰანგმა თოფი,
 მიველ ენახე მგელი. თოფმა მგელი.

იაკობ ჟორდანიანი. „ქართული ანბანი და
 პირველი საკითხავი წიგნი მოსწავლეთათვის“.
 1865 წ.

ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ

ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ

ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ

ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ

ათოი ქჷჳ გღეგკლჷტუფღჷცჷ ბჷმნარსუჷმხჷჳ

ქსომთავრული ასოები

ათოი ქჷჳ გღეგკლჷტუფღჷცჷ ბჷმნარსუჷმხჷჳ

„ქსომთავრული“ მიერ შექმნილი ცრუმთავრული ასოები

ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ
 აღნიშნული ნუსხის აღდგენის შესახებ

ათოი თთ თბილისი თბილისი
 ქჷჳ ქმ ქუთაისი ქუთაისი
 გღეგკლჷტუფღჷცჷ გბ გორი ბორი
 ბჷმნარსუჷმხჷჳ მმ მანგლისი მანგლისი

ქსომთავრული ნუსხის აღდგენის შესახებ

გოქკარო

1861

ფეზერვალო

წელიწადი მესუფე.

როდებო თხილულებოთა:

- I. — მოძღვრება ვაზრედი ვიხივობა
შესწავლა, თქმული ცაბარედი ქს.ს.
კაპაზის მოსვლის ვის ქსო
ქს.ს. დევი ვიორგი ზ
რეკლევიზიზან.
- II. — სოლომონ ასაკი მქელსუ-
მელი. (სოლომონ) დევი ანდრეას ს.
- III. — ლექსები სსუ ზ სსუ 'წიქ' დქს.ს.
სლოვობს ფუქსლო. მოღვინება
- IV. — ლექსები სსუ ზ სსუ 'წიქ' დქს.ს.
სლოვობს ფუქსლო. მოღვინება
- V. — სსუ ზ სსუ ანდრეასი. (სსუ მსოქე დქს.ს.)

რევილისს.

გვქსქლოძის ციქოვქაქი.

ჭურნალ «ცისკრის» თავფურცელი. 1861 წ.

ღმრიგად, მთავრული ასოების აღდგენის აუცილებლობა არის თავისთავად ცხადი. ონდა აღინიშნოს, რომ პირველად ეს საკითხი წამოაყენა 1962 წელს აკადემიკოსმა ჭკაკი ჭანიძემ, რომელიც წლების მანძილზე გმირული შეუპოვრობით მარტოკა იცავდა ამ აზრს სრული გაუგებრობის გარემოცვაში. ჭაინც, რა იყო მიზეზი იმისა, რომ მას არავინ არ დაუჭირა მხარი?

ღმის მიზეზს მე ვხედავ ჩვენი ეროვნული ხასიათის ისეთ თვისებაში, როგორც არის თანდაყოლილი სიზარმაფე. სოდეხსაც ვუბნები ადამიანს, რომ უნდა აღვადგინოთ ასომთავრული, ის იმაზე კი არ ფიქრობს, რამდენად საღია ეს აზრი, არამედ იმაზე, თუ როგორ ზეგავლენას მოახდენს ეს მოვლენა (ახალი ასოების შესწავლა, მათი წერის ათვისება და ა. შ.) პირადად მასზე. თა აქ ვერაფერს ვერ ხედავს გარდა აუტკივარი თავის ატკივებისა. ჭავრამ ხმამაღლა ამას ვერ იძახის და მოჰყავს სხვა საწინააღმდეგო არგუმენტები, რომლებიც ვერ უძლებენ ვერავითარ კრიტიკას.

წემმარტი მთავრული ასოების აღდგენა მკვეთრად გააუმჯობესებს დაბეჭდილი ტექსტის ხარისხს და მისცემს მძლავრ ბიძგს ჩვენი ცხოვრების ყველა მხარის განვითარებას. ჭმავე აქტივით ჩვენ გამოვასწორებთ 156 წლის წინათ დაშვებულ შეცდომას. ჩვენი დამწერლობა მოქნილობით და ძალით გაუსწორდება წერის ევროპულ სისტემებს და ჩვენ დავიბრუნებთ ჩვენთვის

კუთვნილ ადგილს ცივილიზებულ ძველდამწერლობა მქონე ხალხებს შორის.

შოქალეო ჭელწიფევე

შავით ქესქსქევე!

ღქვენი ლრამბტიკა რომ აღარ იშოვებოდა, და აღარც სხვებისა, სქქე ისე გავვიხივებოდა, რომ დედა-ენის სწავლებას ვეღარ ვახეხებდით; — მეტი ღონე აღარ იყო, ჩემი შეილებისათვის მევე უნდა შემედგინა ლრამბტიკა, როგორც მომეხეხებოდა და, აი, სტამბაში ვგზავნი გიდეც დასაბეჭდავად.

ღმ წლის ოქტომბრის დამდეგს რომ ჩემს სახლში ბანდებოდათ, მაშინ გთხოვეთ და თქვენ დამართო ნება, რომ პირველად თქვენი პატივისცემით სახსენებელი სახელი ვახსენო და თქვენს მეგობრობას ვუძღვნა ეს წიგნი, კვება თქვენს მეგობრობით და თქვენი მაგალითით სხვებმაც ქართული ენის სიყვარულით, მითხრათ ან შემოამთავალოთ, რასაც ეს სიყვარული ჩემთვის სთქმელად გავოხნებთ: ენის ერთგულებას გაუწევოთ მავითი და მე დიდად დამავალბოთ.

თქვენი აღმატებულების

გულითადი პატივისცემული

შამატრა ყაფიანა.

სოფ. ქვიშეთი,
12 დეკემბერი 1881.

შმიბტი ყიფიანი. ჭართული ღრამბტიკა.
1882 წ.

ღსომთავრულის და ნუსხურის აღდგენის შედეგად ჩვენ მოგვეცემა საშუალება ყოველდღიურად ვიხივართ ეს ასოები მხედრულთან ერთად ისევე, როგორც ეს იყო ჩვენში წინა საუკუნეებში, და როგორც ეს არის დღეს ბერძნულ-ლათინურ სამყაროში. ჭავალითისთვის მომყავს ანბანების შედარებითი ტაბულები.

მთავრული ასოები

A	J	S	ღ	წ	ქ	ყ	შ
B	K	T	ყ	ხ	ს	ჩ	ჭ
C	L	U	ქ	ც	ძ	ც	
D	M	V	ძ	წ	ყ	ძ	
E	N	W	წ	ჩ	ო	რ	
F	O	X	ჩ	ს	ფ	წ	
G	P	Y	ხ	ო	ყ	ჩ	
H	Q	Z	ჩ	წ	ჩ	ყ	
I	R	ღ	ღ	ყ	ყ	ჭ	

მვირე მთავრული ასოები

AA	JJ	SS	ღღ	წწ	ქქ	ყყ	შშ
BB	KK	TT	ყყ	ხხ	სს	ჩჩ	ჭჭ
CC	LL	UU	ქქ	ცც	ძძ	ცც	
DD	MM	VV	ძძ	წწ	ყყ	ძძ	
EE	NN	WW	წწ	ჩჩ	ოო	რრ	
FF	OO	XX	ჩჩ	სს	ფფ	წწ	
GG	PP	YY	ხხ	ოო	ყყ	ჩჩ	
HH	QQ	ZZ	ჩჩ	წწ	ჩჩ	ყყ	
II	RR	ღ	ღღ	ყყ	ყყ	ჭჭ	

ღსომთავრული ასოების აღდგენის

ნუსხური ასოები

Aa	Jj	Ss	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Bb	Kk	Tt	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Cc	Ll	Uu	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Dd	Mm	Vv	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Ee	Nn	Ww	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Ff	Oo	Xx	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Gg	Pp	Yy	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Hh	Qq	Zz	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Ii	Rr	ſ	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗

ბხედრული ასოები

Aa	Jj	Ss	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Bb	Kk	Tt	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Cc	Ll	Uu	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Dd	Mm	Vv	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Ee	Nn	Ww	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Ff	Oo	Xx	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Gg	Pp	Yy	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Hh	Qq	Zz	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗
Ii	Rr	ſ	𐌆𐌙	𐌆𐌛	𐌆𐌗	𐌆𐌛	𐌆𐌗

წიგნებს მერვე პრობლემაზე. ღმრთივ მოგვებზე-ბა ათიოდ დასახელების ქართული სასტამბო შრიფტის გარნიტური. ღმრთივ პრაქტიკულად იხმარება ორი-სამი, წიგნებში კი ერთი. სწორედ ეს არის მერვე მიზეზი იმისა, რომ თანამედროვე ქართული წიგნები პოლიგრაფიული თვალსაზრისით უფერულია, ძნელად საკითხავი და თვალისდამღლელი. შესადარებლად შეიძლება ითქვას, რომ სლავური წერის სამყაროს მოვლევება სასტამბო შრიფტების ასობით ნაირსახეობა. უხატიურ სამყაროს კი ოცი ათასი.

უხატიური შრიფტი ემსახურება მსოფლიოს 75 ენას მრავალ ქვეყანაში. სლავური შრიფტი ემსახურება რამოდენიმე ენას შვიდ ქვეყანაში. ყერძული და სომხური შრიფტები ემსახურებიან თითო-თითო ენას, მაგრამ მათი ჟურნალ-გაზეთები გამოდის მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში. ქართული შრიფტი ემსახურება ერთ ენას და ქართული წიგნები გამოდის ერთ ქვეყანაში. უსე იგი, თუ სხვაენოვან შრიფტებს აქვთ განვითარების მდიდარი შესაძლებლობანი, ქართული შრიფტის განვითარება არის ერთი მუჭა ხალხის კისერზე. თა თუ ჩვენ თვითონ არ მივხედავთ ამ საქმეს, სხვას არავის არ ადარდებს ეს. სხვა ერებთან შედარებით ამ საკითხში ჩვენ ვიმყოფებით გაცილებით ხთულ და სავალალო მდგომარეობაში და ამიტომ ვგჭირდება უდიდესი მონდომება ამ საქმის გამოსასწორებლად.

ბუნებრივად ჩნდება ღმრთივ ღმრთივ ხელმძღვანელობით 1964 წელს შექმნილი სასტამბო შრიფტი «ბივივრსიტეტი» მთავრული, ნუსხური და მხედრული ასოებით. ღმრთივ დიბეჭდა რამოდენიმე ნაშრომი.

საქართველოს
ქართული რედაქციის ტექსტი

[თ ი ც ხ უ ნ ი თ ა ვ თ ა ნ ი]

1. წიგნები მაცხოვრისა, მხოლოდ ღმერთისა ჩუენსა, — შამასა დაუსაბამოსა და ძესა მისსა მხოლოდშობილსა და ცხოველს-მყოფელსა ყოველად წმიდასა სულსა მისსა, — რომელი-იგი მისცემს სიტყუასა მახარებელთა ძალითა მრავლითა.

2. წყ უკუე ვაწყუთ ჩუენ აღწერად ღმრთისა მიერ განსახლდებობა ესე საკრებულო და მცნებობა კანონისა ერთ-სულ ქმნულთა მათეს მონაზონთა, რომელი მყოფ არიან სახელსა ზედა ყოველად წმიდისა დედოფლისა ჩუენისა იმრთისმშობელისასა აღმენებულსა ქართ-მტყიცა ბრძანებითა ჩემ ღმრთისითა, ნებითა ღმრთისათა სუ-გასტოლისა და დიდისა დემესტიკოსისა¹ ყოვლისა შასავალეთის-სათა, [2] მისა სანატრელისა ერისთავთა მთავრისა ცაყურიანისა-სათა, აღმოსავალისა და ქართველისაათა, რომელი-ესე მიერ მამუნ-ბული ვარ პირველ წსენებულისა მის ახალ-შენებულისა მონას-ტრისა და მას შინა სამარხოსა მის განსახლდებულისა ჩემისა, რომელიცა სახელ-დებით წოდებულ არს სახელსა ზედა ყოველად წმი-დისა იმრთისმშობელისა შარამისისა და მისისა მის სახელ-განთქუ-მულისა და შუენიერად შეზავებულისა წმიდისა ტაძრისა და ზემო-რიტად კარვისა დიდებისა ღმრთისა, რომელი-ესე აღმართა მის შინა შემწედ და შესავედრებულად და საქარად ჩემდა, ცოდვითა გან-ფრდილისა ამის, და თანა-მედუმისა ამისა ჩემისა სანატრელისა ცაზ მაცესტროსისა.

3. შინათგან უკუე მაქუნდა სიყუარული და მობობა სულიერი პა-ტრონისა მონასტრისა სანაგისა, რომელი-იგი არს შინათგან ღმრთივ დაცულისა ქალ[3]აქისა ხოსტანტინოპოლისა, ახლისა მის სრომისა², და ფრად მინდა და ჯეროვან მიწნდა მათი იგი წესი და განგებობა ამონაზუნო და საკრებულო და მოქალაქობა, რომელი აქუნდა მათ, ამისთვისა ვინებე, რათა ეგრევე სახელ მიიღე წესითა და განგებითა დემეტრიკოს ჩემიცა ესე მონასტერი და ეკლესია ყო-
¹ დემესტიკოსისა. აქედან გადავიდა, უთოდ, მეფეთის მარხვანში გრიგოლ ბაკურიანის-მის დემესტიკოსობით მოხსენება. სხვაგან ტიპოკონო უფლებან დემესტიკოსი იკითხება.
² პრომისა.

სტრუქტურის ქართველთა მონასტრის ტიპიკონი. // წ. ყანიძე. *ბუნებრივი 12 ტომად*. — წ. 9. — *ბიბლიისი*, 1986. — წ. 55-123.

მარგმანი პირველი
ჩიენისა ამის უფხვის ტყაოსნისა
ბქმული

ცატონის უფლის გამგებელის პატრონის უახტანგისა

შე ვსწერ, მის წული მეფის ლიორგისა და ბე უვენისა, გამგებელი ქართლი-სა უახტანგ, წიენსა ამის ამისთვის:

მცოდინარობითა და სოფლის ნითთა შემსუვალეთა სამეობოდ სთარგმნი-დენ მის ბიტრონისა და ბრძენ მეცნიერისა კეთილად ნამუშავეისა სამუშაოსა, მსგავსად თვალთა, რომელთა ვერა სცნობენ მცნობელნი და ზოქასა ქვად პატროს-ნად სახელ-სდებენ და მარგალიტთა მივიად პატრე-სცემენ. თა ეთეცა ვთქვა: მსგავ-

1 მემ გამოცემში ამით ემატება კიდევ მთავრული ასოების ხმარება.

უფხვის ტყაოსნის საკითხები. // წ. ყანიძე. *ბუნებრივი 12 ტომად*. — წ. 5. — *ბიბლიისი*, 1985. — წ. 7-275.

მთა ასოების უკვადვი ქმნილება ქართული ლიტერატურის მშენებელია. მასთანვე მან მსოფლიო ლიტერატურის საგანმრთო დაიკავა საპატო აღგი-ლი საქვეუროდ განთქმულ შედევრებს შორის. „უფხვისტყაოსანი“ უკუე გადათარ-გმნილა მრავალ უცხო ენაზე და მისი ავტორი ისევე ცნობილი გახდა მსოფლიოში, როგორც ბიბლიისი, ფირდოუსი, ჩინამი, შანტე, შექსპირი, ლეოვი, სუშინი. მთამ ბრუნინალედ გამოიყენა ქართული ენის მხატვრული შესაძლებლობანი და მომხიბლელი პოემა შექმნა, რითაც ისახელა თავი და ასახელა ქართველი ერი, რომელიც სამართლიანად ამაყობს მისი უფრო ნაწარმოებით. ასოების ქართული კულტურის მერდოზე გახდა ძველი და ახალი საქართველოსთვის

თა ხანია მიმდინარეობს „უფხვისტყაოსნის“ ტექსტის მეცნიერული შესწავ-ლა და კრიტიკული განხილვა, მისი გაცხრილვა მერმინდელი მინარეისაგან და ცდები პოემის ენის დახვეწისა და პირვანდელი სახის აღდგენისა. ყვილება ითქვას, რომ ამ მხრით უკუე გარკვეულ პროგრესს ვართ მიღწეული. მუ ვისმე უშეგნ წილი

ყრიფტ «ბივივრსიტეტი» მხედრული ტექსტის ფრაგმენტი

არამედ საერთოდ ნებისმიერი კურსივი, სწრაფწერა, გაკრული ხელით შესრულებული ასო სხვა დამწერლობებში.

ჩქვე შეიძლება აღინიშნოს, რომ ქართული ტერმინი „მთავრული“ არის ლათინური „კაპიტალურის“ (capitalis) შესატყვისი (caput - თავი; capitalis - მთავარი; littera capitalis - ასომთავრული). ღმ ტერმინით გარკვეული ქართული ასოების გარდა აღინიშნება სტრიქონზედა დიდი ასოები სხვა დამწერლობებში.

ღერმინი „მცირე მთავრული“ არის ლათინური „კაპიტელის“ შესატყვისი (caput - თავი; caputellum - პატარა თავი). ღმ სიტყვით აღინიშნება მთავრული ასოს მოხაზულობის და ნუსხური ასოს შუატანის ზომის სასტრიქონო ასო.

ტხედრული ასოები შეიქმნა უფრო ადრე, ვიდრე ნუსხური და მთავრული. ღმ გამოთქმის აბსურდულობა ჩანს შემდეგ შედარებიდან. უს იგივეა, რომ ვთქვათ: „შვილი დაიბადა უფრო ადრე, ვიდრე მისი დედა“; ანდა „ჯერ აშენდა სახლის სახურავი, მერე კი საფუძველი“.

ჩვენ, ქართველებმა, შევქმენით სამი ანბანი (ბევრმა ერმა კი არცერთი). შა არის ეს? უს არის სულელური ყოყლოჩინობის ნათელი მაგალითი. ღნბანი შევქმენით ერთი, მაგრამ ამ ერთში არის ოთხი (სამი კა არა) სახის ასო, რომლებიც წარმოიშვნენ დროთა განმავლობაში, ბუნებრივად, ფართო ხმარების შედეგად.

სულ მსოფლიოში შექმნილია თოთხმეტი (14) დამწერლობა, მათ შორის ჩვენი, ქართული. ოღონდ ქართულ დამწერლობაში გულისხმობენ ერთს თუ სამს, ვერ გამოვარკვие. (შუ სამს, მაშინ გამოდის, რომ არის 14 დამწერლობა, მათ შორის სამი ჩვენი. უს არის კიდევ ერთი მაგალითი პარანოიუ-

ლი თვითმოყვარეობისა! შუ მესმის მათი, ვინც სწერს ასეთ, ძალზე რბილად რომ ვთქვათ, უზუსტობას. უმ თოთხმეტ გენიოს ერში ვართ ჩვენც, ქართველებიო! (შუ კი ამ თოთხმეტში ჩავთვლით ჩვენ სამს, გამოდის, რომ ვყოფილვართ ყველაზე გენიალურები!!!

უგენიალურობაზე რა მოგახსენოთ, მაგრამ ჩვენ (თანამედროვე ქართველებმა) ჩვენივე ხელით დავამახინჯეთ ჩვენი შორეული წინაპრების მიერ შექმნილი უდიდესი დამწერლობა იმდენად, რომ ვეღარც კი ვკითხულობთ ჭეშმარიტი ასოებით დაწერილ ტექსტს. უასაკვირი არის ის, რომ ქართველების დაბეჩავების ასეთი ხერხი აზრადაც არ მოსვლიათ არც შახ ღბასს, არც ქუსეთის იმპერატორ-გენერალურ მდივან-პრეზიდენტებს.

სამომავლოდ, რომ აღარ გაიმეორონ ეს მცდარი აზრი! ღმუამად ხმარებაშია დაახლოებით 45 ორიგინალური დამწერლობის სისტემა, რომლითაც სარგებლობს დაახლოებით 200 ენა. (შუ ჩვენ ჩავთვლით წერის ძველ სისტემებს, რომლებსაც ამჟამად არ ხმარობენ, დამწერლობების რაოდენობა გამოვა გაცილებით მეტი. უველაფერ ამაზე შეიძლება წაკითხვა ჩემს წიგნში „**შამწერლობები და ენები**“, 2007.

ღსეთი შესავალის შემდეგ გიჩვენებთ სხვადასხვა სახის ქართულ ასოებს მათ ლათინურ ანალოგებთან ერთად.

უჰვემთ მოყვანილ სურათებზე ნაჩვენებია სტრიქონის საზზე (ლურჯი ფერით) განლაგებული ლათინური და ქართული ასოები.

ქსომთავრული და ნუსხური

ქართული სასტამბო ასოების სახეობები

შთავრული
 შვირე შთავრული
 რუსური
 შხედრული

შთავრული
 შვირე შთავრული
 რუსური
 შხედრული

შთავრული

შთავრული
 შვირე შთავრული

შვირე შთავრული

შთავრული
 შვირე შთავრული

რუსური

რუსური
 შხედრული

შხედრული

რუსური
 შხედრული

წიგნის სახელი და ავტორის სახელი

ჩუსზურასობიან ტექსტში მხედრული ასობით შეიძლება აიკრიფოს ცალკეული სიტყვები ტექსტში მათი გამახვილების მიზნით.

შუბიჩუსდუქის ზეჩუქი ჩუხისუ

ჩმყაყიჩ, იქაშ იქ ვეჩი ვეშაყანიორე ჩნუთისუ. სეჩეძითორთა რეშაყიჩიქს შექსპირს ზეღეჩი რეი ტაჩაბლის ზე უასტერნაკის თეძეშეჩი. სეჩეძითორთას, ისიორე იქაყაძილ მთორ სეყუათე ზეორეის, იქეფიქაიქე სეორეორეი ზეჩეორეიქი ვეშარეორე. ჩი იქერამ ვეჩის ვეშაყიჩიქე ჩეორეიქი იქა შიორეორე.

მხედრულასობიან ტექსტში ნუსზური ასობით შეიძლება აიკრიფოს ცალკეული სიტყვები ტექსტში მათი გამახვილების მიზნით.

შუბიჩუსდუქის ზეჩუქი ჩუხისუ

ჩმბობენ, რომ ეს გავი გამოგონილია ჩნგლისში. საქართველო ამგობინებს შიქსაიქს დედანში ან ტეჩეყთის და უქსიქიქის თარგმანში. საქართველოს, ისევე როგორც მთელ საბჭოთა ზავშირს, ესაჭიროება სხვაგვარი დასავლური გამოცდილება. ჩი რატომ გავის გამოყენება ჩბილისში იქო მკვლელობა.

ქსამთორიქათოს ზე ჩასდუქის რიზვიჩი

ქვემოთააქვენი ქართული ასოების შედარება სხვა ანბანების სათანადო ასოებთან					
ფინიკიური	კერძული		სათნური	ქართული	
	წრეული	ხლასიკური		ძვ. წ. 412 წ.	წხ. წ.1 ს.
Ⲏ ხეთ [ხ]	Ⲭ ეტა [1.ჰ;2.ე]	Ⲩ ეტა [ე]	Ⲭ ჰა [ჰ]	Ⲡ ზე [ზ[ჰ]]	Ⲡ ზე [ზ[ე]]
Ⲙ დოთ [დ]	Ⲛ იოტა [ი]	Ⲙ იოტა [ი]	Ⲛ დოტ [დ]	ⲡ ე [ე]	ⲡ ე [ე]
—	Ⲛ დუფსილონ [დუ]	Ⲛ დუფსილონ [დუ]	Ⲛ ვე [ვ]	ⲡ ვე [ვ]	ⲡ ვე [ვ]
—	—	—	—	ⲡ წარ [წ]	ⲡ წარ [წ]
—	—	Ⲛ ო მგა [ო]	—	—	Ⲡ ო [ო]

წლების პრაქტიკული ხმარება

წლო **წ**-ს ხმარება:

კვერა **ჰ** ბვერა **ე**-ს წინ სიტყვის თავში;

ზე - ზევემონია, ზეე, ზემოვლობინი, ზერი, ზერიჰა, ზერმეტული, ზექტარი.

წლო **დ**-ს ხმარება:

კვერებ **ა**, **ე** და **ო**-ს შემდეგ;

კვერებ **ა**, **ე** და **უ**-ს წინ;

ად - არქომადშვილი, ვადმე, წაყადშვილი;

ედ - ღიგინედშვილი, წათედშვილი;

ოდ - ოდ, ოდმე, ოდნბაზი, ოდნი;

და - დანვარი, დარ, დარალი, დარლიყი, დარუსი;

დე - დერარქია, დერიში, დეროვლიფი;

დო - დოლი, დორლა, დოტისოდენა;

დუ - დუბილე, დუმორი, დურისტი, დუპიტერი, კომბდუტერი.

წლო **ჯ**-ს ხმარება:

კვერა **უ** ბვერა **ი**-ს წინ ზოგ შემთხვევაში მოკლეა;

უი = ვ:

თვება, თვთმარქვია, თვთმფრინავი, თვთონ, ვმე.

წლო **ქ**-ს ხმარება:

ქარი, ქარირემი, ქარისთვალა, ქარისკუდა, ქაჩქაჩი, ქაქანი, ქაქვა.

წლო **ჭ**-ს ხმარება:

კვერა **ო** ბვერა **ჰ**-ს წინ სიტყვის თავში გრძელია; **ჭ** = გრძელი **ო**:

ჭჰ - ჭჰ, ჭჰო, ჭჰმე, ჭჰოჰო.

ქართული ასოების დამატებითი ინფორმაცია

წიგნის შესახებ წიგნის შესახებ

სიბრძნისა და სიბრძნისა

**წიგნი უფროსი სიგელითაჲსა
ქრისტიანთაჲსა და სიგელითაჲსა**

სიგელითაჲსა სიგელითაჲსა სიგელითაჲსა

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერები

სიღვთისმეტყველება

ქართული ანბანი

1	ა	ან	1	19	არ	არე	100
2	ბ	ბან	2	20	სს	სან	200
3	გ	გან	3	21	ტტ	ტარ	300
4	დ	დონ	4	22	ყყ	ყე	400
5	ე	ენ	5	23	ფფ	ფარ	500
6	ვ	ვინ	6	24	ქქ	ქან	600
7	ზ	ზენ	7	25	ღღ	ღან	700
8	ჩ	ჩე	8	26	ყყ	ყარ	800
9	ც	ცან	9	27	შშ	შინ	900
10	ძ	ძინ	10	28	ჩჩ	ჩინ	1000
11	კ	კან	20	29	ცც	ცან	2000
12	ლ	ლას	30	30	ძძ	ძილ	3000
13	მ	მან	40	31	წწ	წილ	4000
14	ნ	ნარ	50	32	ჭჭ	ჭარ	5000
15	ო	ოე	60	33	ხხ	ხან	6000
16	პ	პარ	70	34	ჯჯ	ჯარ	7000
17	რ	რარ	80	35	ჟჟ	ჟან	8000
18	ს	სან	90	36	შშ	შაე	9000
				37	ჩჩ	ოპ	10000

ქართული ანბანი

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც
ძ	კ	ლ	მ	ნ	ო	პ	რ	ს
ტ	ყ	ფ	ქ	ღ	ყ	შ	ჩ	ც
ძ	წ	ჭ	ხ	ჯ	ჟ	შ	ჩ	ც
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	ჩ	ც

Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ
 Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ
 Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ
 Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ
 Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ

შავათის სტელა (367 წ.)

შავათის სტელა (367 წ.)				
	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ </p>	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ </p>	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ </p>	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ </p>
<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴌ Ⴍ მლ აბგდევზსთიკლმნდოპურსტყფლქცხძჭსკჳჴჵ </p>				

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერები
 იბნეწეიქ ილმ-თიქ ილმ-თიქ

ა
ბ
გ
დ
ე
ვ
ზ
თ
ი
კ
ლ
მ
ნ
ო
პ
ჟ
რ
ს
ტ
ც
ძ
წ
ჭ
ხ
ყ
შ
ჩ
ცხ
ცქ
ცწ
ცჭ

აბგნის სიონი (5 ს. 1 ნახ.)
 ღონისძიების და მამა ზიქაელის საამშენებლო
 წარწერის ასოები

საქართველოს კულტურის მემკვიდრეობის ძეგლის აღრიცხვის ცენტრი

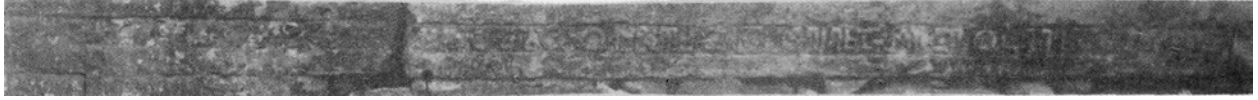
აბგნის სიონი. საამშენებლო წარწერა ღონისძიებისა და მამა ზიქაელისა (5 ს. 1 ნახ.)

	<p>ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ რ ს ტ ც ძ წ ჭ ხ ყ შ ჩ ცხ ცქ ცწ ცჭ</p>	<p>ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ რ ს ტ ც ძ წ ჭ ხ ყ შ ჩ ცხ ცქ ცწ ცჭ</p>	<p>ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ რ ს ტ ც ძ წ ჭ ხ ყ შ ჩ ცხ ცქ ცწ ცჭ</p>	<p>ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ო პ ჟ რ ს ტ ც ძ წ ჭ ხ ყ შ ჩ ცხ ცქ ცწ ცჭ</p>
<p>ა(ფუნ)ი, ე(ნი)ი, ა(სინ)ი, ბ(ონ)ი(ნი)ი, ც(ი)ი(ნი)ი, ძ(ი)ი(ნი)ი, თ(ი)ი(ნი)ი, კ(ი)ი(ნი)ი, ლ(ი)ი(ნი)ი, მ(ი)ი(ნი)ი, ნ(ი)ი(ნი)ი, ო(ი)ი(ნი)ი, პ(ი)ი(ნი)ი, ჟ(ი)ი(ნი)ი, რ(ი)ი(ნი)ი, ს(ი)ი(ნი)ი, ტ(ი)ი(ნი)ი, ც(ი)ი(ნი)ი, ძ(ი)ი(ნი)ი, წ(ი)ი(ნი)ი, ჭ(ი)ი(ნი)ი, ხ(ი)ი(ნი)ი, ყ(ი)ი(ნი)ი, შ(ი)ი(ნი)ი, ჩ(ი)ი(ნი)ი, ცხ(ი)ი(ნი)ი, ცქ(ი)ი(ნი)ი, ცწ(ი)ი(ნი)ი, ცჭ(ი)ი(ნი)ი</p>				

ყოლნისის სიონი.

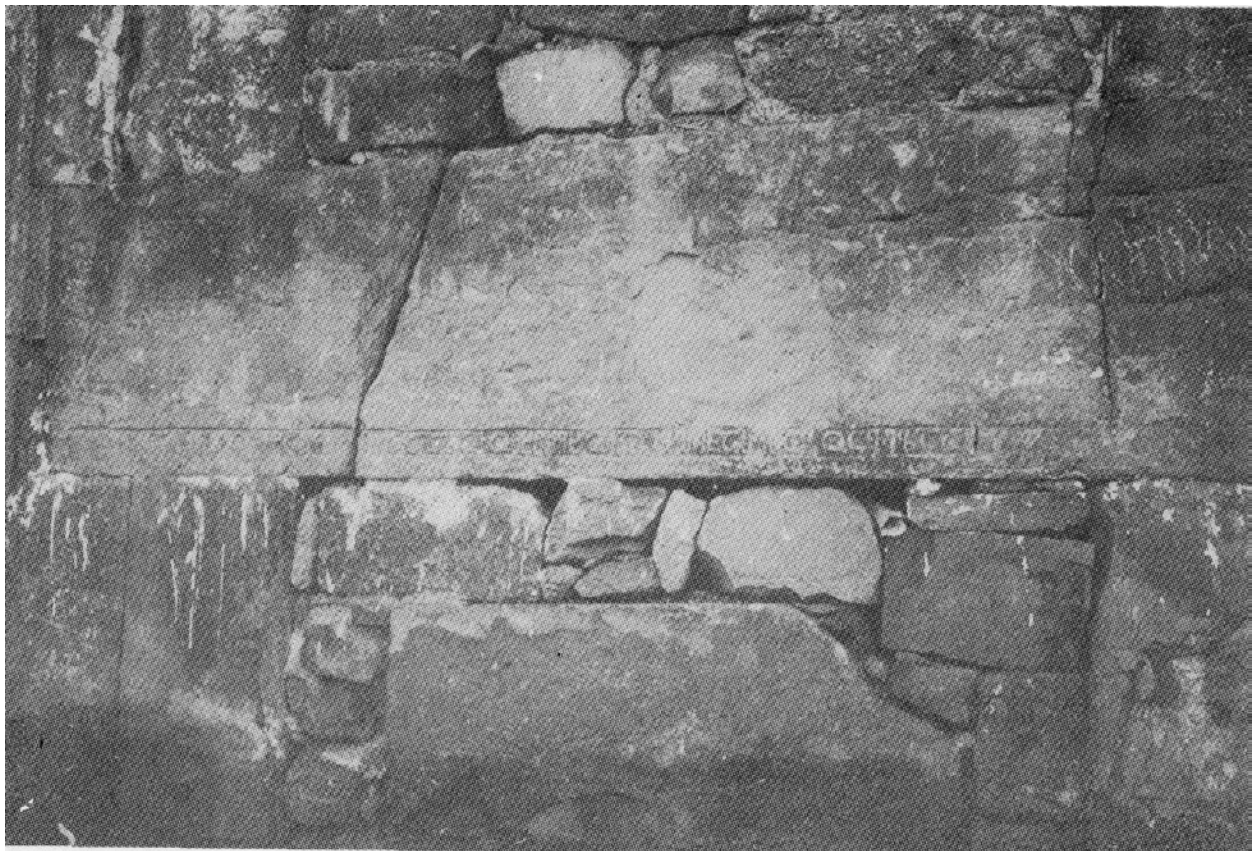
ძალაბსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) ჟარნავაზისა და ზარუხტის (494 წ.)

ყოლნისის სიონი. ძალაბსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) ჟარნავაზისა და ზარუხტის (494 წ.)

[ჟარნავაზი]ნიძე ჟ(არს)მსითა [მე], ჟარნ[ავაზ] და ზარუხტ შეხუა[ბ]თ ესე კარი სალოცველად [ხ(უე)ნ(და) და] [შვილთა ხ(უე)ნთა]

[ჟარნავაზი]ნიძე ჟ(არს)მსითა [მე], ჟარნ[ავაზ] და ზარუხტ შეხუა[ბ]თ ესე კარი სალოცველად [ხ(უე)ნ(და) და] [შვილთა ხ(უე)ნთა]

ყოლნისის სიონი. ძალაბსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) ჟარნავაზისა და ზარუხტის (494 წ.)

[ჟარნავაზი]ნიძე ჟ(არს)მსითა [მე], ჟარნ[ავაზ] და ზარუხტ შეხუა[ბ]თ ესე კარი სალოცველად [ხ(უე)ნ(და) და] [შვილთა ხ(უე)ნთა]

[ჟარნავაზი]ნიძე ჟ(არს)მსითა [მე], ჟარნ[ავაზ] და ზარუხტ შეხუა[ბ]თ ესე კარი სალოცველად [ხ(უე)ნ(და) და] [შვილთა ხ(უე)ნთა]

ჟარნავაზი და ზარუხტი კარი შემბმელების (ძალაბსენებელი ხელოსნების) ჟარნავაზისა და ზარუხტის (494 წ.)

ყოლნისის სიონი. ძალაბსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) ჟარნავაზისა და ზარუხტის (494 წ.) (გრაფიკული ასლი)
[ჟარნავაზი]ნიძე ჟ(არს)მსითა [მე], ჟარნ[ავაზ] და ზარუხტ შეხუა[ბ]თ ესე კარი სალოცველად [ხ(უე)ნ(და) და] [შვილთა ხ(უე)ნთა]

[ჟარნავაზი]ნიძე ჟ(არს)მსითა [მე], ჟარნ[ავაზ] და ზარუხტ შეხუა[ბ]თ ესე კარი სალოცველად [ხ(უე)ნ(და) და] [შვილთა ხ(უე)ნთა]

წიგნი პირველი

წიგნი პირველი საბავშვო წიგნი (5 წ.)

ა ბ გ დ ე ვ ზ ა ბ გ დ ე ვ ზ

წიგნი პირველი. საბავშვო წიგნი (5 წ.) (გრაფიკული ასლი)

ა(ფუნ) ბ ყვინჯი... აბ...გ...დ

ა(ფალ) ბ შეწყვეტ... რი...ც...დ...ე

ა ბ გ დ ე ვ ზ ა ბ გ დ ე ვ ზ

ა

ბ

გ

წიგნი პირველი. საბავშვო წიგნი (5 წ.)

ა(ფუნ) ბ ყვინჯი... აბ...გ...დ

ა(ფალ) ბ შეწყვეტ... რი...ც...დ...ე

ა

ბ

გ

დ

ე

ვ

ზ

ა

ბ

გ

წიგნი პირველი. საბავშვო წიგნი (5 წ.)

ა(ფუნ) ბ ყვინჯი... აბ...გ...დ

ა(ფალ) ბ შეწყვეტ... რი...ც...დ...ე

წიგნი პირველი საბავშვო წიგნი (5 წ.)

ჩვენი ქართული წარწერები. მრავალფეროვანი წარწერები (5 ს.)

ა(ფუნ)ი ყუფუნ... აბ...გ...შ...შ

ა(ფალ)ი შეწყალე... რი...ც...დ...დ

ჩვენი ქართული წარწერები. მრავალფეროვანი წარწერები (5 ს.)			
შენი ძიება	შენი ძიება	შენი ძიება	შენი ძიება
<p>ა(ფუნ)ი ყუფუნ... აბ...გ...შ...შ</p> <p>ა(ფალ)ი შეწყალე... რი...ც...დ...დ</p>			

ყვითლის სილი.

მოსახსენებელი ღარდან ნახევრის (494 წ.)

ყვითლის სილი. მოსახსენებელი ღარდან ნახევრის (494 წ.)

ჲსჲ ჰ(ღვთ)ი ჲ(ღვთ)ი ნ(ღვთ)ი
ჲსე ჯ(უარი) ჲ(არდა) ნ(ახვერთ)ა

ყვითლის სილი. მოსახსენებელი ღარდან ნახევრის (494 წ.)

ჲსჲ ჰ(ღვთ)ი ჲ(ღვთ)ი ნ(ღვთ)ი
ჲსე ჯ(უარი) ჲ(არდა) ნ(ახვერთ)ა

წმინდა ილიას სასახლის ძეგლის აღწერა

ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ

ჟღწევის სიონი. ჰოხხსენებელი ჟარდან ნახპეტის (494 წ.) (გრაფიკული ასლი)

ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ

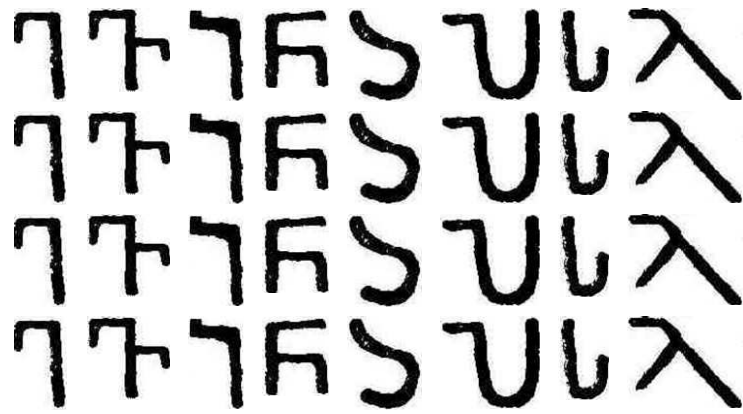
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ

ჟღწევის სიონი.
ჰოხხსენებელი ჟარდან ნახპეტის (494 წ.)

ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ
ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ

ჟღწევის სიონი.
ჰოხხსენებელი ჟარდან ნახპეტის (494 წ.)

ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹႺႻႼႽႾႿ

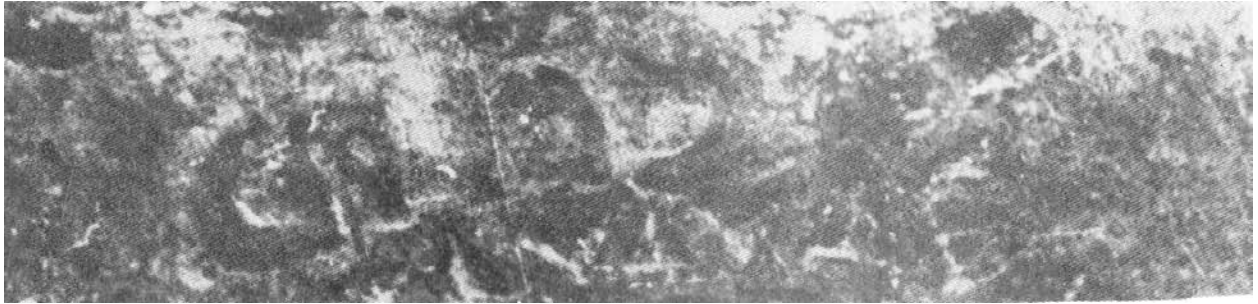
Կոլոնիսի Սոփն.
ժողովրդագրական Գրքերի Մատյան (494 թ.)

ՀՃՈՒՎՈՒՆԵՐՈՒՄԻ ՎԵՐԱԿՈՒՄԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐԱԼԻ ՎԵՐԱԿՈՒՄԻ

Կոլոնիսի Սոփն. ժողովրդագրական Գրքերի Մատյան (494 թ.)				
	ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ	Մ ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ Ն	Մ ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ Ն	Մ ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ Ն Մ ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ Ն Մ ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ Ն Մ ՄԱՆԻԿԻՆՆԱՆ Ն
ՄԱՆ Խ(ՕՂԻՏ)Ն Գ(ԵՎԵՆ)ԻՆ Ի(ԵԿՍՄԻՆԵ)Տ Մեջ չ(չար)ի Գ(արձա)ն Ն(անձեղնա)զ				

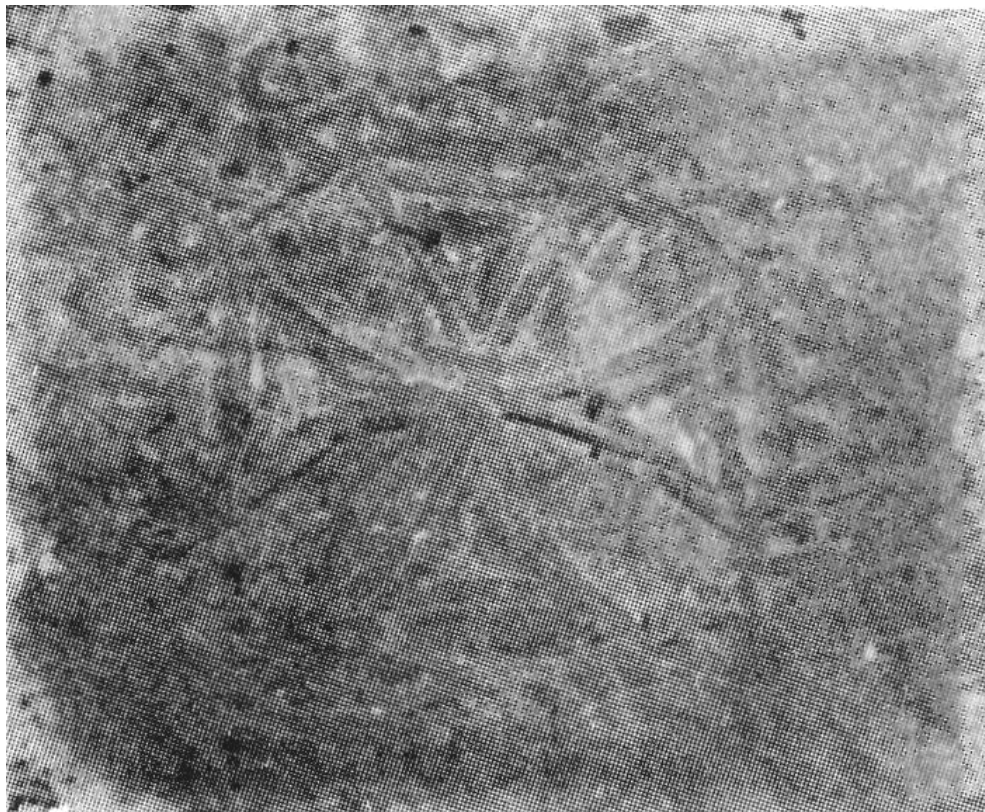

წიგნების სიგელი.
სიგელის მოსახსენებელი (494 წ.)

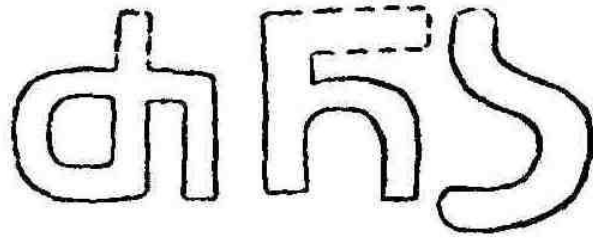
წიგნების სიგელი. სიგელის მოსახსენებელი (494 წ.)

სიგელი
სიგელი

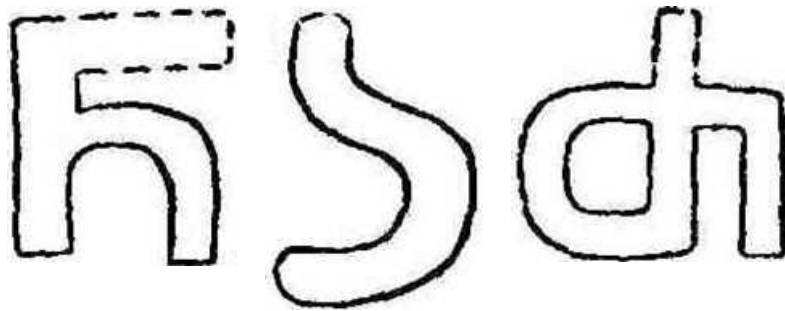
წიგნების სიგელი. სიგელის მოსახსენებელი (494 წ.)

სიგელი
სიგელი

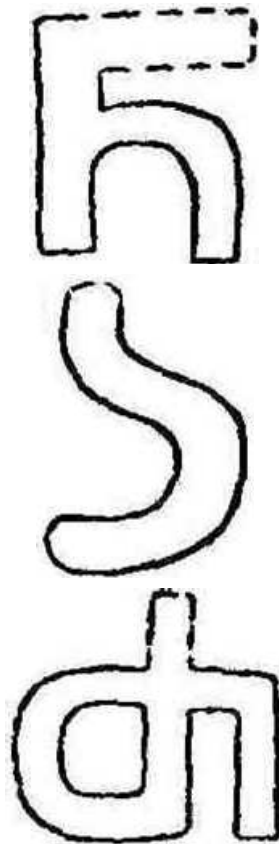

Վոլոնոսի Սուրն. Ժնեղաս մոսախնեցեցեցեց (494 թ.) (գրադոկումենտի սև)

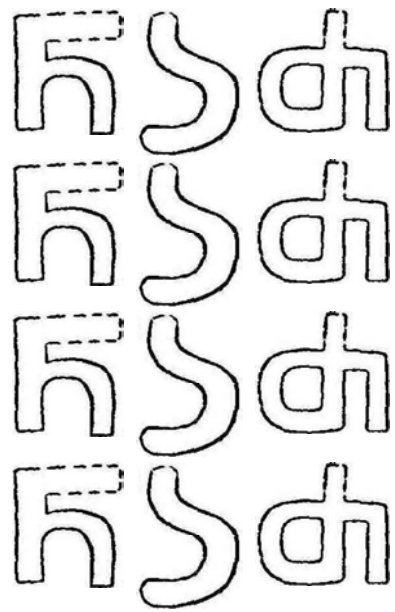
ԺԽՆ
Ժնեղաս

Վոլոնոսի Սուրն.
Ժնեղաս մոսախնեցեցեց (494 թ.)

Վոլոնոսի Սուրն.
Ժնեղաս մոսախնեցեցեց (494 թ.)

ჟოლნისის სიონი.
 ძნელას მოსახსენებელი (494 წ.)

ჟოლნისის სიონი. ძნელას მოსახსენებელი (494 წ.)				
	ტჩწ	ჩწტ	ჩ წ ტ	ჩწტ ჩწტ ჩწტ ჩწტ
ძჩ(წწ)წ ძწ(ელა)ტ				

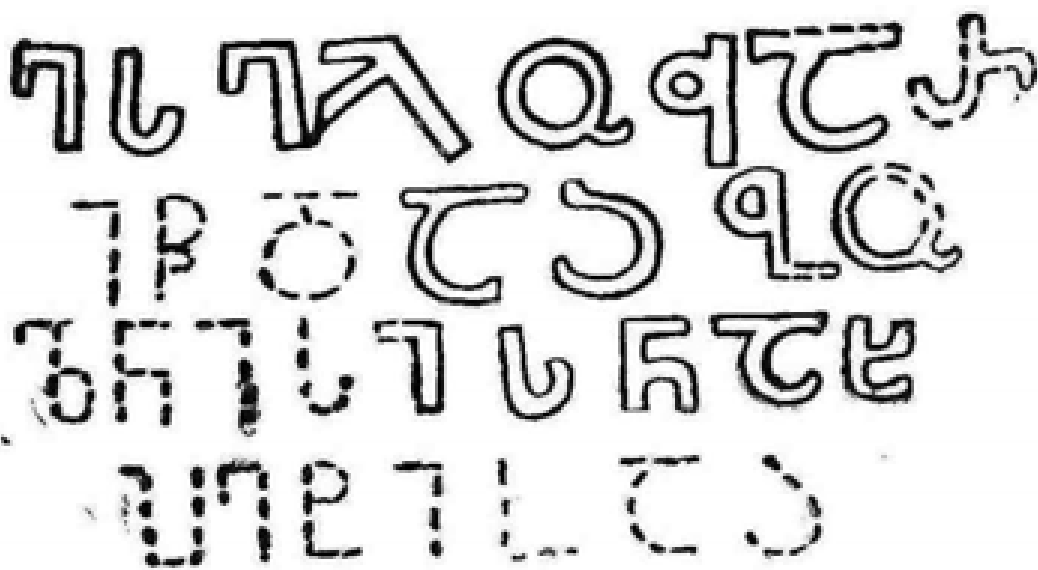
ყოლნისის სიონი.

ნახევრის მოხატვის ნიმუში (5 ს.)

ყოლნისის სიონი. ნახევრის მოხატვის ნიმუში (5 ს.)

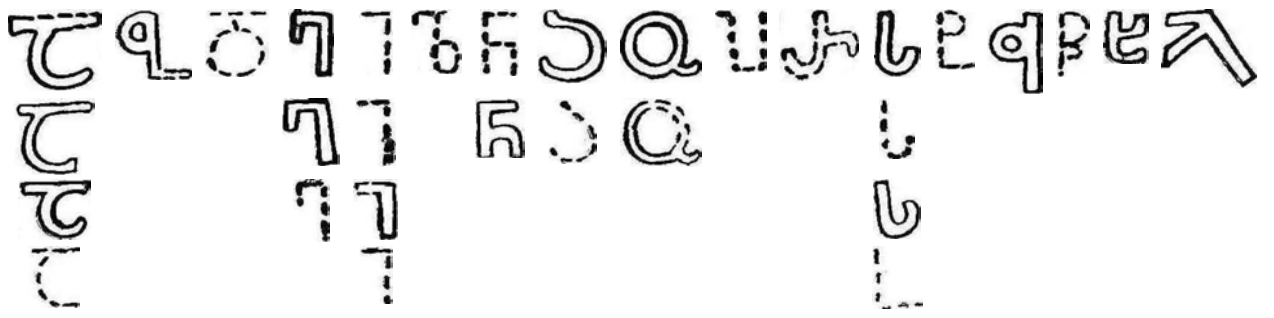
ესე სიონისი რ(თ)ისიანი ყო(ლ)ნისისი (ნახევრისიანი)
ესე სიონისი რ(თ)ისიანი ყო(ლ)ნისისი (ნახევრისიანი)

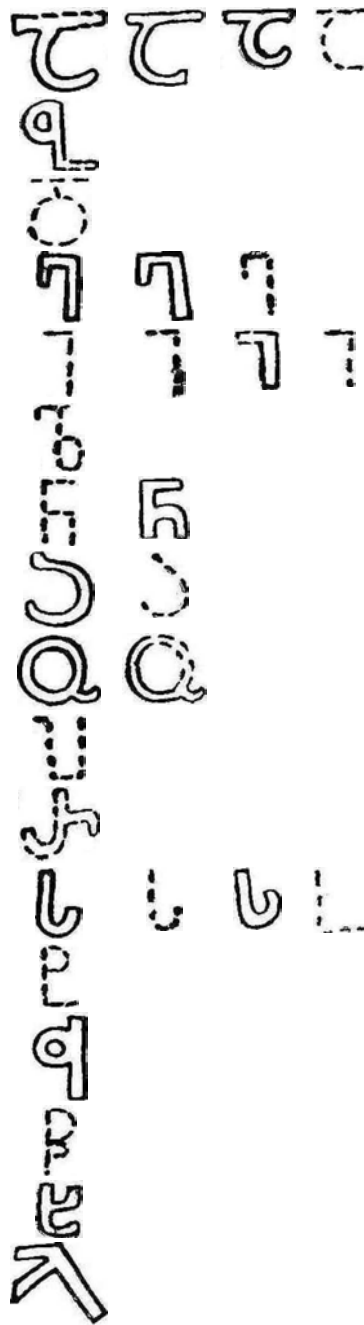
ყოლნისის სიონი. ნახევრის მოხატვის ნიმუში (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

ესე სიონისი რ(თ)ისიანი ყო(ლ)ნისისი (ნახევრისიანი)
ესე სიონისი რ(თ)ისიანი ყო(ლ)ნისისი (ნახევრისიანი)

წმინდისიერული ხელოვნების ძეგლები

ჟღერის სილი.
ჩვენი მოხატული (5 ს.)

ჟღერის სილი.
ჩვენი მოხატული (5 ს.)

ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ
 ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ
 ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ
 ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ

Կոլոնիոսի ստոն.
 Իսթեթիկ մոնտաժ (5 կ.)

ՀՃՈՒԿԻՍԻՆԻՆԻԱՆԻ ՎԵՍՏԱԿԻ ԸՆԴՈՒՄԻ ԸՆԴՈՒՄԻ

Կոլոնիոսի ստոն. Իսթեթիկ մոնտաժ (5 կ.)				
	<p>ՆԿՂՁՎՇԻ ԴՔԾՇՆԳՉ ՅԻՆՆԵՆՇԵ ՄԻԵՆԵՇՆ</p>	<p>ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ</p>	<p>ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ</p>	<p>ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ ՇԳԾԴԴՆԿՆԱՉԱԽՍԵՎՔԵՂ</p>
<p>ՄԿ ՊՕԷ[տ]Ն Բ(ժ)Շ]ԸՆ ՎՕ[ՆԻՆ]Ն [ԻՆԿՍՊՐԻՆԸՆ] Մե ջյա[տ]ո ի[ժ]ո յա Կո[լոնիոս]իս [նախնիկն]</p>				

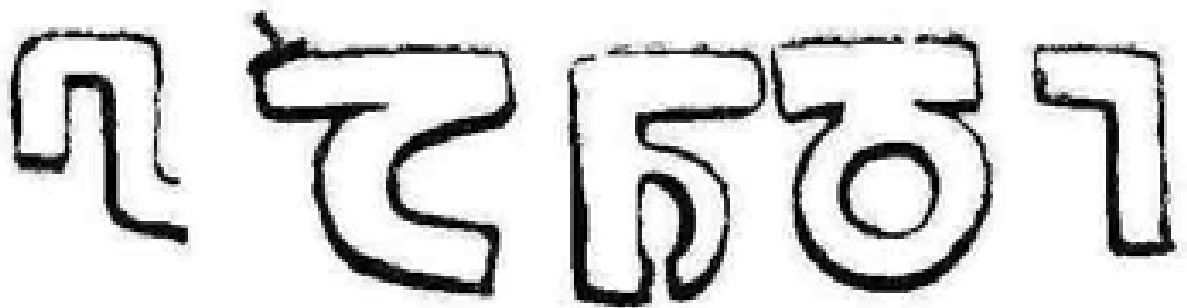
ჟოლნისის სიონი.

ფრაგმენტი 1 (5 ს.)

ჟოლნისის სიონი. ფრაგმენტი 1 (5 ს.)

ჟნწ
ჟანი

ჟოლნისის სიონი. ფრაგმენტი 1 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

ჟნწ
ჟანი

სიონის სიონი ილიაძის მიერ აღმოჩენილია

Շ Ղ Ճ Ղ

Կղւնոսոս Սոլոնո.
Փրոզոմոնո 1 (5 Ն.)

Շ Ղ Ճ Ղ

Կղւնոսոս Սոլոնո.
Փրոզոմոնո 1 (5 Ն.)

ՀԾՄԱՎԿԱՆԱԲԻՆՈՒՆԻ ԿԷՏԱԳՕՒՆԻ ԲԷՏԻՐԼԻՎԿԻ

ႠႡႢႠႣ
 ႠႡႢႠႣ
 ႠႡႢႠႣ
 ႠႡႢႠႣ

ყოლნისის სიონი.
 ფრაგმენტი 1 (5 ს.)

ყოლნისის სიონი. ფრაგმენტი 1 (5 ს.)				
	ႡႢႠႣ	ႠႡႢႠႣ	ႢႠႢႠႢႠ	ႠႡႢႠႣ ႠႡႢႠႣ ႠႡႢႠႣ ႠႡႢႠႣ
ႡႢႠႣ ႢႠႢႠႢႠ				

ჰდრექრისტიაანული ქართული წარწერები

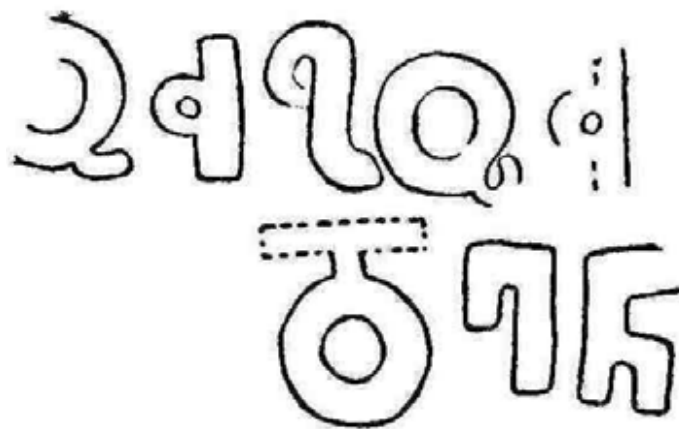
ყოღნისის სიონი.

ფრაგმენტი 2 (5 ს.)

ყოღნისის სიონი. ფრაგმენტი 2 (5 ს.)

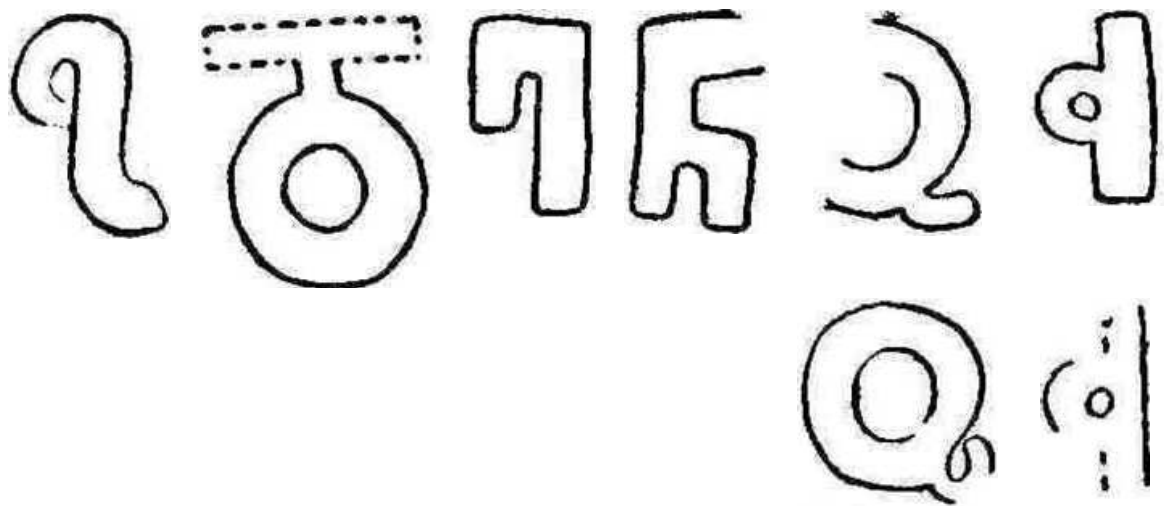
[რუნა]ჲ ჟღაღღიღიღი
[იეს]უ გუ[ადი]დენ

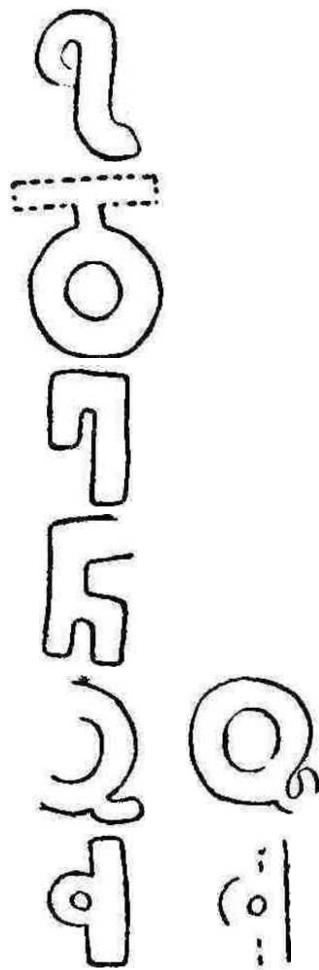
ყოღნისის სიონი. ფრაგმენტი 2 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

[რუნა]ჲ ჟღაღღიღიღი
[იეს]უ გუ[ადი]დენ

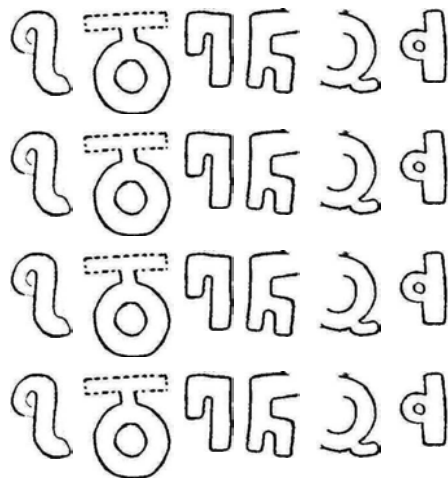
საქართველოს ენის შესახებ

წიგნის სილი.
ფრაგმენტი 2 (5 ს.)

წიგნის სილი.
ფრაგმენტი 2 (5 ს.)

Վղնիսի սղն.
Փրղգմնղղ 2 (5 Ն.)

ՀՅՅԱՎԿԱՆԱԲՂԲԻՐՈՒՆ ԿԱՏԱՐՈՒՆ ԲԷՏԻՐՄԻՄԿՄ

Վղնիսի սղն. Փրղգմնղղ 2 (5 Ն.)				
				
<p>[ԿՂՆՈ]Կ ԿՕՎ[ԸՅ]ՆՅՂԻՆ [ՆեՆ]Յ ՅՄ[ՁՐ]ՁեՆ</p>				

ჟოლნისის სიონი.

ფრაგმენტი 3 (5 ს.)

ჟოლნისის სიონი. ფრაგმენტი 3 (5 ს.)

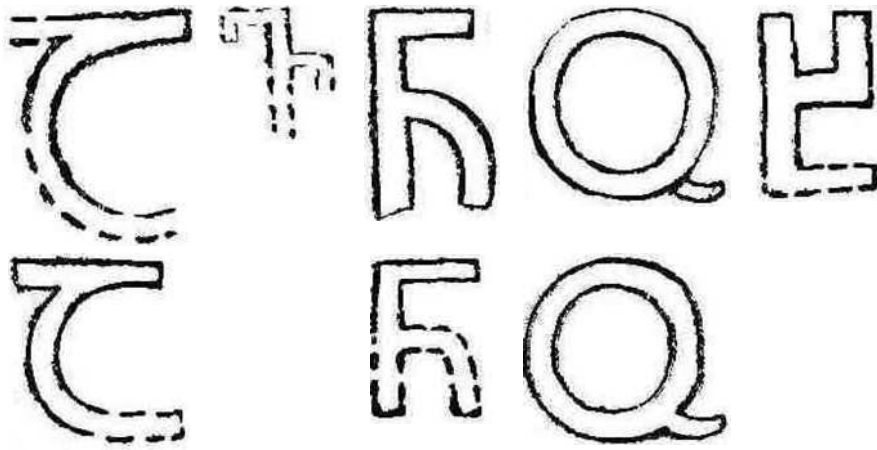
ჲნჲ[ჲ]ო [ჴ](ჲ)[ნ]ო
ჲნა[ხ]ო [ჴ](ა)[ნ]ო

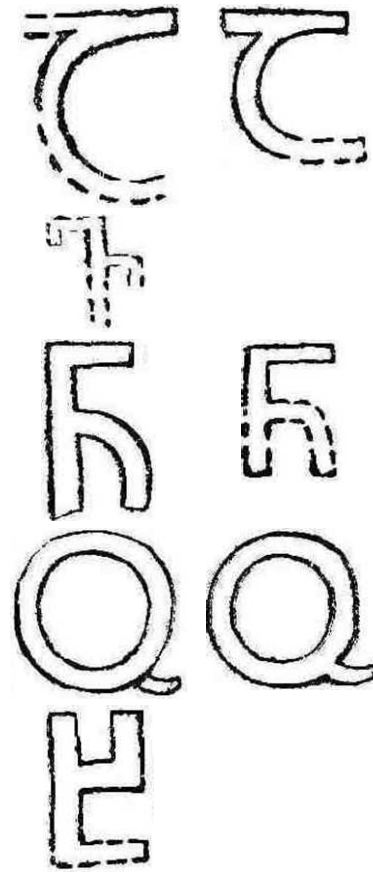
ჟოლნისის სიონი. ფრაგმენტი 3 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

ჲნჲ[ჲ]ო [ჴ](ჲ)[ნ]ო
ჲნა[ხ]ო [ჴ](ა)[ნ]ო

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერები

Կղանոսի սուրն.
Փնջմնծո 3 (5 Ն.)

Կղանոսի սուրն.
Փնջմնծո 3 (5 Ն.)

ՀՅՈՒՄԱՆԻՏԱՐԻՆԻՏԻ ՎԵՐԱԳՈՒՆԻ ԲԷՏԻՆԻԱՆԻ

ჟოლნისის სიონი.
 ჟრაგმენტი 3 (5 ს.)

ჟოლნისის სიონი. ჟრაგმენტი 3 (5 ს.)				
	ႵႶႰႱႴႵ ႶႰႱႴႵ	ႵႶႰႱႴႵ ႵႶႰႱႴႵ	ႵႶႰႱႴႵ ႵႶႰႱႴႵ	ႵႶႰႱႴႵ ႵႶႰႱႴႵ ႵႶႰႱႴႵ ႵႶႰႱႴႵ
ႵႶႰႱႴႵ [Ⴖ]ႰႱႴႵ ႵႶႰႱႴႵ [Ⴖ]ႰႱႴႵ				

ჰდრექრისტიაანული ქართული წარწერები
 იმეცეიკ იაღმეიკ იაღმეიკ

Վոլնիսի. „Նամաձի զորա“.

Փրագմենտ 1 (5 ն.)

Վոլնիսի. „Նամաձի զորա“. Փրագմենտ 1 (5 ն.)

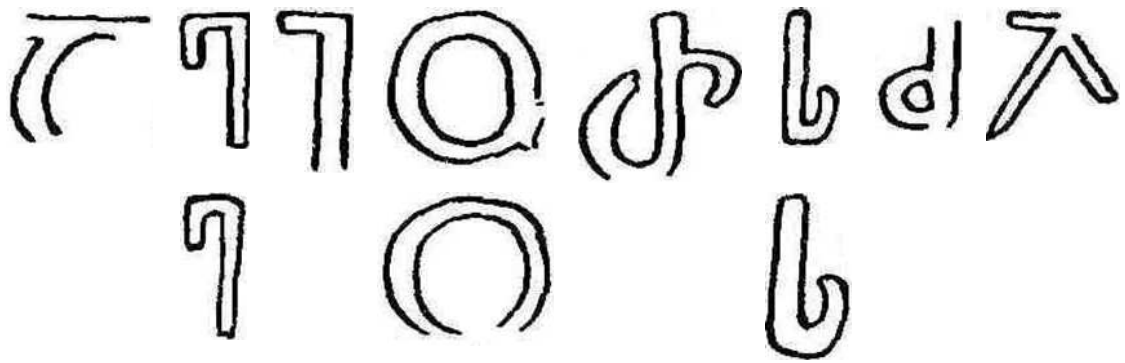
ՄԵՄ ԽՕՎԵՒՆ Ե Օ Մ
ՄԵՂ ԶՅԱՐԻ Ե Օ Գ

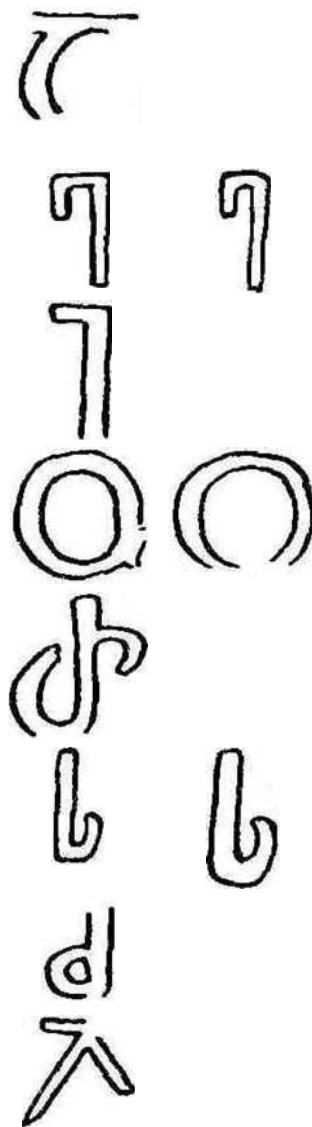
Վոլնիսի. „Նամաձի զորա“. Փրագմենտ 1 (5 ն.) (գրաֆիկական վերականգնում)

ՄԵՄ ԽՕՎԵՒՆ Ե Օ Մ
ՄԵՂ ԶՅԱՐԻ Ե Օ Գ

ՀՃՈՒԿԱԿԱՌՆԵՐԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԲԵՐՈՒՄՆԵՐ

ჲოლნისი. „ხამაზი გორა“.
ფრაგმენტი 1 (5 ს.)

ჲოლნისი. „ხამაზი გორა“.
ფრაგმენტი 1 (5 ს.)

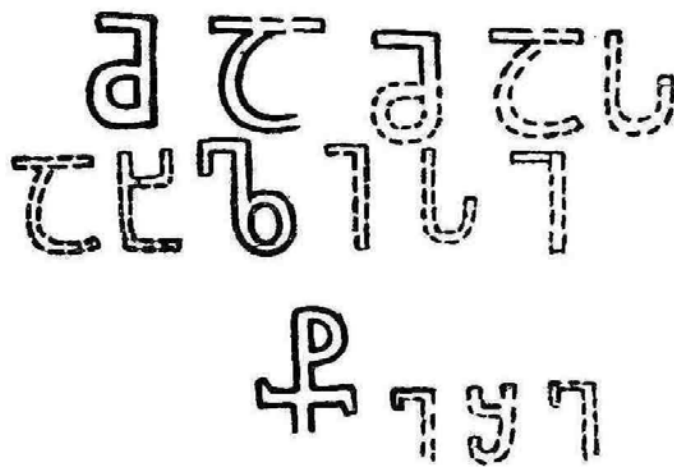
ყოლნისი. „ხამაზი გორა“.

ფრაგმენტი 2 (5 ს.)

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 2 (5 ს.)

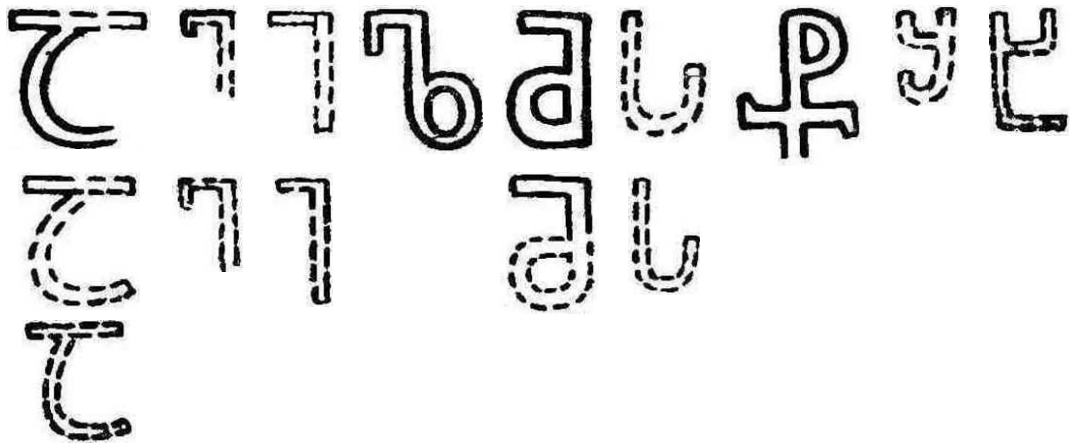
ბჴ[ბ][ღს][ღჴ]ს[უნს] [ჴ](ტ)სჴ)ჴ მ(ჴ)რჴჴ)ჴ
ბა[მ][ას][ახ]ლ[ისი] [ჴ](რისტ)ე შ(ეიწყალ)ე

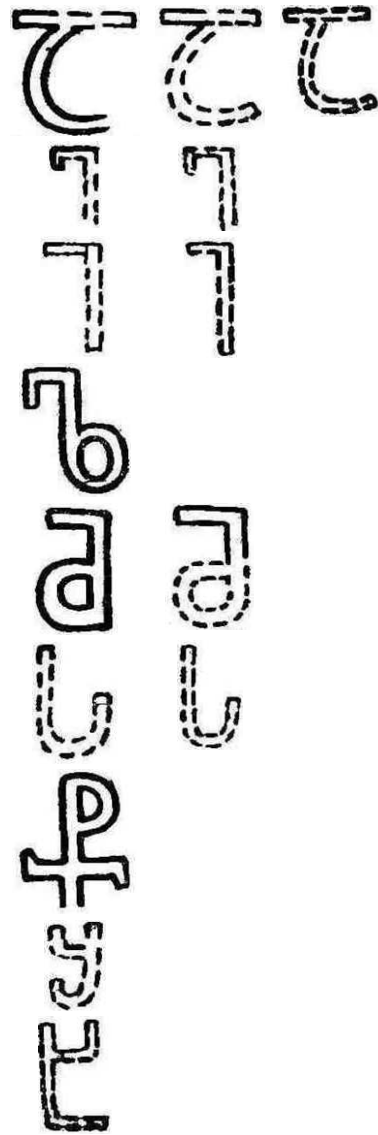
ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 2 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

ბჴ[ბ][ღს][ღჴ]ს[უნს] [ჴ](ტ)სჴ)ჴ მ(ჴ)რჴჴ)ჴ
ბა[მ][ას][ახ]ლ[ისი] [ჴ](რისტ)ე შ(ეიწყალ)ე

ჰდრექრისტე იანუარი იანუარი იანუარი

Կղլնիս. „ՆամաՑի ջղղա“.
Փրաջմցնճի 2 (5 Ն.)

Կղլնիս. „ՆամաՑի ջղղա“.
Փրաջմցնճի 2 (5 Ն.)

ՀՃԻԼԿԻՍԻՍԻՐՕՒԿԻՆ ԿԷՃԻԳՕՒՆ ԲԷՃԲՂԻԿԻ

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“.

წრაგმენტი 3 (5 ს.)

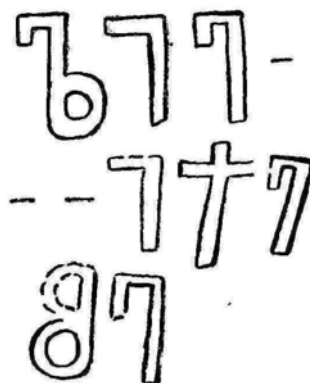
ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. წრაგმენტი 3 (5 ს.)

[ს](ო)ზუჲჲ ჴ(ტ)სსჲ[ჲ] ჲრჲჲ[ზ]ჲ
[ს](უ)ლიეი ჴ(რ)ისტ[ე][შ](ეიწყალ)ე

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. წრაგმენტი 3 (5 ს.)

[ს](ო)ზუჲჲ ჴ(ტ)სსჲ[ჲ] ჲრჲჲ[ზ]ჲ
[ს](უ)ლიეი ჴ(რ)ისტ[ე][შ](ეიწყალ)ე

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. წრაგმენტი 3 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

[ს](ო)ზუჲჲ ჴ(ტ)სსჲ[ჲ] ჲრჲჲ[ზ]ჲ
[ს](უ)ლიეი ჴ(რ)ისტ[ე][შ](ეიწყალ)ე

სიღნეშის ილიაძის კვლევა

ႠႠႠႠ
 ႠႠႠႠ
 ႠႠႠႠ
 ႠႠႠႠ

ჟოლნისი. „ხამაზი გორა“.
 ფრაგმენტი 3 (5 ს.)

ჟოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 3 (5 ს.)				
	ႠႠႠ- --ႠႠ ႠႠ	ႠႠႠႠ ႠႠ Ⴀ	ႠႠႠ ႠႠ ႠႠ Ⴀ Ⴀ	ႠႠႠႠ ႠႠႠႠ ႠႠႠႠ ႠႠႠႠ
[ს](ო)ზუ[უ] ჟ(ა)ს[ჟ][უ] [ჟ](ო)რ[ჟ]ს[ჟ] [ს](უ)ლივი ჟ(რ)ისტ[ე][შ](ე)წჟაღ				

ჩდრექრისტიანული ქართული წარწერები
 სიბრძნე

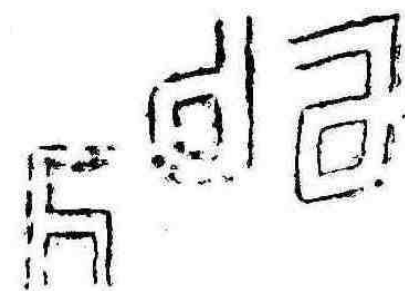
ყოღნისი. „ხამაზი გორა“.

ფრაგმენტი 4 (5 ს.)

ყოღნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 4 (5 ს.)

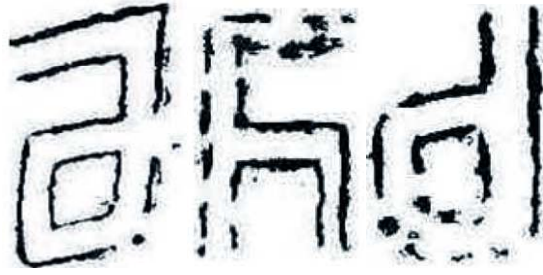
ძმ ნ
ძმ ბ

ყოღნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 4 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

ძმ ნ
ძმ ბ

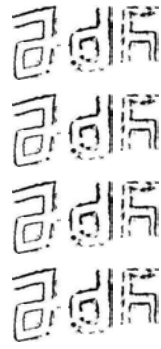
საქართველოს ეპიგრაფიკის ინსტიტუტი

ყოლნისი. „სამაში ვორა“.
ფრაგმენტი 4 (5 ს.)

ყოლნისი. „სამაში ვორა“.
ფრაგმენტი 4 (5 ს.)

Վոլնիսի. „Նամաձի զոճա“. Փոգեմեճի 4 (5 Ն.)

ՀՅՅԱՎԿԱՆԱԳՎԵՐՈՒՆ ԿԱՏԱՃՈՒՆ ԲԵՏԵՐՆԻՄԿ

Վոլնիսի. „Նամաձի զոճա“. Փոգեմեճի 4 (5 Ն.)

<p>ժիւ Բ ժիւ Ե</p>				

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“.

ფრაგმენტი 5 (5 ს.)

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 5 (5 ს.)
 $\text{ԷԿ(Է)Ն [Կ](ԿՆԲԿՆ)Դ ՇԿՇՕՓ[Է]Ն[Ն] ԻՆ Ն ՆԷ}$
 $\text{ԷԻ(Ե)Յ [Մ](ցიწყალ)ე დე]დოფ[ა]ლ[ი] թՅ Ն ՆԵ}$

ԵԿ Ե

ՇԿՇՕՓ

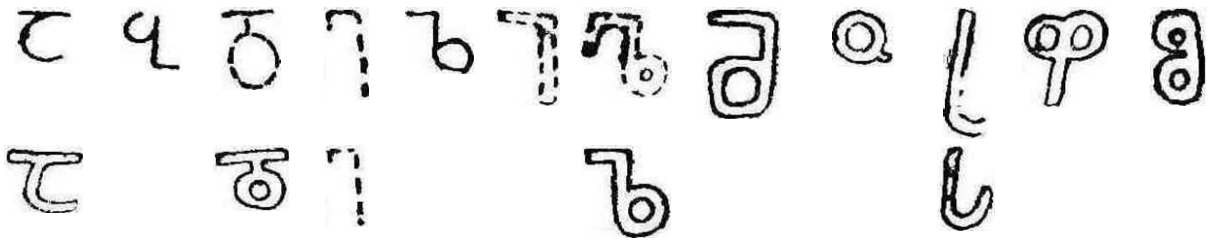
Է Կ Ե

ՆԷ

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 5 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

$\text{ԷԿ(Է)Ն [Կ](ԿՆԲԿՆ)Դ ՇԿՇՕՓ[Է]Ն[Ն] ԻՆ Ն ՆԷ}$
 $\text{ԷԻ(Ե)Յ [Մ](ցიწყალ)ე დე]დოფ[ა]ლ[ი] թՅ Ն ՆԵ}$

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერები

Կոլոնիսի. „Նամաժի ջոռա“.
Փրագմենթի 5 (5 Ն.)

Կոլոնիսի. „Նամաժի ջոռա“.
Փրագմենթի 5 (5 Ն.)

ՀՃՈՒՎՈՒՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՖԻԿՍԱԿՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻ ԲԵՐՈՒՄԻ ԵՎ ԲԵՐՈՒՄԻ ԿՐԻՄԻՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿՐԱԿՆԵՐԻ

Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ
 Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ
 Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ
 Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“.
 ფრაგმენტი 5 (5 ს.)

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 5 (5 ს.)				
	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ </p>	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ </p>	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ </p>	<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ </p>
<p> Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ Ⴀ Ⴁ Ⴂ Ⴃ Ⴄ Ⴅ Ⴆ Ⴇ Ⴈ Ⴉ Ⴊ Ⴋ Ⴌ Ⴍ Ⴎ Ⴏ Ⴐ Ⴑ Ⴒ Ⴓ Ⴔ Ⴕ Ⴖ Ⴗ Ⴘ Ⴙ Ⴚ Ⴛ Ⴜ Ⴝ Ⴞ Ⴟ </p>				

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერები

ყივნი. „ხამაზი გორა“.

ფრაგმენტი 6 (5 ს.)

ყივნი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 6 (5 ს.)

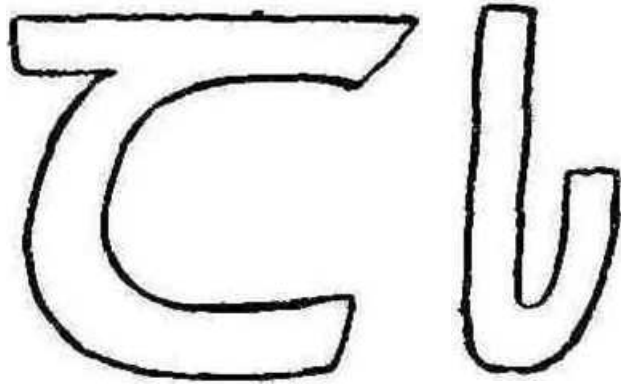
სწ
სა

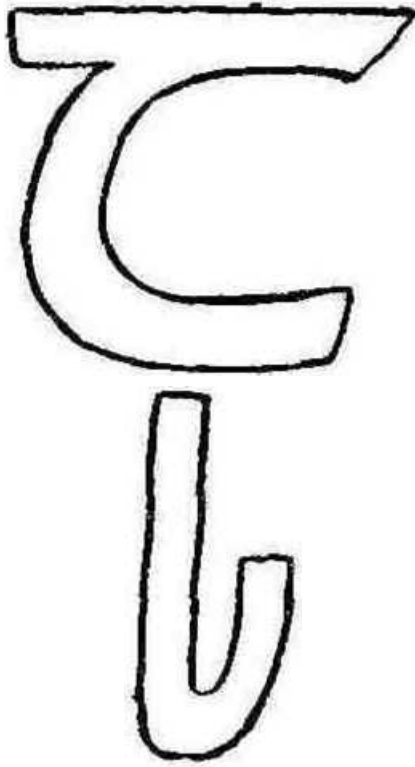
ყივნი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 6 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

სწ
სა

საქართველოს ენის შესახებ

ქოლნისი „სამაზი გორა“.
ფრაგმენტი 6 (5 ს.)

ქოლნისი „სამაზი გორა“.
ფრაგმენტი 6 (5 ს.)

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“.

ფრაგმენტი 7 (5 ს.)

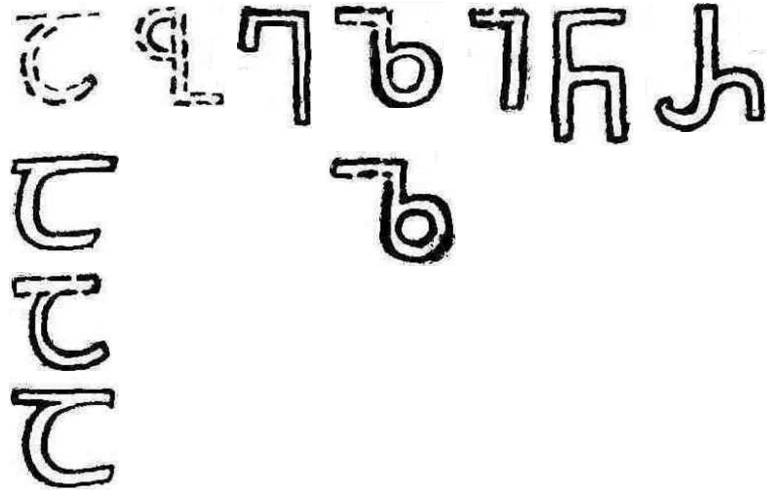
ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 7 (5 ს.)

[ქ]ყღზ ღ[ხ]იღსიჲ
[ღ]ბაჲ ა[შ]იარენ

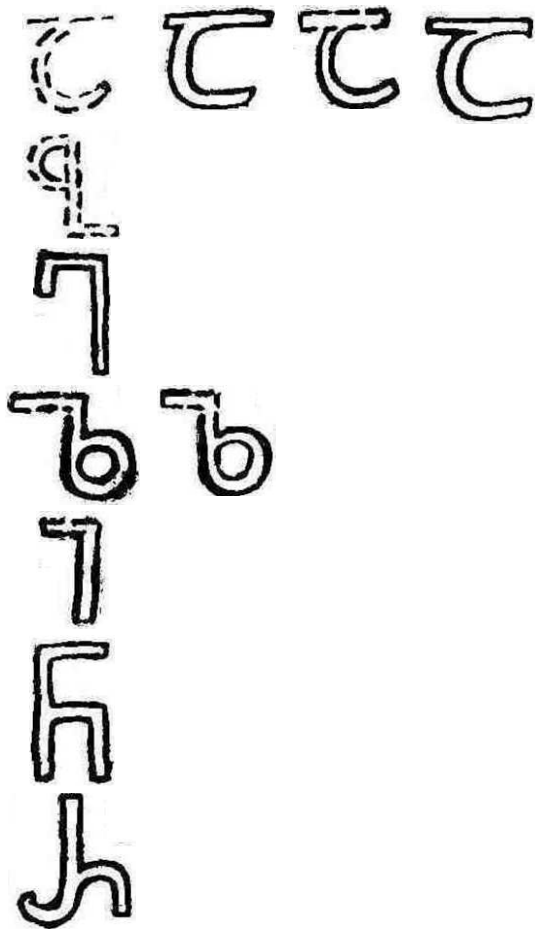
ღ ღღ ზღ ზღ ზღ

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 7 (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

[ქ]ყღზ ღ[ხ]იღსიჲ
[ღ]ბაჲ ა[შ]იარენ

Վոլոնիսու. „ՆամաՑի ջղոճ“.
Փրոցմցնճո 7 (5 Ն.)

Վոլոնիսու. „ՆամաՑի ջղոճ“.
Փրոցմցնճո 7 (5 Ն.)

ႠႩႮႮႮႮ
 ႠႩႮႮႮႮ
 ႠႩႮႮႮႮ
 ႠႩႮႮႮႮ

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“.
 ფრაგმენტი 7 (5 ს.)

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. ფრაგმენტი 7 (5 ს.)				
	<p>ႠႩႮႮႮ ႠႩႮႮ</p>	<p>ႠႩႮႮႮႮ Ⴎ ႠႩႮႮ</p>	<p>ႠႩႮႮႮ ႮႮႮ ႮႮႮ ႮႮႮ</p>	<p> ႠႩႮႮႮႮ ႠႩႮႮႮႮ ႠႩႮႮႮႮ ႠႩႮႮႮႮ </p>
<p> [Ⴉ]ႩႮ Ⴉ[Ⴎ]ႮႮႮႮ [Ⴉ]ႮႮ Ⴎ[Ⴎ]ႮႮႮႮ </p>				

ჰდრექრისტიაანული ქართული წარწერები
 იენევერე

Ⴀ Ⴁ Ⴃ Ⴄ

ჲკანაგორის ეკლესია.
'ზორფინი მოსახსენებლის ფრავმენტით (5 ს.)

Ⴀ
Ⴁ
Ⴂ
Ⴃ

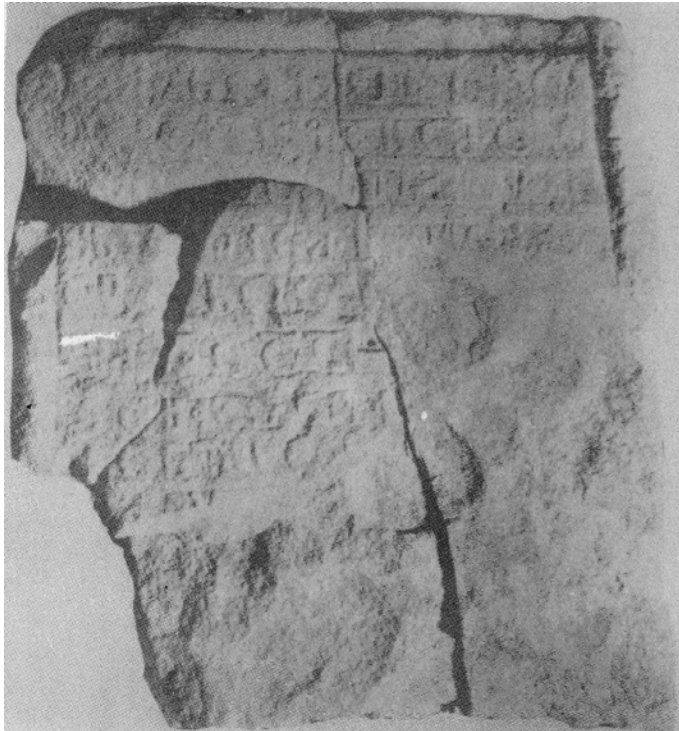
ჲკანაგორის ეკლესია.
'მოსახსენებელი (ჩათვარაზისა (5 ს.)

Ⴀ Ⴁ Ⴃ Ⴄ
Ⴀ Ⴁ Ⴃ Ⴄ
Ⴀ Ⴁ Ⴃ Ⴄ
Ⴀ Ⴁ Ⴃ Ⴄ

ჲკანაგორის ეკლესია.
'ზორფინი მოსახსენებლის ფრავმენტით (5 ს.)

წმინისი. შაბლუტის წყლის ხეობა. უკლესია.

წაბას მოსახსენებელი ჯვრის კვარცხლობეკზე (5 ს.)

წმინისი. შაბლუტის წყლის ხეობა. უკლესია. წაბას მოსახსენებელი ჯვრის კვარცხლობეკზე (5 ს.)

[Rყე]უბო.ყ[ი]ტე [ი(ტატ)ნ]სტატ[ი]ტ[ი] ღყღნტტ[ი] უნ [შ უ] უს[ი] ჰ[ი]ო.ყღს[ი] [ღ]მყო.ყტტ[ი]ტ[ი] [ს]ე[ი]ბო.ც[ი]ფ[ი]ნ[ი]ტ[ი] ხ[ი]ტ[ი]ტ[ი] შ[ი] [ც]ო.ს[ი]ნ[ი] შ[ი] მს[ი]წ[ი]ტტ[ი]ყ[ი]. უნ [ღ]მ(ტ)ი.ყ(ტ)ი.უნ [ს]ი[ც]ი.ყღს[ი] ტ[ი]ტ[ი]ყ[ი]ყ[ი]ყ[ი]ტ[ი]
[ყე]ლობ[ი]თა [ი(მრთი)სად]თა მე წაბამან[ი] იზა [დ ლ] ეს[ე] ჯ[უ]არი [ა]ლხუმარ[თ]ე [სა]ლოც[ვ]ელა[დ] ხემ[დ]ა და [ც]ოლისა და შ[ვ]ლ[თ]ათუ[ს].
უინ ა(ღმთი)კ(თხ)იან [ლ][ოც]ვასა მომ[ი]ცხენეთ

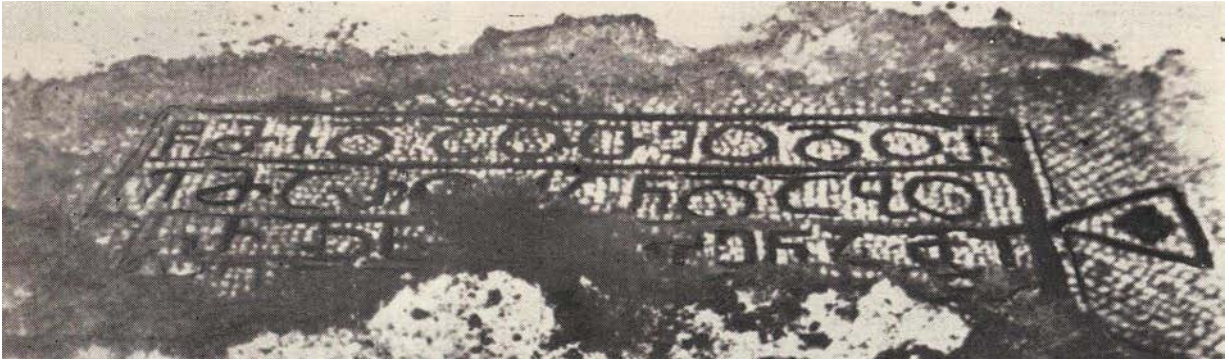
ბყ ლ ბ ო ლ ო ტ ო ო ო
ტ ბ ? -- ტ ლ ტ ტ ტ ტ
-- -- -- -- -- -- -- --
უს უ ჯ ო ო ტ ო ო ო ო ო ო ო ო
ო ო ს ბ ო ო ო ო ო ო ო ო
ბ ო ო ო ტ ო ო ო ო ო ო ო ო
ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო
ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო
ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო ო

წმინისი. შაბლუტის წყლის ხეობა. უკლესია. წაბას მოსახსენებელი ჯვრის კვარცხლობეკზე (5 ს.) (გრაფიკული ასლი)

[Rყე]უბო.ყ[ი]ტე [ი(ტატ)ნ]სტატ[ი]ტ[ი] ღყღნტტ[ი] უნ [შ უ] უს[ი] ჰ[ი]ო.ყღს[ი] [ღ]მყო.ყტტ[ი]ტ[ი] [ს]ე[ი]ბო.ც[ი]ფ[ი]ნ[ი]ტ[ი] ხ[ი]ტ[ი]ტ[ი] შ[ი] [ც]ო.ს[ი]ნ[ი] შ[ი] მს[ი]წ[ი]ტტ[ი]ყ[ი]. უნ [ღ]მ(ტ)ი.ყ(ტ)ი.უნ [ს]ი[ც]ი.ყღს[ი] ტ[ი]ტ[ი]ყ[ი]ყ[ი]ტ[ი]
[ყე]ლობ[ი]თა [ი(მრთი)სად]თა მე წაბამან[ი] იზა [დ ლ] ეს[ე] ჯ[უ]არი [ა]ლხუმარ[თ]ე [სა]ლოც[ვ]ელა[დ] ხემ[დ]ა და [ც]ოლისა და შ[ვ]ლ[თ]ათუ[ს].
უინ ა(ღმთი)კ(თხ)იან [ლ][ოც]ვასა მომ[ი]ცხენეთ

წმინდისტიანი ქართული წარწერები

**მინდა ჩეოდორეს ქართული მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ღეთლეგის მახლობლად
შარუანის და ჟურზენის მოსახსენებელი (430 წ.)**

მინდა ჩეოდორეს ქართული მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ღეთლეგის მახლობლად.
შარუანის და ჟურზენის მოსახსენებელი (430 წ.)

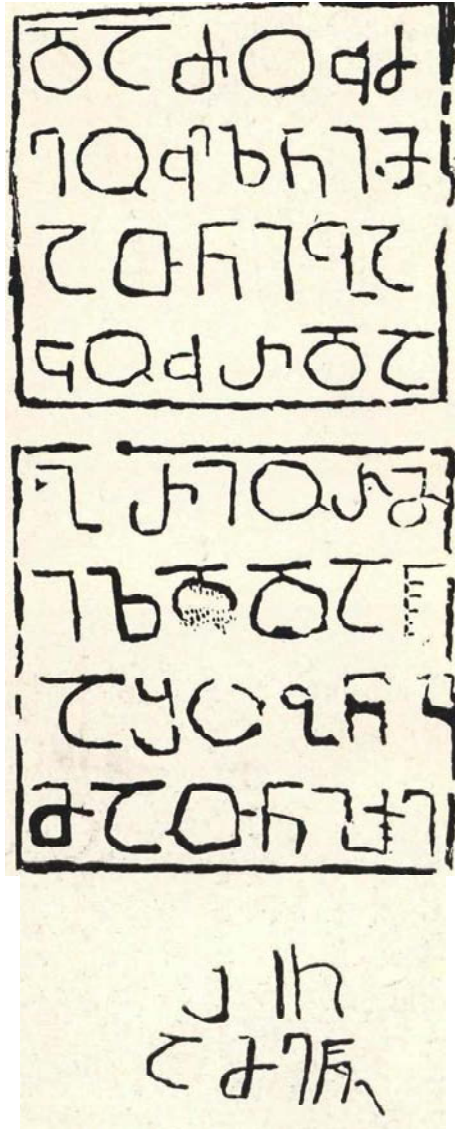
მინდა ჩეოდორე შარუან და ჟურზენ ენ ამიე

მინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ღეთლეგის მახლობლად.
შარუანის და ჟურზენის მოსახსენებელი (430 წ.) (გრაფიკული ასლი)

მინდა ჩეოდორე შარუან და ჟურზენ ენ ამიე

წიგნი ქართული წარწერების შესახებ

ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერი ჳირ-ელა-ჳუტის უდაბნოში ჳეთლეშის მახლობლად.
ჳაკურის და ჳრი ორმიზდის მოსახსენებელი (430 წ.) (გრაფიკული ასლი)

შჲ ტოჳტოჳყნჲნ ჳჩტჲნ ჳჩტჲნ შჲ ჳსჲ ოსჳჲნშ შჲ ჩჲჳოჳჩნ ჳჩტჲნ ჳჳ ᳶჳჲჳჲჳჲ. ჲჳჲნ
შა თუქეულნი მათნი ჳაკურ და ჳრი ორმიზდ და ნაშობნი მათნი ჳე შეიწყალენ. ჲჳენ

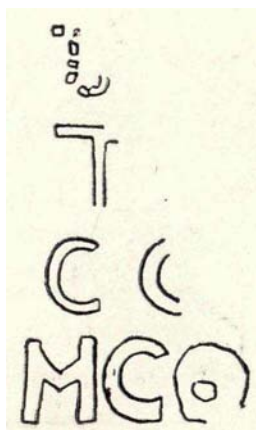
**წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი
წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი**

წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი

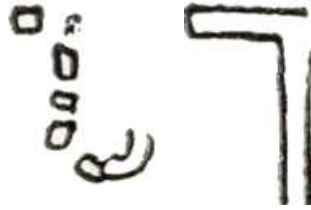
წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი
წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი

ს ი CO MCO
ს o co mco

წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი
წმინდა იოანე ბაქურაძის მიერ აღმოჩენილი ძველი ქართული წიგნი

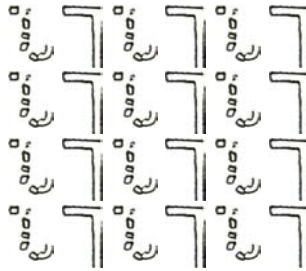
ს ი CO MCO
ს o co mco

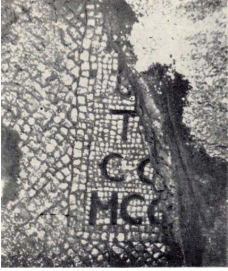
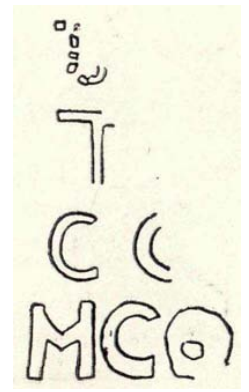
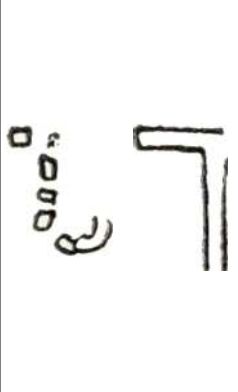
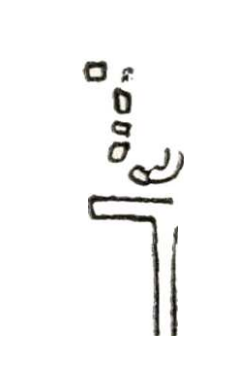
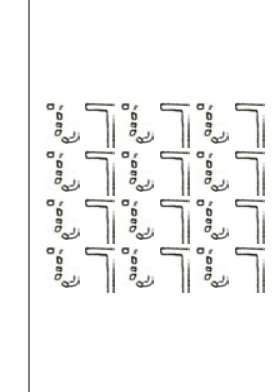
ჩინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობლად.
ჩარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)

ჩინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობლად.
ჩარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)

ჩინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობლად.
ჩარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)

ჩინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობლად. ჩარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)				
				
ხ ი ცო მცო ხ ი ცო მცო				

მინდა ცეცხლს მონასტერი ღირ-ელ-ყუტის უდაბნოში ღვთისმამის მახლობლად.
წაა წიგნი და იოსიას მოსახსენებელი (532 წ.) (გრაფიკული ასლი)

ყუტისღირსი და ღირსი ღვთისმამის მახლობლად მონასტერი
ღირსი და იოსიას მოსახსენებელი (532 წ.)

ყუტისღირსი და ღირსი ღვთისმამის მახლობლად მონასტერი
ღირსი და იოსიას მოსახსენებელი (532 წ.)

წიგნი ქართული წარწერების შესახებ

**ქართული ენის
წარწერების ტაბულები**

ԱԵ	ԲԿ	ԳՅ	ԾԾ	ԴՂ	ԴՊ	ՆԻ	ԻԸ	ԹՄ
անգրի	բանգրի	գանգաթի	ճոց	դն	դնաթ	նն	նն	թն
ԻԴ	ԿԿ	ՆՄ	ԹԾ	ԸԸ	ՏՆ	ՕՄ	ՍՍ	ՎՎ
նն	կկ	նն	թն	նն	նն	նն	նն	նն
ՍԻ	ՏԿ	ԸԸ	ՎՎ	ՓՓ	ՎԿ	ՈՂ	ՎՎ	ՄՄ
նն	նն	նն	նն	նն	նն	նն	նն	նն
ԻԸ	ԸԸ	ԹԹ	ԸՄ	ՏԸ	ԿԸ	ԿԸ	ԽԽ	ՍՍ
նն	նն	նն	նն	նն	նն	նն	նն	նն
ԹԹ	Վարդու նն	Ը - Թ 1 - 9 Ի - Վ 10 - 90	Ը - Վ 100 - 900 Ի - Ս 1000 - 9000	Թ 10 000	Ը 100 000	Ի 1 000 000	Խ 10 000 000	Թ 100 000 000
նն	@ Մ. Մննն	նն - ըն	նն - ըն	նն	նն	նն	նն	նն

წიგნი მწიგნობრობის ქართული წარწერების ძეგლები

წიგნი მწიგნობრობის ქართული წარწერების ძეგლები

შავათის სტელა (367 წ.)

ბზ ღვთისმშობლისთვის, უცხოეთში მყოფი ქართველებისათვის
მღ აბდევმსთიკლმნდოპურსტვფლემცდჭხკჳპჳ

ჩეხრის წარწერა №9 (370-380 წწ.)

ბ.ი. სტელის წარწერა
ქოი სატანანი ჟროსტეფორე და სალალრიმ დო სალოტტიმარინებო ასმე რ ღოზმა ჰვირიაკოზ უზვიელ...მოხატა ფა იმის

ბრინჯის სილი. საამშენებლო წარწერა ჰოლტანტისა და მამა შიქაელისა (5 ს. 1 ნახ.)

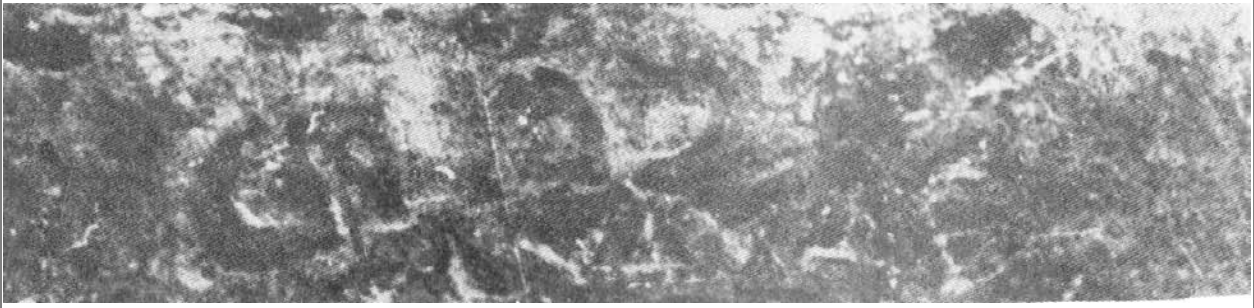

ბ.ი. სტელის წარწერა
ბ.ი. სტელის წარწერა

წიგნი მწიგნობრობის ქართული წარწერების ძეგლები

ყოლნისის სიონი. ძნელას მოსახსენებელი (494 წ.)

ძნელას

ძნელას
ძნელას

ყოლნისის სიონი. ნახპეტის მოსახსენებელი (5 ს.)

ნახპეტის
ნახპეტის
ნახპეტის
ნახპეტის

ნახპეტის
ნახპეტის
ნახპეტის
ნახპეტის

ყოლნისის სიონი. ღრგვინი 1 (5 ს.)

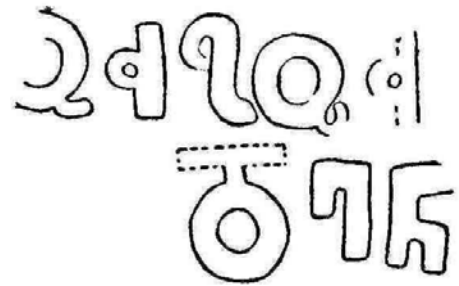

ღრგვინი

ღრგვინი
ღრგვინი

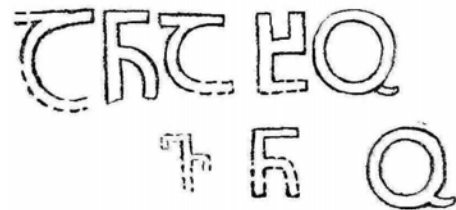
წმინდათა სიონის ქართული ეპიგრაფიკის ძეგლები

ყოლნისის სიონი. მრავმენტი 2 (5 ს.)

[უსი]ჟ უღ.ჟ[რწ]რწ
[ეს]უ გუ[ადი]დენ

ყოლნისის სიონი. მრავმენტი 3 (5 ს.)

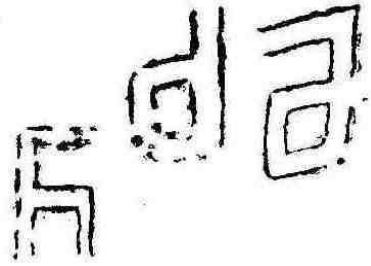
რჩ[ჩ]ო [ჩ]რ[ჩ]ო
ჩნ[ხ]ო [ჩ]რ[ჩ]ო

ყოლნისი. „ხამაზი გორა“. მრავმენტი 1 (5 ს.)

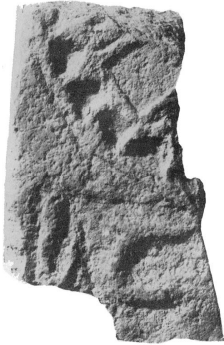

უსჟ რღ.ჟ[რწ]რწ ს ო უ
უსე ჯუარი ს ო ე

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერების ძეგლები

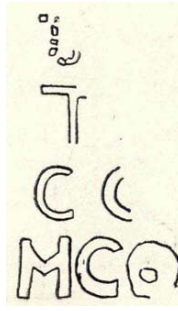
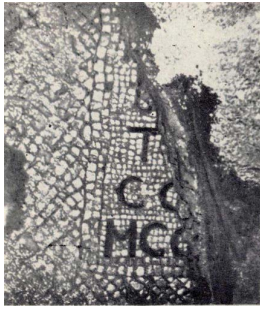
<p>ყოლნისი. „სამაზი გორა“. მრავგმენტი 4 (5 ს.)</p>	
	
<p> <i>აბ</i> <i>ნ</i> <i>აბ</i> <i>ნ</i> </p>	

<p>ყოლნისი. „სამაზი გორა“. მრავგმენტი 5 (5 ს.)</p>	
	
<p> <i>ნყ(ღ)ნ</i> <i>[ყ](ყრყღნ)რ</i> <i>ბრ</i> <i>ბი</i> <i>ფ(ღ)ნ</i> <i>რ</i> <i>ბ</i> <i>ნ</i> <i>ს</i> <i>ნ</i> <i>ღ</i> <i>ღბ(ა)რ</i> <i>[შ](ციწყალ)ე</i> <i>დე</i> <i>დო</i> <i>ფ[ა]ლ[ი]</i> <i>მ</i> <i>ნ</i> <i>ს</i> <i>ა</i> </p>	

<p>ყოლნისი. „სამაზი გორა“. მრავგმენტი 6 (5 ს.)</p>	
	
<p> <i>ს</i> <i>ღ</i> <i>ს</i> <i>ა</i> </p>	

ზღვრეპრისტიალური ქართული წარწერების ძეგლები

წმინდა იოანე ნათლისმცემლის ხელნაწილი უდაბნოში ღვთაების მახლობლად.
 წარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)

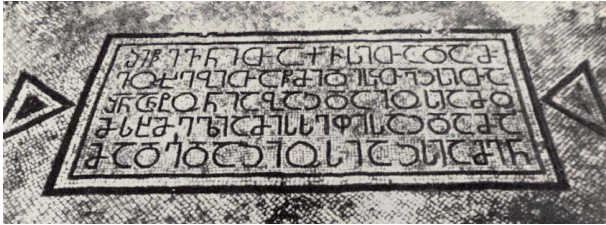
ხ ი CO MCO
 ხ o co mco

ქართული მონასტერი ომ ზეისუნში იერუსალიმის სამხრეთ-აღმოსავლეთით.
 იოანე ეპისკოპოსის საფლავის ქვის წარწერა (5 ს.)

ესე სეფუნეჲს იოანეჲს უსუხიკოსის ... ჩეხიფის.
 ესე საფლავი იოანე ეპისკოპოსის ... ქართველი

წმინდა იოანე ნათლისმცემლის ხელნაწილი უდაბნოში ღვთაების მახლობლად.
 ზბა ღნტონის და იოსიას მომსხმელი (532 წ.)

სურათი და წარწერა ზბა ღნტონის და იოსიას მომსხმელი ამის სეფისა
 ზე ზბა ღნტონის და იოსიას მომსხმელი ამის სეფისა

სურათი და წარწერა ზბა ღნტონის და იოსიას მომსხმელი ამის სეფისა
 და მამა დედა იოსიას. ღნტონ

წმინდა იოანე ნათლისმცემლის ხელნაწილი უდაბნოში ღვთაების მახლობლად

ჟოლნისის სიონი. ჰოლახსენებელი ამშენებლისა და ხელოსნების (494 წ.)	
<p> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 </p>	<p> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 </p>

ჟოლნისის სიონი. ჰოლახსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) ღარნავაზისა და ჰზარუხტის (494 წ.)	
<p> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 </p>	<p> 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 </p>

სიონის იკონოგრაფიული აღწერა იკონოგრაფიული აღწერა იკონოგრაფიული აღწერა

Վղնիսի սղն. Փրաղղնղնղ 1 (5 Ն.)

Ն Ղ Ճ Դ Ե

Ն Ղ Ճ Դ Ե

Վղնիսի սղն. Փրաղղնղնղ 2 (5 Ն.)

Ղ Ճ Դ Ե Ղ Չ
Չ Չ

Ղ Ճ Դ Ե Ղ Չ
Չ Չ

Վղնիսի սղն. Փրաղղնղնղ 3 (5 Ն.)

Ն Ղ Ճ Դ Ե Չ
Ն Ղ Ճ Դ Ե Չ

Ն Ղ Ճ Դ Ե Չ
Ն Ղ Ճ Դ Ե Չ

ՀՃՄԻՐՓՍԻՍԸՐՈՒՄ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԲԵՏԻՐՄԱՐԿՆԵՐԻ ԳՐԱԿՐԱՆԻ ԸՆԾՐԱԿԻ

ჟღერისტიანი „ხამაზი გორა“. მონაწილე 1 (5 ს.)	

ჟღერისტიანი „ხამაზი გორა“. მონაწილე 2 (5 ს.)	

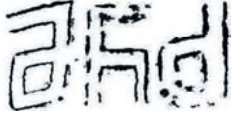

ჟღერისტიანი ქართული წარწერების ცალკეული ასოები

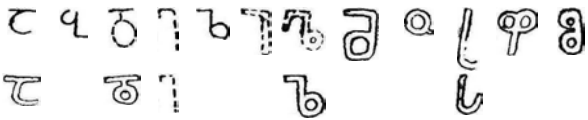

Վոլոնոսի. „Նամաձի ցորա“. Վարնաթաս չցարի (5 Ն.)

--	--

Վոլոնոսի. „Նամաձի ցորա“. Փրագցցնցի 3 (5 Ն.)

--	--

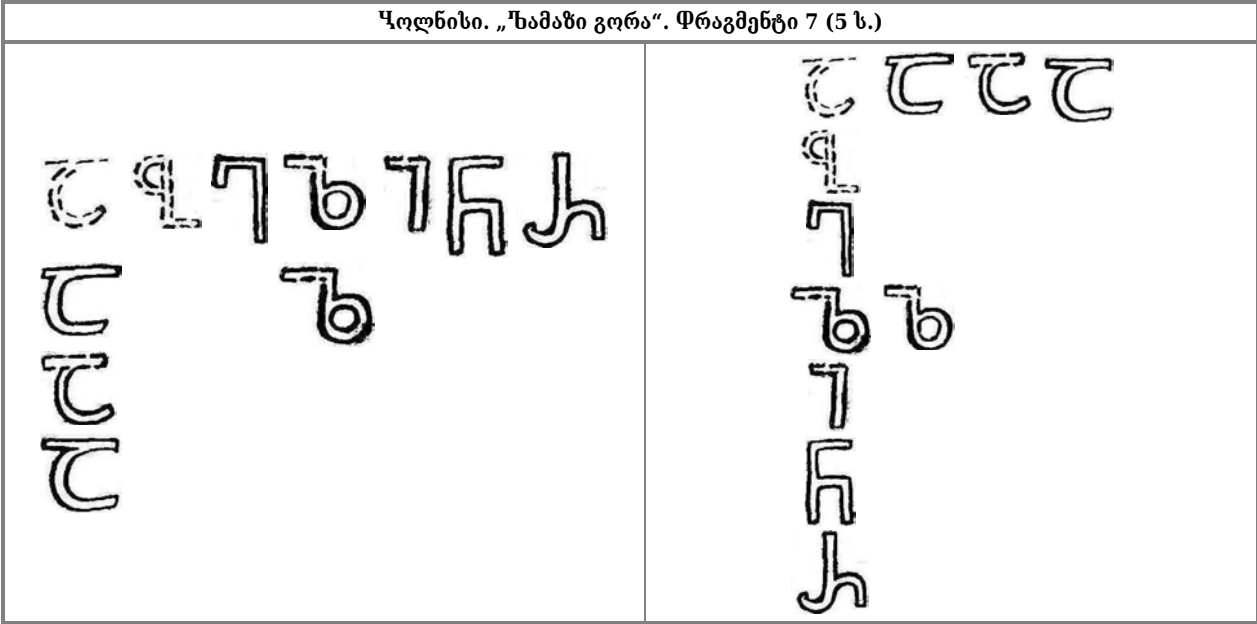
ძვ. წ. ქართული „ხამაზი გორა“. მონეტა 4 (5 ს.)	
	

ძვ. წ. ქართული „ხამაზი გორა“. მონეტა 5 (5 ს.)	
	

ძვ. წ. ქართული „ხამაზი გორა“. მონეტა 6 (5 ს.)	
	
<p>სა</p> <p>სა</p>	

ძვ. წ. ქართული წარწერების ცალკეული ასოები

Վոլենի. „Նամաձի գործ“. Փրագմենտի 7 (5 ն.)

Օգանազորիս Եգլեսիա. Քրքրի կարգնեղեցի. Թղթնեղեցի Մատարաձիս (5 ն.)

ԸՆԺՈՒԿՈՒՄԻ ՆԵՐՈՒՑՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐԱԿՐԱԿԱՆ ԸՆԺՈՒԿՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები
 წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები (430 წ.)

<p>წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები</p>	<p>წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები</p>
--	--

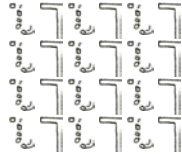
წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები
 წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები (430 წ.)

	
---	---

წმინდა ილიას სასახლის მუზეუმის კვლევითი და მეთოდური მუშაობის შედეგები

<p>ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ</p>	<p>ჟოლნისის სიონი. ჰოსახსენებელი ზარდან ნახპეტის (494 წ.)</p>
<p>ჟოლნისის სიონი. ძნელას მოსახსენებელი (494 წ.)</p>	<p>ႠႡႢ ႠႡႢ ႠႡႢ ႠႡႢ</p>
<p>ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩႰႱႲႳႴႵ</p>	<p>ჟოლნისის სიონი. ჩახპეტის მოსახსენებელი (5 ს.)</p>
<p>ჟოლნისის სიონი. შრავმენტი 1 (5 ს.)</p>	<p>ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ</p>
<p>ႠႡႢႣႤ ႠႡႢႣႤ ႠႡႢႣႤ ႠႡႢႣႤ</p>	<p>ჟოლნისის სიონი. შრავმენტი 2 (5 ს.)</p>
<p>ჟოლნისის სიონი. შრავმენტი 3 (5 ს.)</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ</p>
<p>ႠႡႢႣႤႥႦ ႠႡႢႣႤႥႦ ႠႡႢႣႤႥႦ ႠႡႢႣႤႥႦ</p>	<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. შრავმენტი 1 (5 ს.)</p>
<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. შრავმენტი 2 (5 ს.)</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႦႧ ႠႡႢႣႤႥႦႧ ႠႡႢႣႤႥႦႧ ႠႡႢႣႤႥႦႧ</p>
<p>ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩ ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩ ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩ ႠႡႢႣႤႥႦႧႨႩ</p>	<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟარნაბას ჯვარი (5 ს.)</p>

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერების ასოების ნიმუშები

<p>ჩმინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ- ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობლად. ჩარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)</p>	
<p> ႠႡႢ ႣႤႥ-ႧႨႩ ႪႫႬ ႭႮႯႰႱ ႲႳႴ ႵႶႷ-ႸႹႺ ႻႼႽႾႿ ႠႡႢ ႣႤႥ-ႧႨႩ ႪႫႬ ႭႮႯႰႱ ႲႳႴ ႵႶႷ-ႸႹႺ ႻႼႽႾႿ </p>	<p>ჩმინდა ჩეოდორეს მონასტერი ღირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობლად. ჩბა ჩნტონის და Ⴑოსიას მოსახსენებელი (532 წ.)</p>

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერების ასოების ნიმუშები

<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟრაგმენტი 2 (5 ს.)</p>	<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟარნაბას ჟვარი (5 ს.)</p>	<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟრაგმენტი 3 (5 ს.)</p>
<p>ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ</p>	<p>ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ</p>
<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟრაგმენტი 4 (5 ს.)</p>	<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟრაგმენტი 5 (5 ს.)</p>	<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟრაგმენტი 6 (5 ს.)</p>
<p>ႧႨႩႰ ႧႨႩႰ ႧႨႩႰ ႧႨႩႰ</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵ</p>	<p>ႠႡ ႠႡ ႠႡ ႠႡ</p>
<p>ჟოლნისი. „ზამაზი გორა“. ჟრაგმენტი 7 (5 ს.)</p>	<p>აკანავორის ეკლესია. ჰვრის კვარცხლობევი. შოსახსენებელი ჩათვარაზისა (5 ს.)</p>	<p>აკანავორის ეკლესია. ზორფინი მოსახსენებლის ფრაგმენტით (5 ს.)</p>
<p>ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ ႠႡႢႣႤႥ</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ</p>	<p>ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ ႠႡႢႣ</p>
<p>შმანისი. შაბლუტის წელის ხეობა. ჟკლესია. ზაზას მოსახსენებელი ჟვრის კვარცხლობევე (5 ს.)</p>	<p>მინდა ჩეოდორეს მონასტერი ჟირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახ- ლობად. შარუანის და ჟურუნის მოსახსენებელი (430 წ.)</p>	<p>მინდა ჩეოდორეს მონასტერი ჟირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობად. ჟაკურის და ჟრი ორმიზდის მოსახსენებელი (430 წ.)</p>
<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ</p>
<p>მინდა ჩეოდორეს მონასტერი ჟირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობად. მარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)</p>	<p>მინდა ჩეოდორეს მონასტერი ჟირ-ელ-ჟუტის უდაბნოში ჟეთლეშის მახლობად. ზა ზნტონის და ოსიას მოსახსენებელი (532 წ.)</p>	
<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ</p>	<p>ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ ႠႡႢႣႤႥႧႨႩႰႱႲႳႴႵႶႷႸႹ</p>	

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერების ასოების ნიმუშები

<p>დრეკნიანი ქართული წარწერების ასოები (1.1)</p>	
<p>შავთის სტელა (367 წ.)</p>	
<p>ჩვეულების წარწერა 9 (370 წ.)</p>	
<p>აღმოსავლეთის სიონი. სამშენებლო წარწერა ღვთისმშობლისა და მამა ღმრთისა (5 ს. 1 ნახ.)</p>	
<p>კლასის სიონი. შავთის ეპისკოპოსის სამშენებლო წარწერა (494 წ.)</p>	
<p>კლასის სიონი. მოსახსენებელი ამშენებლისა და ხელოსნების (494 წ.)</p>	
<p>კლასის სიონი. მოსახსენებელი ხელოსნების (კარის შემბმელების) წარწერისა და ღვთისმშობლისა (494 წ.)</p>	
<p>ხელოვნების. ივერთის ეკლესია. მოსახსენებელი ამშენებელ ზაქარია ეპისკოპოსისა (5 ს.)</p>	
<p>ქაუთას ეკლესია. წარწერა სამშენებლო წარწერისა (5 ს.)</p>	

ქართული ენის ფონოლოგია. ფონოლოგიის შესახებ მონაცემები (1)

დრეკნიანი ქართული წარწერების ასოები (1)

ჯდრეკრისტიანული ქართული წარწერების ასოები (1.2)									
<i>ჟოლნისის სიონი. ძოსახსენებელი ჴარდან ნახპეტის (494 წ.)</i>									
ⴗⴚ	ⴚ	ⴏ	ⴓ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისის სიონი. ძნელას მოსახსენებელი (494 წ.)</i>									
ⴏ	ⴓ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისის სიონი. ჩახპეტის მოსახსენებელი (5 ს.)</i>									
ⴗⴚ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისის სიონი. ჴრაგმენტი 1 (5 ს.)</i>									
ⴗ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისის სიონი. ჴრაგმენტი 2 (5 ს.)</i>									
ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისის სიონი. ჴრაგმენტი 3 (5 ს.)</i>									
ⴗ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისი. „ხამაზი გორა“. ჴრაგმენტი 1 (5 ს.)</i>									
ⴗ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისი. „ხამაზი გორა“. ჴრაგმენტი 2 (5 ს.)</i>									
ⴗ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ
<i>ჟოლნისი. „ხამაზი გორა“. ჴარნაბას ჟვარი (5 ს.)</i>									
ⴗⴚ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ	ⴒ

(1) იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე იძღვრე

დღევანდელი ქართული წარწერების ასოები (1.3)	
<i>კოლნისი. „ზამაზი გორა“. ფრაგმენტი 3 (5 ს.)</i>	
7	7 ს
<i>კოლნისი. „ზამაზი გორა“. ფრაგმენტი 4 (5 ს.)</i>	
მ	
<i>კოლნისი. „ზამაზი გორა“. ფრაგმენტი 5 (5 ს.)</i>	
ა	ბ
<i>კოლნისი. „ზამაზი გორა“. ფრაგმენტი 6 (5 ს.)</i>	
ა	ბ
<i>კოლნისი. „ზამაზი გორა“. ფრაგმენტი 7 (5 ს.)</i>	
ა	ბ
<i>აკანაგორის ეკლესია. ჰერის კვარცხლბევი. მოსახსენებელი (თავარაზისა) (5 ს.)</i>	
ა	ბ
<i>აკანაგორის ეკლესია. ზორდინი მოსახსენებლის ფრაგმენტით (5 ს.)</i>	
ა	ბ
<i>შანიის. შაბლუტის წელის ხეობა. ეკლესია. ზბაზს მოსახსენებელი ჯვრის კვარცხლბეკზე (5 ს.)</i>	
ა	ბ

ჩვეულებრივი ქართული წარწერების ასოები (1.4)									
<i>ჩვენს მონასტერში მონასტერი ღირს-ღვ. ღვთის უდაბნოში ღვთის მახლობლად. შარუანის და ღვთის მოსახსენებელი (430 წ.)</i>									
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
<i>ჩვენს მონასტერში მონასტერი ღირს-ღვ. ღვთის უდაბნოში ღვთის მახლობლად. ღვთის და ღვთის ორმხედის მოსახსენებელი (430 წ.)</i>									
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
<i>ჩვენს მონასტერში მონასტერი ღირს-ღვ. ღვთის უდაბნოში ღვთის მახლობლად. წარწერის ფრაგმენტი კარისკაცის ოთახის დერეფანში (430 წ.)</i>									
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
<i>ჩვენს მონასტერში მონასტერი ღირს-ღვ. ღვთის უდაბნოში ღვთის მახლობლად. ღვთის და ღვთის ორმხედის მოსახსენებელი (532 წ.)</i>									
ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ

(1) იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ

დრეკტიული ქართული წარწერების პირობითი აღნიშვნები	
შავათის სტელა (367 წ.)	1
ჩეხოსლავის წარწერა 9 (370 წ.)	2
ბრატისლავის სიონი. საამშენებლო წარწერა ღვთისმშობლისა და მამა ღვთისმშობლისა (5 ს. 1 ნახ.)	3
ქოქისის სიონი. შავით ეპისკოპოსის საამშენებლო წარწერა (494 წ.)	4
ქოქისის სიონი. ღვთისმშობლისა და ხელისუფლების (494 წ.)	5
ქოქისის სიონი. ღვთისმშობლის ხელისუფლების (კარის შემდგომ) მარჯვენისა და მარცხენის (494 წ.)	6
ხელოვანი. ივანეების ეკლესია. ღვთისმშობლის ამშენებელ ღვთისმშობლისა (5 ს.)	7
ქაქულთა ეკლესია. მარჯვენა საამშენებლო წარწერისა (5 ს.)	8
ქოქისის სიონი. ღვთისმშობლის ღვთისმშობლისა (494 წ.)	9
ქოქისის სიონი. ძველას მოსახსენებელი (494 წ.)	10
ქოქისის სიონი. მარჯვენის მოსახსენებელი (5 ს.)	11
ქოქისის სიონი. მარჯვენა 1 (5 ს.)	12
ქოქისის სიონი. მარჯვენა 2 (5 ს.)	13
ქოქისის სიონი. მარჯვენა 3 (5 ს.)	14
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 1 (5 ს.)	15
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 2 (5 ს.)	16
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენას ღვთისმშობლის (5 ს.)	17
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 3 (5 ს.)	18
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 4 (5 ს.)	19
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 5 (5 ს.)	20
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 6 (5 ს.)	21
ქოქისის „ღვთისმშობლის“. მარჯვენა 7 (5 ს.)	22
ბრატისლავის ეკლესია. ღვთისმშობლის კვანძების. ღვთისმშობლის მარჯვენისა (5 ს.)	23
ბრატისლავის ეკლესია. ღვთისმშობლის მარჯვენის ფრესკით (5 ს.)	24
მანისის. შავლავის წყლის ხეობა. ეკლესია. მარჯვენის მოსახსენებელი ღვთისმშობლის კვანძების (5 ს.)	25
მანისის ეკლესიის მონასტერი ღვთისმშობლისა და მარჯვენის მოსახსენებელი (430 წ.)	26
მანისის ეკლესიის მონასტერი ღვთისმშობლისა და მარჯვენის მოსახსენებელი (430 წ.)	27
მანისის ეკლესიის მონასტერი ღვთისმშობლისა და მარჯვენის კარისკაცის ოთახის დეკორაციის (430 წ.)	28
მანისის ეკლესიის მონასტერი ღვთისმშობლისა და მარჯვენის (532 წ.)	29

ქართული ენის სასწავლო პროგრამის განმარტების დამატებითი მონაცემები (2)

დრეკტიული ქართული წარწერების აღნიშვნები (2)

ღდრეკრისტიანული ქართული წარწერების ასლები (2.1)	
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	1
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	2
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	3
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	4
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	5
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	6
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	7
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	8
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	9
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	10
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	11
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	12
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	13
ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ ი ო პ რ ს თ ვ ზ ლ	14

წმინდისმცოდნეობის ინსტიტუტი
 ქართული ენის ინსტიტუტი (1)

ჲდრექრისტიანული ქართული
 წარწერების ცალკეული ასოები (1)

წსო „ჩ“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.										
3.	4.										
5.					6.						
7.	8.	11.	12.	14.	15.	16.					
17.			20.		21.		22.				
23.						24.					
25.											
26.				27.							
29.											

ჲდრექრისტიანული ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (1)

წიგნი „წიგნი“-ს ადრეწიგნიანი სახეობები

1.	2.	3.	4.	5.	6.	11.	17.	20.	22.	23.	25.
წ	წწწ	წ	წ	წ	წ	წ	წ	წ	წ	წ	წ

26.	27.	29.
წ	წწ	წწ

წიგნი „წიგნი“-ს ადრეწიგნიანი სახეობები

1.	4.	11.	12.	26.
წ	წ	წ	წ	წ

წიგნი „წიგნი“-ს ადრეწიგნიანი სახეობები

1.	2.	4.	5.	6.	11.	12.
წ	წწ	წ	წ	წ	წ	წ

13.	20.	25.	26.	27.
წ	წ	წ	წ	წ

29.
წ

წიგნი „წიგნი“-ს ადრეწიგნიანი სახეობები

1.	2.	4.
წ	წწწ	წ

5.	6.
წ	წ

7.	8.	9.	11.	13.	15.	16.
წ	წ	წ	წ	წ	წ	წ

17.	18.	20.	22.	23.
წ	წ	წ	წ	წ

25.	26.	29.
წ	წ	წ

წიგნი „წიგნი“-ს ადრეწიგნიანი სახეობები

წილი „ჩ“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	4.	6.	9.	14.	17.	23.	25.	29.

წილი „ხ“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	3.	6.	20.	22.	23.

25.	26.	27.

წილი „ჩ“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	23.	25.	29.

წილი „ც“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	4.	5.	6.

17.	23.	25.	27.	29.

წილი „ვ“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	3.

4.

4.	6.	7.	9.

11.	15.	16.	17.	18.	20.	23.

წილი „ჩ“-ს ადრექრისტიანული სახეობები ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (1)

წლო „ნ“-ს ადრექრისტოიანული სახეობები

1.	2.	3.	4.				
5.	6.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
14.	17.	19.	22.	23.	24.	25.	26.
27.				29.			

წლო „ს“-ს ადრექრისტოიანული სახეობები

1.	4.	8.	9.	10.	11.	17.	23.	25.	29.

წლო „ო“-ს ადრექრისტოიანული სახეობები

1.	2.					
3.	4.	5.				
6.	7.	8.	11.	13.	14.	15.
17.	20.	23.	24.	25.		
26.	27.	29.				

წლო „შ“-ს ადრექრისტოიანული სახეობები

1.	4.	5.	7.	9.	11.	23.

ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (1)

წიგნი „**ყ**“-ს ადრეპრესტიანული სახეობები

1.	2.
ყ	ყ ყ

წიგნი „**ჩ**“-ს ადრეპრესტიანული სახეობები

1.	2.	4.	5.	6.
ჩ	ჩ	ჩ	ჩ	ჩ

7.	8.	11.	15.	17.	22.	23.	25.
ჩ	ჩ	ჩ	ჩ	ჩ	ჩ	ჩ	ჩ

26.	27.
ჩ	ჩ

წიგნი „**ც**“-ს ადრეპრესტიანული სახეობები

1.	2.
ც	ც

3.	4.	5.
ც	ც	ც

6.	7.	9.	11.	15.	16.	17.	20.
ც	ც	ც	ც	ც	ც	ც	ც

21.	23.	25.	29.
ც	ც	ც	ც

წიგნი „**ქ**“-ს ადრეპრესტიანული სახეობები

1.	2.	3.	4.	6.	11.	23.	29.
ქ	ქ	ქ	ქ	ქ	ქ	ქ	ქ

წიგნი „**ღ**“-ს ადრეპრესტიანული სახეობები

1.	2.	3.	4.	5.	6.	11.	13.	17.
ღ	ღ	ღ	ღ	ღ	ღ	ღ	ღ	ღ

23.	24.	25.	27.
ღ	ღ	ღ	ღ

წიგნი „წიგნი იმისთვის, ვინც იწავლებს ქართულ წიგნს“ (1)

ჲსო „**ფ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	3.	6.	20.	29.

ჲსო „**ჲ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	16.	18.	23.	27.	29.

ჲსო „**ი**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	4.	17.	23.	25.

ჲსო „**ყ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	3.	4.	5.	25.

ჲსო „**შ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	15.	16.	20.	
25.	27.	29.								

ჲსო „**ხ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	6.

ჲსო „**ც**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	4.	5.	6.	17.	23.	25.

ჲსო „**ძ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	4.	27.

წლი „**გ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	4.	5.	6.	7.	11.	25.	26.	29.

წლი „**დ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.

წლი „**ე**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	2.	4.	5.	6.	11.	12.	16.	17.	23.

25.	29.

წლი „**ყ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	17.	25.

წლი „**ჩ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.	11.	15.	17.	23.	24.

წლი „**ც**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.

წლი „**ძ**“-ს ადრექრისტიანული სახეობები

1.

წმინდა იოანე ნათლისმცემლის ხელნაწილი ანტიკვლევის დროის ქართული წიგნის (1)

წიგნისტიკური ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (2)

წიგნისტიკური ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (2)

წიგნისტიკური ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (2)

1.	ა
2.	ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ
3.	ო

4.	პ ჟ რ ს ტ ყ შ ჩ ც ცხ ძ წ ჭ ხ ხა ხი ხუ ხა ხი ხუ
5.	ყ წ ჭ ხ ხა ხი ხუ
7.	ჩ
8.	ც
11.	ცხ
14.	ძ

15.	წ
16.	ჭ ხ ხა ხი ხუ
17.	ხ ხა ხი ხუ
20.	ა
21.	ბ
22.	გ
23.	დ ე ვ ზ თ ი კ ლ მ ნ
24.	ო

25.	პ ჟ რ ს ტ ყ შ ჩ ც ცხ ძ წ ჭ ხ ხა ხი ხუ
26.	ყ წ ჭ ხ ხა ხი ხუ
27.	ჩ ც ცხ ძ წ ჭ ხ ხა ხი ხუ

29.	ს სა სი სო სა სი სო სა სი სო
-----	---

წიგნისტიკური ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (2)

Հնող „Կ“-ն
ձընղղր. Նձնղղրդր

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
11.	
17.	
20.	
22.	
23.	
25.	
26.	
27.	
29.	

Հնող „Կ“-ն
ձընղղր. Նձնղղրդր

1.	
4.	
12.	
27.	

Հնող „Ծ“-ն
ձընղղր. Նձնղղրդր

1.	
2.	
4.	
5.	
6.	
11.	
12.	
13.	
20.	
25.	
26.	
27.	
29.	

26.	
27.	
29.	

Հնող „Կ“-ն
ձընղղր. Նձնղղրդր

1.	
3.	
4.	

5.	
6.	
7.	
8.	

Հծնողփնհրդրդհնդտո փդհտոտո լոհնողնողոն ըդտնողտո ըհնողո (2)

წსო „ჩ“-ს
ადრექრ. სახეობები

9.	
11.	
13.	
15.	
16.	
18.	
17.	

წსო „ჩ“-ს
ადრექრ. სახეობები

26.	
27.	
29.	

წსო „ჩ“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
4.	
6.	
9.	
14.	
17.	
23.	
25.	
29.	

წსო „ხ“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
5.	
6.	
20.	
22.	
23.	
25.	
26.	
27.	
28.	

წლო „**ქ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

27.	
28.	
29.	

წლო „**ყ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
17.	
25.	
27.	

წლო „**ხ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

წლო „**ძ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
16.	

ჰდრექრისტიანული ქართული წარწერების ცალკეული ასოები (2)

წლო „**ო**“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
2.	
4.	
5.	

6.	
7.	
8.	
11.	
13.	
14.	
15.	
17.	
20.	
22.	
23.	
24.	

25.	
27.	
29.	

წლო „**ს**“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
4.	
5.	
7.	
9.	
11.	
23.	

წლო „**ყ**“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
2.	

Հնո „ժ“-ն
 օճըղըր. Նանղոճըճո

1.	
2.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
11.	
17.	
22.	

23.	
25.	
26.	
27.	

1.	
2.	
3.	

Հնո „ն“-ն
 օճըղըր. Նանղոճըճո

4.	
5.	
6.	
9.	
11.	

15.	
16.	
17.	
20.	
21.	
23.	
25.	

29.	
-----	--

წლო „**ⴞ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
3.	
4.	
6.	
11.	
23.	
29.	

წლო „**ⴑ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
11.	
13.	
17.	

23.	
24.	
25.	
27.	

წლო „**ⴒ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
4.	
6.	
20.	
29.	

წლო „**ⴓ**“-ს
ადრექრ. სახეობები

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
16.	
18.	
23.	
27.	
29.	

წლო „G“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
2.	
4.	
5.	
6.	
17.	
23.	
25.	

წლო „d“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
2.	
4.	
10.	
19.	
27.	

წლო „P“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
11.	
25.	
26.	
29.	

წლო „S“-ს
ადრეკრ. სახეობები

1.	
----	--

Հնոթ „Կ“-ն
 աճրցքր. Տանցոճոճոն աճրցքր. Տանցոճոճոն աճրցքր. Տանցոճոճոն աճրցքր. Տանցոճոճոն աճրցքր. Տանցոճոճոն աճրցքր. Տանցոճոճոն

1.	
2.	
4.	
5.	
6.	
11.	
14.	
16.	
17.	
23.	
25.	
29.	

1.	
17.	
25.	

1.	
9.	
11.	
15.	
17.	
23.	
25.	

1.	
----	--

1.	
----	--

ՀԾՄԻՐՓԻՏԻԿԻ ԿԱՆՈՒՄԻՆ ԲԷՆԻՔԻՆԻՐԻՍԻՆ ԳԷՆԵԿԻՐՈՒՆ ԳԷՆԵԿԻՐՈՒՆ ԷՆՕՒՄԻՆ (2)

**სახელმწიფოებრივი და მხარეთმცოდნეობითი
მემკვიდრეობის მინისტრის**

**სახელმწიფოებრივი და მხარეთმცოდნეობითი
მემკვიდრეობის მინისტრის**

**ილუსტრაციების და ტაბულების
მანვენებლები**

ილუსტრაციების და ტაბულების მანვენებლები

აა	ბბ	გგ	დდ	ეე	ფფ	ჩჩ	ცც	ძძ
ანკები	ბანაკი	განგაში	დონე	ენა	ვინაობა	ზენტები	წერილი	თანხა
იი	კკ	ლლ	მმ	ნნ	ოო	პპ	ჟჟ	რრ
ინდაური	კანკელი	ლახტი	მანქანა	ნარდი	ფეს	ონკანი	პარკი	ჟანგი
სს	ტტ	ყყ	შშ	ჩჩ	ცც	ძძ	წწ	ჭჭ
რაები	სანაგვე	ტარხუნა	ჟმე	ფარი	ქანდარა	ღანძილი	ყარტლი	შინდი
ხხ	ცც	ძძ	წწ	ჭჭ	ხხ	ჟჟ	ყყ	შშ
ხინელი	ცანგალა	ძილი	წილი	ჭარმაგი	ხანძარი	ჯარი	ჯანი	შაერი
ჭჭ	ქართული ანბანი	ჩ - ძ 1 - 9 წ - ჟ 10 - 90	ს - ჟ 100 - 900 ხ - ლ 1000 - 9000	ჟ 10 000	სხ 100 000	ხხ 1 000 000	ხჟ 10 000 000	ჟჟ 100 000 000
ჭკვრა	@ (ს. მჭედლიძე)	ერთი - ათი	ასი - ათასი	ბევრი	ბევრის ბევრი	უმეტარი	უმტი	უმტის უმტი

**სახელმწიფოებრივი და მხარეთმცოდნეობითი
სამსახურების მანვენებლები**

**სახელმწიფოებრივი და მხარეთმცოდნეობითი
სამსახურების მანვენებლები**

**ილუსტრაციების და ტაბულების
მანვენებლები**

ილუსტრაციების და ტაბულების მანვენებლები

აა	ბბ	გგ	დდ	ეე	ვვ	ზზ	თთ	ჩჩ
ანკები	ბანაკი	განგაში	დონე	ენა	ვინაობა	ზენტები	თერიპა	თანხა
იი	კკ	ლლ	მმ	ნნ	ოო	პპ	ყყ	შშ
ინდაური	კანკელი	ლახტი	მანქანა	ნარდი	ოვს	ონკანი	პარკი	ჟანგი
რრ	სს	ტტ	ცც	ფფ	ქქ	ღღ	ყყ	შშ
რაები	სანაგვე	ტარხუნა	ცმე	ფარი	ქანდარა	ღანძილი	ყარტლი	შინდი
ხხ	ცც	ძძ	წწ	ჭჭ	ძძ	ჯჯ	ჰჰ	შშ
ხინელი	ცანგალა	ძილი	წილი	ჭარმაგი	ძანძარი	ჯარი	ჟანი	შაერი
ჭჭ	ქართული ანბანი	ჯ - ძ 1 - 9 ყ - ყ 10 - 90	ტ - ყ 100 - 900 ხ - უ 1000 - 9000	ჟ 10 000	ჟხ 100 000	ხხ 1 000 000	ხჟ 10 000 000	ჟჟ 100 000 000
ჭჭრა	@ მ. ზვედლიძე	ერთი - ათი	ასი - ათასი	ბევრი	ბევრის ბევრი	უმეტარი	უმტი	უმტის უმტი

იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ

ილუსტრაციების მანგენბელი

ილუსტრაციების მანგენბელი

ჩინატიყვაობა

ტყედლიძე სამაზ. ზომთავრული. —1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტაბ.
 ტყედლიძე სამაზ. თხოფლიოს ქვეყნები. - 2005. - 254 გვ. — 646 ილ7
 ტყედლიძე სამაზ. ჟართული დამწერლობა. — 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.
 საველსიო სიტყვის კონა. — 2006. — 74 გვ., 40 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. შამწერლობები და ენები. — 2007. — 412 გვ.
 ტყედლიძე სამაზ. ყიბლიოვრაფია. — 2007. — 58 გვ.— 14 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. ზომთავრული. იუსხური. ტხედრული. — 2008. — 312 გვ., 697 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. საქართველოს სიმბოლიკა. —2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტაბ.
 ტყედლიძე სამაზ. შანამედროვე ჟერმანია. —2009. — 182 გვ., 1939 ილ., 88 ტაბ.
 ტყედლიძე სამაზ. ჟართული ოტორინოლარინგოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოვრაფია. — 1989. — 66 გვ.

ტყედლიძე სამაზ. ოტორინოლარინგოლოგიის ბიბლიოვრაფია. — 2009. — 142 გვ.
 იკოლ იუბინაშვილი. ჟართული ლექსიკონი. — 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. ჟერმანია. — 2010. — 344 გვ. 1712 ილ.
 იკოლ იუბინაშვილი. ჟართული ლექსიკონი. ტე-2 გამოცემა. — 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. შანამედროვე ჟერმანიის ლექსიკონი. — 2011. — 252 გვ.
 იკოლ იუბინაშვილი. ჟართული ლექსიკონი. ტე-3 გამოცემა. — 2011. — 441 გვ.
 ტყედლიძე სამაზ. ოცველესი ქართული წარწერები. — 2011. — 110 გვ
 ტყედლიძე სამაზ. ჟართული ანბანი და ასომთავრულ-ნუსხური. — 2011. — 274 გვ.
 ტყედლიძე სამაზ. ჳდრექრისტიანული ქართული წარწერები. — 2012. — 230 გვ.

ზომთავრულის აღდგენა

ჟანის წითელკეციანი ჳურჭლის წარწერა „ი“ (მთვარის სიმბოლური რიცხვი) (ძვ. წ. 1 ს.)
 ჳრუმის დარგის წარწერა „ი“ (მთვარის სიმბოლური რიცხვი) (ძვ. წ. 1 ს.)
 ჳრმაზის ლანგარის ინიციალები: „ყ[ერცუმ] უ[იტიანში] ჟ[არამის-ძე]“ (ახ. წ. 70 წ.)
 ჳრმაზის სტელის ვენზელი: „წ[ევახო]ს“ (ახ. წ. 75 წ.)
 ჳევრესის წარწერა 7: „[ჟრს] [ემ]ან აზატსი არს ნურცა ვინ ხრევს“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 8: „ჟი...ე ავანისი და ნუმცავინ წა...ერთვის“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 1: „ღბზა გივ ი“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 3: „ოთულა[ს] სამნი“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 4: „სი...ეო აოთორისი“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 5: „სე საფ...ე“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 6: „შბ ესე ჳ[ური] მე დავრგე“ (2-3 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 2: „ხევაკი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 1: „სამარხოდ ვივი იი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 2: „სე საფლავი ვ იი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 3: „საფლავი ი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 4: „სე საფლავი თვის“ (2-4 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 10: „სე საფლავი იომესი და ჳავასი ნუმცავის კელეწიფების იი“ (3 ს.)
 შავათის სტელა „მლ აბგდევზთიკლმნდოპურსტფცქელჟ-ხცძწჭხკჳჴჵ“ (367 წ.)
 შავათის სტელა „მლ აბგდევზთიკლმნდოპურსტფცქელჟ-შნცძწჭხკჳჴჵ“ (367 წ.)
 შავათის სტელა „მლ აბგდევზთიკლმნდოპურსტფცქელჟ-შნცძწჭხკჳჴჵ“ (367 წ.)

იკერესის წარწერა 9 (ანტიქრისტიანული): „სოი სატანანი ჟრისტეფორე და სალაღრიმ დო სალოსტიმარიანებო ასმე რ ჳოზმა ჳვირიაკოზ უხევიელ მოხატა ფა იმის“ (370 წ.)
 თოზაიკური წარწერა შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერში (430 წ.)
 თოზაიკური წარწერა შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერში (430 წ.)
 თოზაიკური წარწერა შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერში (532 წ.)
 თოზაიკური წარწერა (532 წ.) შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტრიდან ამჟამად ინახება იერუსალიმის ჟრანცისკანელების მუზეუმში
 ჟონე ეპისკოპოსის საფლავის ქვის წარწერა ომ უეფუნში (იერუსალიმის მახლობლად) მდებარე ქართულ მონასტერიდან (5 ს.)
 ჳონდაკი. ჳფილისი, 1710.
 ჟოცვანი. ჳფილისი, 1710
 ჳმნულების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳმნულების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳმნულების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳმნულების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳნტონ ჳაგრატიონი. „ჳყობილსიტყვაობა“. ჳადაწერილია 1768 წ. ჳიორგილექსი-ტესხიშვილის მიერ
 ჳიტაიის სიბრძნე. ჳფილისი, 1784
 ჳაიოზი. ჳნბანი. თოკლე საქრისტიანო სწავლა. თოზდოკი. 1797
 ჳეორგიევსკის ტრაქტატი (დასაწყისი). 1783 წ.
 ჳეორგიევსკის ტრაქტატი. 1783 წ.

ილუსტრაციების მანგენბელი

ქართული მხატვრობის

ქართული
მხატვრობის

ქართული
მხატვრობის

ქართული მხატვრობის აღდგენა

ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის

ქართული და მხედრული ასოების გამოყენებით
დაწერილი ნაშრომები
ქართული და მხედრული ასოების იდენტურობა
საშრიფტო გარნიტურის
ქართული და მხედრული ერთდროული ხმარების
მაგალითი

ქართული მხატვრობის აღდგენის ქართული მხატვრობის აღდგენის

ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის

ქართული მხატვრობის აღდგენის ქართული მხატვრობის აღდგენის

ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის

ქართული მხატვრობის აღდგენის
ქართული მხატვრობის აღდგენის

ზორიქერაქი

ზორიქერაქი

ზიტერატურა

ზბრამიშვილი. ჟ., ლეჟსიძე ხ. ზგარვის ხეობაში აღმოჩენილი შავათის სტელა // ხომუნისტი. — 1985, 19 მაისი.

ზბულაძე ილია. ჟართული წერის ნიმუშები. შალეოგრაფიული ალბომი. — ტბილისი, 1949.

ზბულაძე ილია. ჟართული წერის ნიმუშები. შალეოგრაფიული ალბომი. ტე-2 გამოცემა. — ტბილისი, 1973.

ზნტონ ჟაგრატიონი. რეობილსიტყვაობა. — 1768 (გადამწერი ჟიორგი ლეჟსი-ძესხიშვილი).

ზნტონ ჟაგრატიონი. რეობილსიტყვაობა. — 1781 (გადამწერი შავით სეჟტორ ლეჟსიძე).

ზნტონ ჟაგრატიონი. რეობილსიტყვაობა. — 1781 (გადამწერი შოასაფი).

ზნტონ ჟაგრატიონი. რეობილსიტყვაობა. — 1781 (გადამწერი ნეოფიტე).

ჟარნაველი ტეიმურაზ. ჟახეთის ისტორიული ძეგლების წარწერები. — ტბილისი, სტზ, 1961.

ჟასილაშვილი შთერ. ძველი ქართული ანბანი. — ტბილისი, 1973.

ჟესიკის ლეჟსი.

ჟაიოზი. ნბანი. ტოკლე საქრისტიანო სწავლა. ტოზდოვი. 1797.

ჟამოკრებილი სადღესასწაულო. — რეხი, 1811.

ჟანწესება შინაგანისა საქართველოგსა მართვისა, — ტოზდოვი, 1801.

შავითნი. — ჟუთათისი, 1807.

შიმიტრი ჟიფიანი. ჟართული ღრამატეკა. — სანქტ შეტერბურგი, 1882.

შრეკლე ტეფის წერილი სუსეთის იმპერატორ ჟკატერინე ტეორისადმი. — 1784.

შტლთა და შვიდთა მნათობთათვის. XII საუკუნის ასტროლოგიური ტრატეტი. — ტბილისი, 1975.

შეფხის ტეაოსნის საკითხები. // რ. შანიძე. ტხზულებანი 12 ტომად. — რ. 5. — ტბილისი, 1985. — ჟვ. 7-275.

ტევაზია ტარინა. ჟართული ორნამენტი. — რიგნი 1. — ტბილისი, 2

ტევაზია ტარინა. ჟართული ორნამენტი. — რიგნი 2. — ტბილისი, 2009.

ტეიმურაზ ჟაგრატიონი. ჟანმარტება პოემა «შეფხისტეაოსნისა». (ჟაიოზ შმედაშვილის რედაქციით, გამოკვევით და საძიებლით). — ტბილისი, 1960. — ჟვ. 033.

ინგოროევა შავლე. ჟართული დამწერლობის ძეგლები ანტიკური ხანისა // შ. ინგოროევა. ტხზულებანი. — რ. IV. — ჟვ. 487-501.

ინგოროევა შავლე. ჟართული დამწერლობის ისტორიის მოკლე მიმო-ხილვა // ტნათობი, 1939. — №1. — ჟვ. 166-168.

იანდელაკი ნ., ტერცვაძე ჟ. ჟართული ასომთავრული ანბანის კრიპტომანია. — ტბილისი, 2005.

იტიათის სიბრძნე. რეილისი, 1784.

იონდაკი. რეილისი, 1710.

ზაპიდარული წარწერები. რ. 17 — ტბილისი, 1980.

ზოცვანი. რეილისი, 1710.

ტახაბელი ნ. სტელები საქართველოში. 1999

ტეფის ჟიორგის ძე ტეიმურაზ. ისტორია დაწყებითგან ჟვრისა, ე. ი. ჟიორგისა, რომელ არს სრულიად საქართველოგსა. — სანქტ შეტერბურგი, 1848.

ტჭედლიძე ტამაზ. ჟართული ოტორინოლარინგოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია — 1989. — 66 გვ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ლსომთავრული. — ჟულდა, 1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტბ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ტსოფლიოს ქვეყნები. — ჟულდა, 2005. — 254 გვ. — 646 ილ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ჟართული დამწერლობა. — ჟულდა, 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტბ.

ტჭედლიძე ტამაზ. შამწერლობები და ენები. — ჟულდა, 2007. — 412 გვ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ჟიბლიოგრაფია. — ჟულდა, 2007. — 58 გვ.— 14 ილ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ლსომთავრული. ნუსხური. ტხედრული. — ჟულდა, 2008. — 312 გვ., 697 ილ., ტბ.

ტჭედლიძე ტამაზ. საქართველოს სიმბოლიკა. — ჟულდა, 2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტბ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ტანამედროვე ჟერმანია. — ჟულდა, 2009. — 189 გვ., 1380 ილ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ოტორინოლარინგოლოგიის ბიბლიოგრაფია — ჟულდა, 2009. — 142 გვ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ჟერმანია — ჟულდა, 2010. — 344 გვ. 1712 ილ..

ტჭედლიძე ტამაზ. ტანამედროვე ჟერმანიის ლეჟსიკონი. — ჟულდა, 2011. — 252 გვ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ოძველები ქართული წარწერები. — ჟულდა, 2011. — 116 გვ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ოძველები ქართული წარწერები. — ჟულდა, 2011. — 116 გვ.

ტჭედლიძე ტამაზ. ჟართული წიგნი და ასომთავრულ-ნუსხური. — ჟულდა, 2011. — 274 გვ.

ნარსიძე ჟ. შავათის ქვა-ჯვარი // ტნათობი. — 1985, №9.

ნარსიძე ჟ. შავათის ქვა-ჯვარი // ტნათობი. — 1986, №4.

ნარსიძე ჟურამ. შავათის ქვა-ჯვარი // ტნათობი. — 1987. — № 8. — ჟვ. 154.

ნარსიძე ჟ. ლდმოჩენა სოფელ შავათში // ტნათობი. — 1987. — №4.

ნარსიძე ჟ. ლდმოჩენა სოფელ შავათში // ტნათობი. — 1987. — №8.

ორიონი. ღრებული ლკაკი შანიძის 80 წლისთავის საიუბილეოდ. — ტბილისი, 1967.

შავლეს ეპისტოლეთა ქართული ვერსიები // ტბილისის უნივერსიტეტის შრომები. — რ. 16. — ტბილისი, 1974.

შატარბიძე ს. შავათის ქვა-ჯვრის ქართული ანბანი // ტნათობი. — 1987. — №4.

შატარბიძე ტამაზ. ჟართული ასომთავრული. — ტბილისი, 1980.

შეტრინონის ქართველთა მონასტრის ტიპიკონი // რ. შანიძე. ტხზულებანი 12 ტომად. — რ. 9. — ტბილისი, 1986. — ჟვ. 55-123.

ზორიქერაქი

- ქამიშვილი შ. ღრქელოდოგიური კვლევა-ძიება შავათში. — ტბილისი, 2008.
- ქამიშვილი შ. ღრქელოდოგიური კვლევა-ძიება ღრაგვის ხეობაში // ტნათობი. — 1987. — №8. — ჴვ. 146.
- ქამიშვილი შ. ღღმოჩენა სოფელ შავათში // ტნათობი. — 1986. — №8.
- საეკლესიო სიტყვის კონა. — ჴულდა, 2006. — 74 გვ., 40 ილ.
- საქართველო — ქუსეთის ხელშეკრულება (ჴეორგიევსკის ტრაქტატი). — 1783.
- სახარება. — ჴფილისი, 1709.
- ქართული წარწერების კორპუსი. I. ჴაპიდარული წარწერები. I. ღღმოსავლეთ და სამხრეთ საქართველო (V-X სს.). — ტბილისი: ტეცნიერება, 1980.
- ქართული წარწერების კორპუსი. III. ჴრესკული წარწერები. I. ღტენის სიონი. — ტბილისი: ტეცნიერება, 1989.
- ქართული ხელნაწერი წიგნი. ტე-5-19 სს, — ტბილისი, 2010.
- ქამნულების ცოდნის წიგნი. ჴფილისი, 1721
- ქანიძე ღ. შაფარული საუნჯე // საბჭოთა ხელოვნება. — 1962. — № 9. — ჴვ. 49—72.
- ქანიძე ღ. შთავრული ასობის ხმარების გამო ქართულში // უიტიერატურული საქართველო. 30.06.67.
- ქანიძე ღ. შობაექრეთა საპასუხოდ // უიტიერატურული საქართველო. 8.09.67.
- ქანიძე ღ. სალიტიერატურო ქართულის საჭირბოროტო საკითხები (წერილების კრებული). — ტბილისი, 1979.
- ქანიძე ღ. ქართული ორთოგრაფიის ისტორიიდან // შრომა. — 1967. — № 10. — ჴვ. 13—16.
- ხუბინაშვილი, ღიკო. ქართული ლექსიკონი. — ჴულდა, 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.
- ხუბინაშვილი ღიკო. ქართული ლექსიკონი. ტე-2 გამოცემა. — ჴულდა, 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.
- ხუბინაშვილი ღიკო. ქართული ლექსიკონი. ტე-3 გამოცემა. — ჴულდა, 2011. — 441 გვ.
- ქერეთელი ჴიორგი. ოძველესი ქართული წარწერები შალესტინიდან. — ტბილისი, სტღ, 1960.
- ქერეთელი ღ. სტელები სოფ. შავათის ივთისმშობლის ეკლესიიდან // ტეგლის მეგობარი. — 1984. — № 68.
- შილაშვილი ჴევან. ღეკრესის უძველესი ქართული წარწერები და ქართული დამწერლობის ისტორიის საკითხები. - ტბილისი.: ჴვარლის რ-ნის არქეოლ. ფონდი, 2004 - 135 გვ.: ილ.
- შილაშვილი ჴევან. ღეკრესის წარმართული სამლოცველოები. - ტბილისი, 2000.
- შილაშვილი ჴევან. საქართველოს IV-XVIII სს. მატერიალური კულტურა. - ტბილისი, 1990.
- შავახიშვილი ჴვანე. ქართული დამწერლობათმცოდნეობა ანუ პალეოგრაფია. — ტბილისი, 1926.
- შავახიშვილი ჴვანე. ქართული პალეოგრაფია. — ტბილისი, 1949.
- შავახიშვილი ჴ. ღდრეფეოდალური ხანის ქართული სტელები. 1998

საქართველოს იუსტიციის
სისტემის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელის
სამსახურის მფლობელის

საქართველოს იუსტიციის
სისტემის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელის
სამსახურის მფლობელის

საქართველოს იუსტიციის
სისტემის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელის
სამსახურის მფლობელის

სამსახურის
სამსახურის
სამსახურის
სამსახურის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელი:

Tamazi Mchedlidze

Erfurter Str. 2

36039 Fulda,

Deutschland

ტელ.: (0049) 661 580 18 38

ኢጥ
ላይ
ጊጊ
ፀፀ
ገገ
ኸገገ
ኸኸ
ገገ
ጠጠ
ኸገ
ካካ
ኸጠጠ
ፅፅ
ገገ
ፍፍ
ጊጊ
ሆሆ
ላላ
ታላላ
ገገ
ደደ
ላላ
ጊጊ
ጠጠ
ቆቆ
ጠጠ
ቆቆ
ጠጠ
ላላ
ሃሃ
ከከ
ጊጊ
ቆቆ
ጠጠ
ፍፍ
ደደ
ላላ
ኸጠጠ
ጠጠ
ጠጠ

Ուրծա՛ն ծղղծարծող

**ՔՃԱՊԻՓԻՊԻՆՐԴԵԿԱՎԱԴ
ՎԵՍԻՏԱՎԱԴ ԽԵՍԻՐՊԻՊԻՊԻՍԿԻ**

Կցղւ. լր/ւ. 2296 լղղււ
ԾԵԼԵԿ. լր/ւ. 7616 լղղււ

Փաււ. լր/ւ. 168 լղղււ
ԷԿԵՐՈՂ լր/ւ. 2012 լղղււ

იხილეთ იხილეთ იხილეთ იხილეთ

ილუსტრაციების მანგენბელი

ილუსტრაციების მანგენბელი

ჩინატიყვაობა

ტყედლიძე სამაზ. ზომთავრული. —1999. — 440 გვ., 978 ილ., ტაბ.
 ტყედლიძე სამაზ. თხოფლიოს ქვეყნები. - 2005. - 254 გვ. — 646 ილ7
 ტყედლიძე სამაზ. ჟართული დამწერლობა. — 2006. — 134 გვ., 670 ილ., ტაბ.
 საველსიო სიტყვის კონა. — 2006. — 74 გვ., 40 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. შამწერლობები და ენები. — 2007. — 412 გვ.
 ტყედლიძე სამაზ. ყიბლიოვრაფია. — 2007. — 58 გვ.— 14 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. ზომთავრული. იუსხური. ტხედრული. — 2008. — 312 გვ., 697 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. საქართველოს სიმბოლიკა. —2009. — 340 გვ., 3667 ილ., 89 ტაბ.
 ტყედლიძე სამაზ. შანამედროვე ჟერმანია. —2009. — 182 გვ., 1939 ილ., 88 ტაბ.
 ტყედლიძე სამაზ. ჟართული ოტორინოლარინგოლოგიური ლიტერატურის ბიბლიოვრაფია. — 1989. — 66 გვ.

ტყედლიძე სამაზ. ოტორინოლარინგოლოგიის ბიბლიოვრაფია. — 2009. — 142 გვ.
 იკოლ იუბინაშვილი. ჟართული ლექსიკონი. — 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. ჟერმანია. — 2010. — 344 გვ. 1712 ილ.
 იკოლ იუბინაშვილი. ჟართული ლექსიკონი. ტე-2 გამოცემა. — 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.
 ტყედლიძე სამაზ. შანამედროვე ჟერმანიის ლექსიკონი. — 2011. — 252 გვ.
 იკოლ იუბინაშვილი. ჟართული ლექსიკონი. ტე-3 გამოცემა. — 2011. — 441 გვ.
 ტყედლიძე სამაზ. ოცველესი ქართული წარწერები. — 2011. — 110 გვ
 ტყედლიძე სამაზ. ჟართული ანბანი და ასომთავრულ-ნუსხური. — 2011. — 274 გვ.
 ტყედლიძე სამაზ. ჳდრექრისტიანული ქართული წარწერები. — 2012. — 230 გვ.

ზომთავრულის აღდგენა

ჟანის წითელკეციანი ჳურჭლის წარწერა „ი“ (მთვარის სიმბოლური რიცხვი) (ძვ. წ. 1 ს.)
 ჳრუმის დარგის წარწერა „ი“ (მთვარის სიმბოლური რიცხვი) (ძვ. წ. 1 ს.)
 ჳრმაზის ლანგარის ინიციალები: „ყ[ერცუმ] უ[იტიანში] ჟ[არამის-ძე]“ (ახ. წ. 70 წ.)
 ჳრმაზის სტელის ვენზელი: „წ[ევახო]ს“ (ახ. წ. 75 წ.)
 ჳევრესის წარწერა 7: „[ჟრს] [ემ]ან აზატსი არს ნურცა ვინ ხრევს“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 8: „ჟი...ე ავანისი და ნუმცავინ წა...ერთვის“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 1: „ღბზა გივ ი“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 3: „ოთულა[ს] სამნი“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 4: „სი...ეო აოთორისი“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 5: „სე საფ...ე“ (ახ. წ. 1-2 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 6: „შბ ესე ჳ[ური] მე დავრგე“ (2-3 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 2: „ხევაკი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 1: „სამარხოდ ვივი იი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 2: „სე საფლაკი ვ იი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 3: „საფლაკი ი“ (2-4 სს.)
 სუსთავის წარწერა 4: „სე საფლაკი თვის“ (2-4 სს.)
 ჳევრესის წარწერა 10: „სე საფლაკი იომესი და ჳავასი ნუმცავის კელეწიფების იი“ (3 ს.)
 შავათის სტელა „მლ აბგდევზთიკლმნდოპურსტყფქელჟ-ხცძწჭხკჳჴჵ“ (367 წ.)
 შავათის სტელა „მლ აბგდევზთიკლმნდოპურსტყფქელჟ-შნცძწჭხკჳჴჵ“ (367 წ.)
 შავათის სტელა „მლ აბგდევზთიკლმნდოპურსტყფქელჟ-შნცძწჭხკჳჴჵ“ (367 წ.)

იკერესის წარწერა 9 (ანტიქრისტიანული): „სოი სატანანი ჟრისტეფორე და სალაღრიმ დო სალოსტიმარიანებო ასმე რ ჳოზმა ჳვირიაკოზ უხევიელ მოხატა ფა იმის“ (370 წ.)
 თოზაიკური წარწერა შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერში (430 წ.)
 თოზაიკური წარწერა შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერში (430 წ.)
 თოზაიკური წარწერა შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტერში (532 წ.)
 თოზაიკური წარწერა (532 წ.) შალესტინის ჩმინდა ტეოდორეს მონასტრიდან ამჟამად ინახება იერუსალიმის ჟრანცისკანელების მუზეუმში
 ჟონე ეპისკოპოსის საფლაკის ქვის წარწერა ომ ხეილუნში (იერუსალიმის მახლობლად) მდებარე ქართულ მონასტერიდან (5 ს.)
 ჳონდაკი. ჳფილისი, 1710.
 ჟოცვანი. ჳფილისი, 1710
 ჳმნულეების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳმნულეების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳმნულეების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳმნულეების ცოდნის წიგნი. ჳფილისი, 1721
 ჳნტონ ჳაგრატიონი. „ჳყობილსიტყვაობა“. ჳადაწერილია 1768 წ. ჳიორგილექსი-ტესხიშვილის მიერ
 ჳიტაიის სიბრძნე. ჳფილისი, 1784
 ჳაიოზი. ჳნბანი. თოკლე საქრისტიანო სწავლა. თოზდოკი. 1797
 ჳეორგიევსკის ტრაქტატი (დასაწყისი). 1783 წ.
 ჳეორგიევსკის ტრაქტატი. 1783 წ.

ილუსტრაციების მანგენბელი

- ქამიშვილი შ. ღრქელოდოგიური კვლევა-ძიება შავათში. — ტბილისი, 2008.
- ქამიშვილი შ. ღრქელოდოგიური კვლევა-ძიება ღრაგვის ხეობაში // ტნათობი. — 1987. — №8. — ჴვ. 146.
- ქამიშვილი შ. ღღმოჩენა სოფელ შავათში // ტნათობი. — 1986. — №8.
- საეკლესიო სიტყვის კონა. — ჟულდა, 2006. — 74 გვ., 40 ილ.
- საქართველო — ქუსეთის ხელშეკრულება (ჟეორგიევსკის ტრაქტატი). — 1783.
- სახარება. — ღფილისი, 1709.
- ქართული წარწერების კორპუსი. I. ჴაპიდარული წარწერები. I. ღღმოსავლეთ და სამხრეთ საქართველო (V-X სს.). — ტბილისი: ტეცნიერება, 1980.
- ქართული წარწერების კორპუსი. III. ჟრესკული წარწერები. I. ღტენის სიონი. — ტბილისი: ტეცნიერება, 1989.
- ქართული ხელნაწერი წიგნი. ტე-5-19 სს, — ტბილისი, 2010.
- ქამნულების ცოდნის წიგნი. ღფილისი, 1721
- ქანიძე ღ. შაფარული საუნჯე // საბჭოთა ხელოვნება. — 1962. — № 9. — ჴვ. 49—72.
- ქანიძე ღ. შთავრული ასობის ხმარების გამო ქართულში // უიტიერატურული საქართველო. 30.06.67.
- ქანიძე ღ. შობაექრეთა საპასუხოდ // უიტიერატურული საქართველო. 8.09.67.
- ქანიძე ღ. სალიტიერატურო ქართულის საჭირბოროტო საკითხები (წერილების კრებული). — ტბილისი, 1979.
- ქანიძე ღ. ქართული ორთოგრაფიის ისტორიიდან // შრომა. — 1967. — № 10. — ჴვ. 13—16.
- ხუბინაშვილი, ღიკო. ქართული ლექსიკონი. — ჟულდა, 2010. — 230 გვ. — 559 ილ.
- ხუბინაშვილი ღიკო. ქართული ლექსიკონი. ტე-2 გამოცემა. — ჟულდა, 2010. — 441 გვ. — 559 ილ.
- ხუბინაშვილი ღიკო. ქართული ლექსიკონი. ტე-3 გამოცემა. — ჟულდა, 2011. — 441 გვ.
- ქერეთელი ჟიორგი. ოძველესი ქართული წარწერები შალესტინიდან. — ტბილისი, სტღ, 1960.
- ქერეთელი ღ. სტელები სოფ. შავათის ივთისმშობლის ეკლესიიდან // ტეგლის მეგობარი. — 1984. — № 68.
- შილაშვილი ჴევან. ღეკრესის უძველესი ქართული წარწერები და ქართული დამწერლობის ისტორიის საკითხები. - ტბილისი.: ჟვარლის რ-ნის არქეოლ. ფონდი, 2004 - 135 გვ.: ილ.
- შილაშვილი ჴევან. ღეკრესის წარმართული სამლოცველოები. - ტბილისი, 2000.
- შილაშვილი ჴევან. საქართველოს IV-XVIII სს. მატერიალური კულტურა. - ტბილისი, 1990.
- შავახიშვილი ჴვანე. ქართული დამწერლობათმცოდნეობა ანუ პალეოგრაფია. — ტბილისი, 1926.
- შავახიშვილი ჴვანე. ქართული პალეოგრაფია. — ტბილისი, 1949.
- შავახიშვილი ჴ. ღდრეფეოდალური ხანის ქართული სტელები. 1998

საქართველოს იუსტიციის
სისტემის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელის
სამსახურის მფლობელის

საქართველოს იუსტიციის
სისტემის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელის
სამსახურის მფლობელის

საქართველოს იუსტიციის
სისტემის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელის
სამსახურის მფლობელის

სამსახურის
სამსახურის
სამსახურის
სამსახურის

სამსახურის

სამსახურის მფლობელი:

Tamazi Mchedlidze

Erfurter Str. 2

36039 Fulda,

Deutschland

ტელ.: (0049) 661 580 18 38

